



Алфред Ван Вогт  
Битка за вечността

I

Модиун се почувства твърде неловко, когато ораторът, след като приключи своето съобщение, осветляващо историята на човечеството от съвсем нов ъгъл, прикани присъстващите в залата да му задават въпроси.

Доста от въпросите се оказаха съвсем глупави. Хората вероятно все още не проумяваха много добре какво да правят с информацията, която току-що им бяха поднесли. Модиун лениво зададе своя въпрос и привлече вниманието.

– Вие уверен ли сте, че не описвате някаква древна митология? – запита той.

Отговорът бе предпазлив.

– Естествено, без да сме напълно уверени, смятаме, че в нашия случай не става дума за древна митология.

– Онова, което не ми вдъхва доверие, е картината, с която обрисовахте нашите далечни прародители – настояваше на своето Модиун.

– В началото така беше и с нас – веднага му отвърнаха. – Но ситуацията и значимостта на получените детайли гарантират достоверността на гореизложеното.

– Тогава излиза, че нашите предци са воювали помежду си като зверове, при това с ярко изразени дива жестокост и ярост. Което ни навежда на мисълта, че те са били способни на действителна физическа активност.

– Твърде възможно е, ако изхождаме от онова, което открихме.

– Значи се получава както при нашите животни – прадедите ни действително са ходили изправени на собствените си крака, без да се нуждаят от изкуствена помощ?

– Съвършено вярно! – съгласи се ораторът.

– Представям си физиономииите на всички онези, които преди време са се заблуждавали по въпроса – изрече Модиун с язвителна насмешка.

Бегли усмивчици на одобрение се изписаха по лицата на много от присъстващите.

– Представям си също – продължи Модиун, – как самите те са зачевали и раждали собствените си деца.

– О, да, разбира се! – бе отговорът. – Имало е оплодителен процес, по време на който женските индивиди са били оплождани, а след като

периодът на бременност изтичал, жената е раждала.

Аудиторията потръпна, представяйки си целия този процес.

– Отвратително! – измърмори недоволно една от присъстващите.

– Опасявам се – намеси се друг в разговора, – че за нас това откритие е нещо все още новор нещо, което трудно бихме могли да възприемем. Може би следващото, което ще ни разкажете, и в което ще се опитате да ни убедите, е, че същите тези наши предци съвсем сами са се хранили както и съвсем сами са поглъщали храната си?

– Съвършено точно! – съгласи се и с него ораторът. – Храната е преминавала по хранопровод, процес, при който сме свидетели на индивидуално, персонално храносмилане, в чиято финална фаза екскрементите били отвеждани в специален уред за изпражнения.

Имаше още няколко въпроса, но присъстващите вече бяха охладнели към темата. Благодарение на откритите усилватели на своите мисловни канали, посредством които все още бе включен в системата на „аудиторията“, ораторът Дода усети промяната в настроението. Забелязал, че Модуин бе сред малцината все още включени в мрежата, Дода му отправи частно мисловно съобщение.

– Имам известни основания да смятам, че тъкмо вас тези открития биха ви заинтересували повече, отколкото другите присъстващи.

Модуин за малко не прихна.

– Вижте какво, тялото ми е дълго шестдесет сантиметра, а главата ми е с диаметър тридесет и пет. По никакъв начин някой си дъвен мой праядо не би могъл да ме заинтригува със своите два метра и четиридесет мускули и кости, на всичкото отгоре и способен самостоятелно да държи главата си изправена! Впрочем, да, струва ми се разбирам: вие смятате, че ще израсте до тези размери просто защото това е научно обосновано?

– Нашите прадеди са били по-скоро към метър и осемдесет.

– Да, но заявихте, че главите им са били по-малки!

– Най-вероятно е така! – в гласа на Дода прозвуча отчаяние. – Представете си обаче, ако една жена се съгласи да израсте, за вас това ще се окаже ли интересен експеримент?

Модуин мигновено стана язвителен и недоверчив.

– Това никога няма да стане. Нашите жени са прекалено изящни, префинени...

След което насмешливо промени темата на разговора.

– Всъщност, защо не проведете експеримента със себе си?

– Защото аз съм експериментаторът... Аз съм този, който провежда

опитите! Необходима е цяла година, докато тялото се издължи, а после най-вероятно още две, докато приключи самият експеримент и най-сетне още една година, за да се превърне отново човекът в човек... Кой тогава би бил наблюдаващият...

Модиун бе изпълнен с насмешка.

– Четири години! Когато реша да приключа окончателно с моя здрав разум, тогава ще се свържа с вас!

– Не е задължително да получа окончателния ви отговор още сега! – едва ли не го замоли Дода. – Припомнете си, тъкмо вие отбелязахте, че човек е длъжен от време на време да минава отвъд бариерата на времето, за да погледне и види какво става в останалата част на света.

– Аз просто се пошегувах! – рязко отвърна Модиун.

– Каквото и да е, казахте го! Нали точно това си... помислихте!

Беше самата истина.

„Да-а-а! – унило и с горчивина поклати глава Модиун. – Оказва се, че винаги има някой, който, преследвайки собствените си цели, прихваща дори и най-незначителните, най-случайните мисли, пърхащи край него, а после ги интерпретира както му харесва...“

Нямаше никакво съмнение – Дода предварително го беше избрал за експеримента просто заради направената забележка. Само че... имаше в цялата тази работа някоя неща, които не биваше да бъдат... омаловажени и пренебрегнати.

Най-неочаквано Модиун замислено заяви:

– Сигурен съм, че едно щателно проучване на архивите и ранните модели на обучаващите устройства, от които днес вече сме се отказали, ще ни даде солидна база данни. Всеки, решил се да участва в експеримента, би трябвало предварително да направи такова проучване.

Дода благодарумно мълчеше.

Модиун продължи:

– На този етап подобни проучвания биха могли да бъдат интересни.

След което извика своите помощници-насекоми и те го отведоха.

Три дена по-късно Модиун лениво плуваше в собствения си облян в слънце басейн. Обикновено идваше тук да поглъща слънчевите лъчи. От тях извличаше енергията, която преобразуваше въздуха, който той дишаше, и водата, която през порите проникваше в тялото му, в питателни хранителни вещества, поддържащи в тялото му идеално здраве почти цяла вечност.

Да-а-а, почти цяла вечност. Той принадлежеше към третото поколение същества отсам бариерата, излезли от епруветките. Всяко едно от

предните две поколения бе живяло около хиляда и петстотин години.

Така той плуваше лениво в басейна и с възхищение се любоваше на своето изображение в огледалото, потопено във водата.

Каква благородна и красива глава! Какво прекрасно и конусообразно изваяно тяло! Мъничките му крачка и ръчички частично се бяха прикрили зад почти неразличимото снаряжение.

Той вече различаваше първите предвестници на изменението – беше се удължил с няколко милиметра. За неговия мозък, толкова чувствителен и така отворен за каквито и да е външни възприятия, дори такива незначителни промени бяха ясно забележими.

Дода му бе споменал, че при подобна скорост на растеж могат да възникнат слаби болки, ала с тях лесно щеше да се справи ученият-насекомо Екет, получил подробни инструкции как да впръсква болкоуспокояващи в храната на Модиун, която по-късно той да вмъкне в тялото си посредством различни тръбички.

Разбира се, отбелязал бе Дода в извинение, това щеше да продължи дотогава, докато Модиун не достигнеше стадий, в който да може да поема твърда храна.

Модиун вяло бе махнал с ръка, пропъдил бе безпокойството на експериментатора. Беше се решил на участие в експеримента едва когато бе разбрал, че жената Судлил е приела да израсте и да се обрече на всеки мъж, който би сторил същото като нея... Тази информация бе предизвикала все пак някакъв интерес сред мъжете, просто защото Судлил бе невероятно женствено създание, което винаги с радост посрещаша край басейните. Ала Дода скоропостижно бе нанесъл съкрушителен удар на потенциалните конкуренти, обявявайки – с разрешението на Модиун, – че изборът на Судлил е вече направен.

Самата Судлил бе заявила, че е радостна да има за партньор Модиун. Щяла да израсте като него, макар и с месец закъснение.

Дни, месеци по-късно...

Лично Екет го беше докарал, а после оставил на дъхавата зелена морава недалече от магистралата, която се криеше зад насипа, обрасъл с хрусталаци.

И ето го, той е тук, сега. Шум от съскаци по асфалта гуми стигна до него. Неочакваното свистене накара Модиун да изтръпне. Трябваше да внимава. С мъка той едва успя да обуздае вроденото си непреодолимо желание да заподскача от превъзбуда. Реакцията бе съвършено неочаквана за тялото му. Продължи да удържа тръпнещите мускули, докато наблюдаваше завръщането на Екет към планините. Скоро ученият-

насекомо потъна зад една издадена скала, изчезна от хоризонта.

Модиун заизкачва полегатия склон. Продължаваше да се съдържа и не преставаше да си диви на онова, което ставаше вътре в него. Стигна до върха и като ускори крачка, се запромъква сред гъстите храсталаци. Ненадейно се озова на пътя.

Много преди това той бе наредил на своите носачи-насекоми да го доведат именно на този път и известно време бе наблюдавал несекващото движение. Безброй коли се движеха с шеметна скорост и като побеснели прелитаха край него. Почти във всяка една имаше пътници: множество животни от всякакви видове. Модиун не преставаше да се удивлява – такова разнообразие на живи същества! Беше забравил колко животни имаше по света! Сега, след хиляда години, всички бяха цивилизовани и живееха в един напълно нов, механизирован свят, сътворен от човека.

– Накъде са се запътили? – обърна се най-накрая той мислено към своя водач-насекомо, огромна богомолка, видоизменена и приспособена за пътешествия в планинско-гориста местност.

Богомолката така и не знаеше. Единственият, чисто практически отговор, който измънка, бе типичен за всяко насекомо и съдържаше в себе си въпрос:

– Господине, защо просто не спрем стотина коли и не попитаме пътниците им накъде са се запътили?

Навремето Модиун би отхвърлил подобно предложение. Щеше да му се стори ненужно и чиста загуба на време. Ала сега, докато наблюдаваше сновящите нагоре-надолу забързани автомобили, той съжали за някогашната си леност, която му беше попречила да доведе до успешен край предходния опит и зададе предполагаемите въпроси.

Сега не можеше да си позволи никаква леност. Тялото му, израснало и достигнало своите крайни размери, бе сгрявано от напрежението на хиляди мускулчета. Откъдето и да се погледнеше, всичко го въодушевяваше, някаква вътрешна възбуда го обземаше. Искаше му се да подскача, да се извива, да гримасничи, да дъвче, да размахва ръце наляво-надясно.

Колко движение имаше на това място! Автомобилите не можеха да се изброят!... Той ги виждаше, чуваше шума им, а двигателните му центрове се оказваха незащитени.

Почти не можеше да контролира страничните влияния. Беше непоносимо... Модиун опита да се овладее. И веднага всякакъв трепет, даже и най-малкото потръпване се прекрати.

Възвърнал отново предишното си спокойствие, той се отказа от един свободен автомобил, насочил се към него. Ала само след няколко минути направи знак на друга кола, в която седяха четири животни и имаше още две празни места.

Когато автомобилът със свистящи гуми закова на място, на Модиюн му се наложи да изтича малко след него, за да се качи. Задъхан, той тромаво се отпусна на седалката, която плачливо изстена под тежестта му. Учуди се донякъде на резултата от положеното усилие и не пропусна да отбележи реакциите на собственото си тяло. Засилено сърцебиене. Бързо и внезапно разширяване на белите дробове. Шумно и дрезгаво дишане... И толкова много вътрешни химически изменения, че след като ги наблюдава няколко мига, той се отказа от по-нататъшен анализ.

Ала му бе станало интересно! Усещането бе ново. Не можеше да не се замисли над това.

„Лекарствата, които Дода ми даваше в последната фаза на израстване, най-вероятно са ме подтискали, за да живея спокойно, уравновесено. Естествено, тихата обстановка и идилията са предизвиквали само приятни усещания!“

Изведнъж той усети насочените към него погледи и осъзна, че другите пътници в автомобила с любопитство го наблюдават.

Мислите му за миналото се прехвърлиха на заден план. На свой ред Модиюн се вгледа в спътниците си с лека, вежлива усмивка.

– Кой сте вие? Какво сте? – запита го най-сетне мъжът, приличаш на котарак. – Никога по-рано не съм виждал представители на вашата порода.

Говорещият имаше много далечно сходство с южноамерикански ягуар.

Модиюн тъкмо се канеше да му отговори, че е човек, когато неочаквано осъзна значимостта на забележката. За всички тях човекът, властелин на планетата, бе... непознат, неизвестен вид!

„Напълно вярно е! – замисли се после. – Водим съвсем отделно съществуване с нашите слуги-насекоми и с домашните ни животни. А и самите ние никога не сме проявявали интерес към цивилизациите на насекомите и животните, съществуващи зад бариерата.“

Ала това, че този друг външен свят бе изличил от съзнанието си човешките същества, то беше съвсем друга работа. То не влизаше в първоначалната програма... Осъзнаването на този факт предпази Модиюн от естественото желание да разкаже истината за себе си. Преди още да бе успял да реши какво да им обясни, това направи заради него някакъв

миниатюрен хипопотам. Стройното създание от предната седалка, около два и четиридесет дълго и с неголяма шия, се разприказва, като размърда рамене:

– Той е маймуна, не виждате ли! Пълно е с такива като него в Африка.

Лисичеподобното същество, седящо до Модуин лениво се опита да възрази:

– Глупости! Виждал съм толкова маймуни! Вярно е, има някаква прилика, но не е маймуна!

– О, Боже мили! – обади се човекът-хипопотам. – Маймуните не са като вас и като мен, те са различни видове и една с друга не си приличат.

Думите му изглежда прозвучаха убедително. Човекът-лисица поглади брадичката си замислено, ала млъкна.

„Така-а-а... – спокойно заразишлява Модуин. – Значи, оказва се, че съм маймуна! Добре, защо пък не?“

В крайна сметка статусът му щеше да е временен! Недостатъчните знания на тези хора-животни им беше попречил да разпознаят в него човека. Странно! Трябваше по-нататък да се заеме отблизо с този проблем и да изясни някои неща. Причината за това дори можеше да се окаже тема за интересен доклад, когато се върнеше зад бариерата.

Така Модуин прие ролята на маймуна и поведе дружески разговор с човека-хипопотам, човека-лисица, с човека-ягуар и с красивото създание, което много скоро след това заяви, че е мечка-гризли.

Спътниците му хора-животни бяха високи от два метра и десет до два и четиридесет. Телата им се бяха видоизменили до такава степен, че бяха приели почти човешки вид. Всичките имаха ръце, седяха и разбира се – можеха да ходят изправени.

В известен смисъл пътуването в колата с тях представляваше интерес. Модуин се отпусна назад, загледа се в полския пейзаж, прелитащ бързо отвън през прозореца. После почувства как нещо в него потръпна. Възбуда? Не! Той веднага пропъди подобна мисъл. Все още анализираше реакциите на своето тяло. Предположи, че много отдавна човешките същества тъкмо заради това не са могли да разберат, че възбудата на ниско равнище е именно същата – чисто физическо и химическо усещане.

Отново си спомни за разговора с богомолката и онова, което тя му бе казала. Трябваше да разбере кои са причините, карачи стотици хора-животни да пътуват нанякъде. Затова и зададе въпроса:



– Къде отивате?

Сподави желанието си да допълни: „И защо така бързате?“ Но фактът си бе факт – всички автомобили направо летяха, все едно механични демони, при това с такава скорост, която явно превишаваше зададената в първоначалната програма. Очевидно настройките на *компютрите*, занимаващи се с тези подробности, бяха променени. Скоростта бе увеличена.

„Кой ли е сторил това?“ – запита се Модуун.

Четиримата негови спътници му заявиха, че отивали в тренировъчното училище на град Халий, където изучавали работата и системите на голям космически кораб, преди да излетят с него. Скоро Модуун се убеди, че по време на тренировките отношенията помежду им бяха станали задушежни, дори нежни. Проявили за кратко в началото любопитство към него, сега те се уединиха и съвсем изолираха своя нов спътник. А това напълно допадна на Модуун.

Всъщност, той беше далеч от ежедневните грижи на планетата. И докато четиримата хора-животни обсъждаха подробностите на тренировката и предстоящото им пътуване в космоса, той се замисли за своите си работи. Скоро забеляза, че автомобилът, без да намалява скоростта, навлезе в града. Броят на сградите бързо нарастваше. Бяха застроени по склоновете на хълмовете, а в далечината, зад някаква река, смътно мержелееха силуетите на други подобни. Градът скоро ги обгради от всички страни. Ниски и високи, постройките блестяха на полудневното слънце.

Както и очакваше Модуун, тялото му отново изпита лека възбуда. Ако не знаеше предварително, че става въпрос само за тялото му, можеше да реши, че разумът му също е в процес на възбуда. Трябваше и това да има предвид... Твърде изявена тенденция на личността да се откъдства с телесните усещания.

„Град Халий!“ – прокрадна се в съзнанието му. – „Да, ето ме вече тук – първото човешко същество за последните близо три хиляди и петстотин години, преминало отвъд бариерата!“

А това наистина бе изключително събитие и Модуун нямаше как да не се съгласи с очевидното.

## II

– Къде искаш да те откараме? – запита го едно от животните.

Мина минута, докато Модиун проумее, че тъкмо към него се обръщаше човекът-мечка. Отърси се от вцепенението и заяви, че няма представа.

– Тук съм нов! – започна после многословно да им обяснява. – Току-що пристигнах от Африка. Къде бихте ме посъветвали да отида?

Те отново го забравиха и заобсъждаха сериозно поставения проблем. Най-сетне човекът-лисица проговори и в гласа му прозвуча удивление. Явно никога по-рано не им се беше налагало да дискутират подобни въпроси и сега бяха стигнали до нещо твърде оригинално.

– Защо да не го вземем с нас?

Такова бе решението им.

– Така ще можем да му покажем всичко – обади се човекът-хипопотам. – Ще е забавно да наблюдаваме, например, с какъв тип жени би могъл да се сближи!

В съзнанието на Модиун изплува спомена за Судлил.

– Аз си имам жена и тя скоро ще пристигне! – заяви им.

– Толкова по-добре! – изкиска се човекът-ягуар. – Значи ще можем да видим как маймуните правят любов!

Странно изражение се изписа на лицето на Модиун. Почувства се неловко, леко издължените му очички любопитно се разшириха.

– Няма да имаш нищо против, нали?

Модиун не виждаше причина за възражение, но интуитивно предпочувстваше, че Судлил може би щеше да се противопостави. Точно преди заминаването му двамата заедно бяха наблюдавали сексуален акт на домашните им животни. Тогава Судлил още не беше напълно израстнала и реакцията ѝ изразяваше чувственото, превъзбудено състояние на нейното тяло... Така или иначе отношението ѝ към всичкото това бе твърде неопределено.

Споменът го накара да се усмихне. Модиун обясни, че понякога самците маймуни не са съгласни друг да ги наблюдава в подобни интимни моменти.

Четириите мъжки индивида се втрениха в него. В началото с изненада, после с почти всеобщо презрение. Човекът-ягуар изрази учудването им:

– Всемили Боже, нима искаш да кажеш, че вие, маймуните, оставяте на вашите женски да ви диктуват какво да правите?

След което иронично изгледа останалите си спътници.

– Виждам, че трябва да научим нашия приятел как да се държи като мъж!

Беше спокоен и високомерен. Протегна ръка и потупа Модуун по рамото:

– Не се безпокойте, приятелю. Останете с нас и скоро ще ви приведем в нормално състояние.

В този момент четиримата животни най-сетне се представиха. Човекът-ягуар наричаха Дууддн, човекът-мечка Руузб, човекът-лисица – Неррл, и човекът-хипопотам Иггдооз.

След като се представиха, хората-животни зачакаха. Модуун се разколеба. Много бързо той си спомни какво означаваша тези имена и откъде произлизаха. При идентификацията на животните хората просто им добавяха определено количество букви от азбуката: пет букви за животните от Северна Америка, шест за тези от Южна Америка, седем за Африка и така нататък. Компютрите, които трябваше да кръщават всеки, бяха програмирани така, че да не използват за имената една и съща буква. Поради тази причина нямаше животни с името Ааааа или Ббббб. Но като се изключи това, в останалото им бе дадена пълна свобода да ползват азбуката. В тази лотария с имена на спътниците му им бе провървяло. Имената им, без изключение, бяха произносими.

Това, което обезпокои за момент Модуун, бе, че хората избираха имената си по малко по-различен начин. Така например името му щеше веднага да го квалифицира като човешко същество... за всеки, който знаеше и добре разбираше формулата с даването на имената.

Колеланието му бе кратко. Веднага той забеляза, че ако замени „и“-то в името Модуун с „й“, той би могъл да запази произношението, като заличи човешката си идентичност. А ако добавеше още едно „н“, то щеше да го идентифицира като животно със седем букви, представител на Африка. Поне такава комбинация от букви щеше да представи на компютъра.

Всъщност, това не бе чак толкова важно. В крайна сметка щеше да е нелепо да продължи да се представя за маймуна.

Измененото му име бе прието без никакви въпроси. Така за тях той бе Модуунн... за още няколко часа. Или минути.

След което Дууддн, човекът-ягуар, му оповести, че с неговите спътници са поели към центъра на града.

– Нали знаете системата за настаняване? – запита го. – Тук е както навсякъде по света.

– Да, знам я – кратко отвърна Модиун.

Ала когато след няколко минути излезе от колата, той разбра, че се е насадил на пачи яйца. Оказа се, че не разбира нищичко от функционирането на тези градове! Той принадлежеше към раса, която бе създала автоматизираните градове и села – накратко всичко на тази планета!

Когато автомобилът замина, Модиун осъзна, че му е необходимо малко време, докато установи, че четиримата му спътници се бяха насочили към движещ се тротоар.

„Естествено!“ – усети се той като се наруга.

В съзнанието му нахлуха старите спомени и градът като че ли стана някак си по-близък. Жилищните зони тук бяха така структурирани, че да приемат новопристигналите в един сектор, множащите се семейства в друг, като най-накрая бе помислено и за човешките същества – за тях имаше построени разкошни апартаменти.

Пътешествието му по движещия се тротоар приключи след половин квартал. Човекът-ягуар протегна ръка, посочи склона и изрече:

– Всяка улица там е свободна. Да се настаним по-напред, а след това ще излезем да хапнем нещо.

Модиун последен от всички се прехвърли от скоростния тротоар към средноскоростен, от него към бавен, докато най-сетне излезе на улицата. Спътниците му вече бяха поели по склона, а той бавно и нерешително ги следваше. Трябваше ли да продължи с лъжите? Бе някак си несериозно. Както и да е. Съвсем скоро с останалите той се озова пред низ от бутони. Натисна необходимите, с които набра своето маймунско име.

После зачака компютърът да отвори вратата.

Компютърът отказа да го пусне.

– Самоличността ви е идентифицирана неправилно! – бе отговорът.

Мина време, в което Модиун не предприе нищо – той просто не реагираше. Дори не се замисли над онова, което бе казала машината. Беше объркан. Чувството бе ново за него, неосъзнато и мозъкът му не разбираше реакциите на тялото.

Странно! Как мислите му можеха до такава степен да се объркат?...

Започна да възвръща реакциите си. Първата му съзнателна реакция бе просто да наблюдава. Пред него до вратата на апартамента се намираще механизмът: бутоните, които бе натиснал, и малката триъгълна металическа решетка под тях, откъдето гласът на компютъра бе

произнесъл невероятните слова.

От дясната си страна Модиюн забеляза редуващите се една след друга стерилни квартири, такива, каквито бе избрал за свой дом. Всъщност, не бяха точно квартири. Къщите бяха едноетажни и разположени покрай блока като тераси. Пред всяка квартира имаше по няколко стъпала, а стълбището водеше към малко предверие, и, както той предположи, макар да не можа ясно да види как е по другите врати, на всяка една от тях имаше бутони с букви и домофонна система, скрита зад решетка.

В известен смисъл този свят бе еднообразен... Но как иначе можеха да обезпечат с жилища милиони? Действително, ако неговите прадеди бяха избрали такава безразлична позиция на търпимост спрямо хората-животни, каквато бе и неговата понастоящем, напълно възможно бе тогава грижите им да са били насочени не толкова към красотата и естетиката, а най-вече към практичната полза на нещата.

И тъй като чистотата беше полезна, те бяха предвидили за всяко обиталище и за самия град автоматични системи за почистване. Ето как пластмасовите стени и врати, неръждаемите стоманени решетки – всичко блестеше от чистота. Стълбищата също изглеждаха наскоро измити и грижливо изтъркани, а долу на тротоара не се виждаше никакво петънце.

Модиюн продължаваше все така разсеяно да оглежда подробности-те на заобикалящия го свят, когато изведнъж осъзна какво му беше подействало така подтискащо.

Отказът.

*Бяха го отхвърлили.*

През целия му живот за няколкостотин години никой никога не бе постъпвал по този начин с него. Това бе удар за мозъка му, пред който никога не бяха съществували други прегради, освен философията за суетата и безполезността на битието и особено за суетата и безполезността на усилията. Действително, нищо не си заслужаваше труда да бъде направено. Да, тялото изпитваше чувства, но мозъкът не. Човешката природа бе такава, че човек можеше да усеща какви чувства изпитва тялото му. И като следваха своята съдба, човешките същества можеха да избират или да игнорират усещанията на своето тяло.

Ала от няколко мига той не можеше да стори дори и това. Когато Модиюн проумя тази невероятна истина – източник на дълбоката му тревога, – той започна да разбира, че тялото му изпитва остро раздразнение.

Мисленото осъзнаване на физическото чувство беше като сигнал.

Мозъкът на Модуин мигновено се върна към нормалното си състояние: отдели се от тялото. Модуин се успокои, но прояви любопитство.

– Какъв е проблемът? – запита. – Името ми има необходимата дължина и правилен код на маймуна от Африка. Защо съм отхвърлен? Кое го прави неприемливо?

– Личността, която понастоящем носи името Модуинн, сега се намира и живее в Африка, регистрирана на определен адрес.

Раздразнението на Модуин нарасна. Тялото му, както изглежда, все по-малко се поддаваше на контрол. Измина минута и едва после Модуин разбра коя бе причината, създава подобно безпокойство в тялото. Преди време компютрите можеха да бъдат програмирани по такъв начин, че да отчитат и реагират на такива детайли. Ала явно не бяха го сторили, защото нито едно човешко същество никога не бе дръзвало да се занимава с отделни животни – хората не се интересуваха къде се намират животните, нито дори какво става с тях.

Ето защо Модуин произнесе със заплашителен глас:

– Откога даден компютър се занимава с местонахождението на дадено животно?

– Всъщност вие ме питате дали имам право да ви откажа достъп и да не ви пусна да влезете? – запита го компютърът.

– Съмнявам се и затова те питам откъде знаеш къде в момента се намира някой си друг Модуинн? Искам да разбера кой те е свързал с друг компютър в Южна Африка? – отвърна му с въпрос Модуин от висотата и положението на човешко същество.

Машината му отвърна, че вече от 3453 години, 11 часа, 27 минути и 10 секунди е свързана с всички компютри на планетата. Докато компютърът му отговаряше, Модуин заключи, че машината просто е програмирана да отговаря на подобни въпроси.

Отвори уста, за да продължи да разпитва, когато изведнъж осъзна как тялото му изпитва болезнено усещане. Разбра, че през цялото време бе нервничил, а това стягаше вътрешностите му. Не знаеше точно от колко време хората се намираха отвъд бариерата, но в края на краищата той принадлежеше към третото поколение. С помощта на информационните центрове в мозъка се досети, че компютрите са били препрограмирани след изолирането на хората.

Кой ли можеше да го е направил?

Модуин опита още веднъж.

– Значи отказваш да ми отвориш вратата?

– Принуден съм да го направя! – бе отговорът. – Аз съм автомат,

вие не отговаряте на изискванията и не можете да влезете!

Заявлението на компютъра за нещастие напомни на Модиюн за ограниченията на механичните устройства. Проблемът всъщност не беше в машината, а в това кой и как бе променил принципа на нейната работа.

„Да видим дали ще мога да убедя някого от другите да се пренесе в по-голям апартамент и да заживее с мен?“ – реши той.

Забеляза обаче, че хората-животни, с които се бе запознал, бяха изчезнали в малките си къщурки. После си спомни, че Руузб, човекът-мечка, се бе настанил в апартаментата отляво. Модиюн се отправи натам и почука, все едно на вратата липсваха каквито и да е звънци и бутони.

Изчака един миг. После отвътре се разнесе шляпане на боси крака. Вратата се отвори и на прага се появи едрият мъжага-мечок. Приветливо се усмихна на Модиюн.

– Хей – изрече му той, – много бързо се справи! Влизай, след минута ще съм готов!

Модиюн боязливо прекрачи прага. Страхуваше се, че и тук компютърът на вратата ще откаже да го пропусне. Ала домофонната система зад решетката млчеше, разговорът му с Руузб не задейства механизма. Явно присъствието на Модиюн не му влияеше, при положение че стопанинът на дома си бе вкъщи.

„Значи се активира само при натискане на бутоните?“ – заключи Модиюн с облекчение.

Смяташе да предложи на човека-мечка да се засели с него в друг апартамент. Но като че ли сега това май повече не бе необходимо. Модиюн не знаеше точно кога и какво щеше да му се наложи да прави. Едно бе пределно ясно – нещо тук, в този свят, не беше така, както трябваше да бъде.

Ала продължаваше да вярва, че културата на животните е останала непроменена, същата, както преди, и едва ли можеше да му поднесе изненади. Сърдечното посрещане и поканата на Руузб му дадоха още мъничко време да обмисли положението и нещата.

„Ще го помоля да се преместим заедно в друг апартамент... малко по-късно!“ – реши той.

### III

Половин час по-късно...

Петимата приятели се отправиха към столовата, която се намираше два квартала по-нататък. Озовали се вътре, Модииун поизостана, докато останалите нетърпеливо взеха подносите и се наредиха на опашката. Модииун трескаво мислеше: „Ами ако компютърът, раздаващ храната, откаже да го обслужи? Щеше ли тук и сега да обяви, че той е човешко същество?“

Размислил, той реши да продължи с маскарада. Не беше за вярване, че някой си е дал труда да промени програмата на милиони прости машини и, което бе по-важно, тук поне нямаше никакви външни признаци за това, че бавно създаваната (повече от хиляда години) система за безплатно хранене се е изменила.

Машините автоматично обработваха земята и прибираха урожая. За онези, които преди бяха месоядни, компютрите създаваха различни типове протеини от ядивни зърна, плодове, разни треви, храсти и дървета. За онези пък, които преди бяха тревопасни, по същия начин биваше създавана подходяща храна. Почти всичко зелено, жълто или растящо в гората биваше използвано по един или друг начин от разумните форми на живот. Почти нищо не се изхвърляше.

Прекалено усложнено... Изменението би означавало вмешателство в цялата операционна мрежа. Модииун измъкна храна от контейнерите, които автоматичният компютър му позволи да отвори. Той назова истинското си име, доверявайки се на своята логика. Освен това си спомни, че големите маймуни се хранеха с още много други растения, които на хората пък не се нравеха. Тъй че, не, благодаря.

Когато сипаха в чинията му храната, той се отправи към същата маса, където малко преди това се бяха настанили неговите спътници. До този момент нямаше никакви проблеми, всичко вървеше гладко. Докато новите му познати оживено беседваха, Модииун се настани и започна старателно да дъвче и преглъща храната. Макар и много пъти в края на пребиваването си зад бариерата да се бе хранил, като цяло процесът по поглъщане на храната му бе някак си неприятен.

Спомни си и друго – след като изтърпеше неприятностите по време на храносмилането, го очакваха още по-лоши моменти. По късно... щеше да му се наложи да търси обществена тоалетна и в присъствието на



други същества в съседните кабинки да се отървава от екскрементите, натрупали се в организъма му.

„Животът отвъд бариерата е точно такъв, какъвто винаги съм си го представял – помисли си той, – скучен, отегчителен и раздразнителен опит за преживяване!“ Но за известно време той бе затворник на това огромно тяло, в което го бяха напъхали, и трябваше да се подчинява на неговите изисквания и нужди.

В главата му нахлуха спомени за отдавна минали времена. Всяко едно същество тук бе направлявано, неговите проблеми никога не се решаваха докрай, постоянно съществуваше необходимостта да се бори с околната среда и това се повтаряше всяка сутрин, заставяше съществото непрестанно да действа, да реагира.

Можеха ли да мислят подобни същества? В никакъв случай!

Без капчица удоволствие Модиун предъкваше храната и обмисляше своето положение. Прихванал с мисловните си рецептори случайно дочутата думичка, той изведнъж разбра, че неговите другари все така продължават да обсъждат вече дотегналата му тема за предстоящото пътуване в космоса.

Явно някой бе успял да убеди властите да утвърдят неправилна цел на експедицията. Така спътниците му смятаха, че трябва да се противопоставят, да убедят отговорните личности към кои звезди е правилно да се лети и да дадат нова посока на кораба.

– ...Значение... Необходимо действие... Жизнени... Решаващи за нашия свят...

Тези думи с техния скрит смисъл и условията, които на всяка цена трябваше да бъдат изпълнени, минаваха през възприемащата система на Модиун, ала в самото начало той просто ги регистрираше. Най-сетен той усети значението им и се намеси в разговора с лека усмивка.

– А ако не успеете да отстоите своето мнение, тогава какво би могло да се случи?

Човекът-ягуар удивено го загледа.

– Някой друг ще предложи свой готов план!

– Какви ще бъдат последствията? – заинтересува се Модиун.

– Техните идеи са неправилни, а нашите верни.

– Но все пак нещо ще стане... Какво точно? – настояваше Модиун.

– Експедицията ще се отправи към група жълти звезди, подобни на нашето слънце. Шансовете да намерим живот на тези планети, принадлежащи на сродни нам системи, са по-малки, отколкото на планетите със сини слънца. Това е вече доказано.

Модиун, за когото всички тези неща бяха безсмислени и напълно безполезни брътвежи, отново се усмихна на наивното обяснение.

– Да предположим, че експедицията не намери живот нито в системата на жълтите, нито в системата на сините звезди? Тогава?

– Тогава цялото пътуване ще бъде напразно губене на време.

Безупречната му логика не успяваше да достигне до съзнанието на съществото. Човекът като такъв бе преминал през същия промеждутъчен стадий и навремето бе вярвал, че успехът се заключава единствено в резултата. Модиун промени акцента на своите въпроси.

– Участниците в едно такова пътешествие няма ли да изпитват неудобства?

– О, не! Корабите ни са съвършени. Те са направили огромни градове, плаващи в пространството.

– Ще могат ли пътниците на кораба да спят, да се хранят, да се развличат, да общуват със същества от противоположния пол, ще имат ли възможност да се тренират и обучават?

– Разбира се!

– Тогава защо толкова се безпокоите за резултата? – Модиун тържествуваше.

– Защото ако не намерим живот другаде, то пътешествието ще бъде безполезно. Междувездните кораби са изключително бързи, а ние ще посетим много планети, което съответно ще отнеме и много време. Ще бъде тежък удар за отделната личност, ако целта не бъде постигната.

Въпреки това, Модиун си мислеше, че всички пасажери на кораба щяха да живеят съвършено еднакво, независимо дали експедицията щеше да се окаже неудачна или успешна. Като се забавляваше, той отново промени темата на разговора.

– Добре, да предположим, че намерите разумен живот в друга звездна система... Тогава какво ще стане?

Човекът-ягуар поклати глава:

– Вие, маймуните, задавате страшно много и при това глупави въпроси. – отвърна му. – Нима не ви е ясно, че всичко около нас е живот? А животът всъщност е ново познание! Нима това за вас нищо не означава?

Модиун обаче не се отказваше.

– Кажете ми – упорстваше той, – как бихте постъпили с други същества, ако откриете такива?

– Хм... Ще ни се наложи да изработим собствена политика към тях. Всичко ще зависи от техните реакции.

– Дай някакъв пример за подобна политика.

Настроението на човека-ягуар се промени. Изглеждаше разстроен, като че ли разговорът му беше дотегнал.

– Откъде бих могъл да знам предварително какво ще е? – избухна.

Докато продължаваше дискусията, Модуин с нарастваща увереност разбираше смисъла на техните думи. След което запита:

– Споменаваш, че е нужно да се убедят властите. Кои са тези власти?

Зачака отговор и се замисли: „Сега ще разбере кой е врагът“.

– Хората-хиени! – бе отговорът.

Последва мигновено разочарование. Отговорът се оказа от банален, по-банален. „Не хората-тигри или хората-лъвове – мислеше си Модуин, – Не и хората-слонове! Нито един от някогашните могъщи и велики видове. До върховете на властта са се добрали онези, които някога се хранеха с мърша!“

Такава констатация силно го разтревожи.

Всички се намираха на едно и също равнище. Когато хората бяха отстъпили зад бариерата, самосъхраняващите се компютри управляваха градове и села. Хората-хиени бяха пробили тяхната отбрана. Невероятно, но факт! Нямахше причини да не се съмнява в истинността на твърдението.

Въпреки това се почувства по-добре. Съществуваше все пак някаква група, с която можеше да разговаря, на която да разчита, да върши нещо. В крайна сметка проблемът му се стори не чак толкова сериозен.

Модуин се отпусна... и за първи път с искрен интерес се включи в дискусията. Тези разговори като че ли му напомняха нещо.

– Не преставате да говорите за търсене на други обитаеми звездни системи. Какво ще кажете за Нунулитите, които откриха живот тъкмо в нашата слънчева система? Нима се върнаха обратно на Земята? Защо тогава не попитате тях къде са другите обитаеми звезди? Уверен съм, че те с радост ще ви разкажат, каквото знаят... Нунулитите са услужлива раса...

Млъкна, видял смутените им лица.

– Нунулитите ли? – като ехо се отзова човекът-лисица.

– Съществува от друга звездна система? Не, ние никога... – последва го човекът-мечка.

– Откъде си чувал за тези извънземни? – запита с подозрителен тон човекът-ягуар. – Кога и при какви обстоятелства е станало?

Модуин, който за миг беше забравил, че за тях той е маймуна и не можеше да знае повече, успя да измърмори:

– Аз ли... Ами... чувал съм за тях там, откъдето дойдох!

После самодоволно се успокои, защото това си беше самата истина.

Четиримата хора-животни сякаш приеха уверението му. Явно и те точно не знаеха какво всъщност става в далечна Африка. Още няколко минути продължиха сериозните си разисквания и стигнаха до извода, че никога нямаше да научат историята на онези, долетели от космоса на Земята.

Можеха да съжالياват, затото бе пълна глупост. Ала според човека-мечка това си имаше и добрата страна, защото само по себе си доказваше, че някъде в космоса живееха и други раси.

– Целият този район трябва да бъде изследван! – неопределено махна с ръка той към хоризонта.

Подходящият момент още не беше настъпил, вниманието им все още бе ангажирано от натрапчивата идея, ала съзнанието на Модиюн вече мислеше за нещо съвсем друго.

– Какво правехте до момента, преди да ви наемат за полета? – запита ги с любопитство. – С какво се занимавахте?

– Аз бях монтьор по строежите – отговори Неррл. – Знаеш какво е, когато всичко е автоматизирано, има разни неща, дето се губят. Невероятно е, но аз бях този, който ги намираше!

Иггдооз, както се изясни, бе работил в океанска ферма за развъждане на водорасли.

– Винаги съм се чувствал добре във водата, независимо от това дали е солена! – заяви той. – Канали, блата... С една дума, адски ми харесва!

Руузб бе лесничей.

– Обичам горите и разстоянията – започна. – Ето защо си мисля, че такъв космически полет ще ми се понрави. Космосът е...

Дуулдн не пожела да разказва за себе си. В известен смисъл изглеждаше някак си притеснен.

– Не че се срамувам или смуцавам – започна, – но би било странно да разказвам за това и по-добре да не го правя.

Отказът му мигновено подейства на Модиюн. Той смътно помнеше, че изменяйки животните, човек бе пожелал да съхрани някои специфични качества, характерни за всеки вид... Какви можеха да бъдат те у ягуарите? Не можеше да си спомни, нито пък да се досети.

Хрумна му със закъснение, че познатите му най-вероятно ще пожелаят да узнаят каква е била и неговата професия. Отвори уста да им заяви, че е специалист по електроника, но неочаквано млъкна. Внезапно

разбра, че нямаше нужда нищо да им казва. Другите така и се бяха върнали към предпочитаната си тема.

Онова, което им бе споменал за Нунулите, бе възбудило у тях още по-голям интерес, и, доколкото беше възможно, бе ги направило още по-решителни от когато и да било в стремежа си да настояват за правилен избор на цел и маршрут на кораба. Когато Модиун отново се вслуша в разговора им, те обсъждаха начините и способите, които щяха да им помогнат да склонят „властите“ да приемат тяхното мнение.

По едно време човекът-лисица подскочи.

– Хей! – извика той. – Трябва да отидем и да присъстваме на събранието на комитета!

Модиун се изправи заедно с останалите. Донякъде беше обезкуражен, но не чак толкова много. Тяхното неочаквано (а всъщност съвсем закономерно) намерение, навярно щеше да сложи край на плановете му да заживее в една квартира с Руузб. Не му беше хрумнала подобна идея, макар че трябваше предварително да се досети – следобеда те щяха да присъстват на събранието.

Всъщност, не в това се криеше истинският проблем. Пред него стоеше задачата да си намери квартира и той трябваше на всяка цена да я разреши.

Модиун се запъти към най-близката врата, след него другите го последваха. Помисли си: „Когато отидат на събранието на комитета, ще се опитам да се справя със стайния компютър. Тогава ще видим кой тук командва – човекът-създател или машината!“

С тези мисли той прекрачи прага, обърна се и забеляза, че е навън... съвсем сам!

## IV

Останалите бяха изчезнали.

Поразително!

А само допреди малко бяха зад него. Иггдооз хрипливо се смееше, Дуулдн разказваше нещо с дълбоки, мъркащ тембър, Руузб тежко стъпваше по пода, а човекът-лисица отвърщаше на някого с лаещ гласец...

Думите нямаха абсолютно никакво значение, ала звуците, които издаваха неговите познати, се бяха превърнали в неизменна част от заобикалящата го среда.

Модиун се спря, огледа се. Да, това отзад беше вратата, през която току-що бе преминал и излязъл навън.

Помнеше, че не беше прозрачна, но все пак...

Непрозрачна ли?

Когато отново се насочи към нея, забеляза, че нямаше нито брава, нито пък се виждаше каквато и да е ключалка. Направи още две крачки и дланите му трескаво заопипваха вратата в търсене на някакъв начин да я отвори.

Под ръцете му се хлъзгаше единствено гладка, мазна повърхност. Вратата нямаше да се отвори. Зад гърба си, откъм улицата, Модиун долови слаб шум... Нещо в мозъка му прещрака, долови някакви вибрации, веднага отреагира.

Модиун бързо се извъртя на пети.

Високият близо два метра и половина човек-хиена стоеше на петшест метра от него, насочил автоматичен пистолет в ръка.

– Какво се е случило? – запита го със странен глас.

След което Модиун направи неопределено движение с тялото, сякаш се заклати, пистолетът изхвъркна от протегнатата ръка на хиената, удари се в тротоара с метален звук.

Това бе един вид сигнал.

Огромното същество се свлече на колене и изшептя:

– Помогнете ми...

Модиун можеше да му помогне, но не го стори. Стоеше встрани като парализиран, почувствал се изведнъж виновен.

Чувстваше с ума си... разбираше какво се бе случило. Осъзна, че бе сразил човека-хиена, активирайки от тялото си газ.

Колкото и да бе невероятно, частичка от мозъка на Модиун бе

уловила звука зад гърба му. А може би бе предусетила намерението на другия, доколкото ѝ позволяваше препредаването на мисълта, и тъкмо *това* ѝ бе позволило да го интерпретира като заплаха.

Ала онова, което учуди най-много Модуун, бе, че неговата реакция се оказва агресивна.

В продължение на целия си мирен живот, пропит с философията му за пълен, именно за *абсолютен* отказ от насилието, Модуун никога никого не беше нападал. Ала се оказваше, че мозъкът му е способен да го направи.

Физически рефлекс на тялото с цялата му животинска освирепялост.

„Господи – помисли си той. – Ще трябва занаяпред да следя за подобни реакции!“

Докато премисляше и вземаше решение, човекът-хиена се бе преобърнал настрани и в момента се превиваше на две върху цимента, стенише, обзет от конвулсивни потръпвания. Модуун пристъпи към него и със съжаление загледа тялото, гърчещо се от болки.

След минута съгледа и пистолета, изтърколил се няколко метра встрани. Отиде, вдигна го и като го отвори установи, че бе зареден – в дулото имаше вкаран патрон.

Умът му беше объркан, Модуун не знаеше какво да мисли. Затова запита:

– Откъде си взел оръжието?

Не получи никакъв отговор, до слуха му долитаха само стенания.

Модуун продължи да настоява:

– Мислех си, че повече не произвеждат такива пистолети...

Този път му отговориха.

– За Бога! – простена човекът-хиена. – Аз умирам, а вие ми задавате глупави въпроси!

Всъщност, нещата не се оказаха толкова сериозни. Действително, първоначалното чувство за силна вина се бе отеглило на заден план в съзнанието на Модуун, но все още присъстваше там, макар и съвсем слабо, когато с облекчение осъзна, че изпускайки газ, той инстинктивно се бе възползвал от защитните функции на своя организъм. Това бе накарало човека-хиена да изпадне в ужасен пристъп, да получи спазми в стомаха. Възможно бе да е получил и силни изгаряния, както и други последствия, наблюдавани при обгазените животни и хора.

Беше ужасно, болезнено, но хиената нямаше да умре.

– Ще се оправиш напълно след около час – каза му Модуун и пхна

пистолета в джоба на самото си. – Но съм сигурен, че беше готов да използваш този автоматичен пистолет. А това те прави потенциален убиец, ето защо ще си запиша твоето име...

Подозираше, че няма да му отвърнат доброволно и отново настоя.

– Глидлл – отвърна човекът-хиена.

– Така е добре, Глидлл! – рече Модиун. – Не желая повече да нарушавам правото ти на свобода на мисълта, затова няма да ровя по-нататък мислите ти и да търся допълнителна информация. Има нещо гнило в този свят, нещо неправилно и не мога да повярвам, че ти собствено си виновен за всичко. Но ще знам как да се свържа с вас, когато най-сетне взема решение да го направя.

При тези думи той се обърна и пое наляво, където, докато се бяха разиграли последните събития, бе забелязал малка дупка в оградата, водеща към входа на столовата.

Когато се озова на улицата, четиримата му спътници тъкмо излизат от сградата. Забелязал Модиун, Неррл, човекът-лисица, облекчено въздъхна и всички се спряха.

За няколко минути разговорите им се превърнаха в неразбираема смесица от думи, от които Модиун все пак успя да извлече някаква информация: спътниците му бяха решили, че са го загубили. Загледа ги замислено. И от четиримата се излъчваше наивност, искреност, което правеше цялата история твърде приемлива за него. Каквото и да се бе случило, те нямаха никаква вина.

Всичко като че ли можеше да се обясни съвсем просто и бе станало напълно случайно. Съвсем случайно той беше излязъл през вратата в същия миг, в който – както в момента му описваха случилото се, – те се бяха спряли за да огледат нещо. Когато се бяха обърнали, той вече бил изчезнал.

Но как се бе случило така, че човекът-хиена го чакаше в задния двор със зареден пистолет? Съвпадението изискваше напрежение на въображението, но тъй като никой не го познаваше и не знаеше какъв всъщност беше, можеше да се приеме, че случилото се е било чисто и най-обикновено съвпадение.

Тази мисъл накара тялото на Модиун да се отпусне.

Видя как четиримата му спътници забързаха за събранието. За да стигнат до улицата с автомобили, най-напред те се възползваха от услугите на движещия се тротоар. Един от четиримата махна с ръка и някаква кола спря. Те се качиха и вратите хлопнаха зад тях. Миг след това автомобилът потъна в движението и Модиун го изгуби от погледа си.



Почувствал се успокоен, може би и малко нещастен, Модииун се върна в своя апартамент. Първите неудачи донякъде го безпокояха. „Телата са нещо фантастично!“ – помисли си. Беше невероятно, но телата на четиримата спътници му липсваха. В тяхната компания до известна степен се бе чувствал щастлив.

Това можеше да обясни защо съзнанието на първите човешки същества се бе объркало. Но Модииун бе по-скоро учуден защо обучаващите машини не го бяха подготвили за подобни капани. Онзи, който бе програмирал машините, явно бе забравил тези подробности. Или ги знаеше, но не им беше отдал нужното значение.

Модииун продължаваше замислено да поклаща глава, макар в действителност да не го безпокояха различията, когато неусетно се озова на улицата, където живееха другите и където той смяташе да се настани. С облекчение установи, че мезонетът между квартирите на човека-мечка и човека-ягуар още не е зает. Така нямаше по-късно да му се налага да обяснява защо се беше преместил, тъй като в действителност още не се бе установил.

Сега вече не си губи времето за продължителни спорове с машината. Онова, което направи, бе един от старите и изпипани способности, с помощта на които човешкият ум контролираше положението и държеше нещата в свои ръце. Силата, която мигновено бе приведена в действие, унищожи електрическите съединения на така наречената неунищожима специална реле-система, отваряща вратата.

И понеже логиката му беше безупречна, той не повреди малкия превключвач, с помощта на който компютърът от разстояние контролираше неголямото обиталище. Модииун просто отключи вратата. Доказателството не закъсня – само след миг, когато той завъртя дръжката и побутна вратата, тя безпроблемно се отвори.

Сега вече можеше да влезе. Вместо това обаче той продължи да стои отвън. Някакво усещане се появи в него, чувство, предаващо се от мозъка в тялото.

Модииун стоеше на прага пред мезонета и от малката височинка наблюдаваше град Халий. Чувстваше, че той е човек, а другите не са като него. Повечето бяха приспособени и не се бяха изменили. Това, че хората ги бяха измъкнали от дълбините на животинското им минало, за болшинството от тях не се бе оказало трамлин за прогресивно развитие.

Бяха използвали чудесата на биологията. Бяха закодирали молекулярни мрежи, за да поддържат измененията, и за хиляда години такова кодиране блестящо бе изпълнило своята задача.

За съжаление обаче в развитието си те не бяха помръднали. Модиун ясно си представяше огромни маси от хора-животни, които щастливо общуваха помежду си, ползваха се от услугите на автоматите за храна и на компютрите, обсъждаха енергично подробностите за това защо са били програмирани или, както се бе случило с неговите познати – правеха онова, което ги караше да правят човека-хиена.

А не беше ли най-странното, че тъкмо хората-хиени се бяха оказали единствените от хората-животни, пробили мрежите на вътрешното кодиране?

Застинал на място, Модиун все още се надяваше, че пробивът е значителен, че в човека все още има нещо повече, отколкото в което и да е животно.

Това беше усещането, загнездило се в мозъка му.

„Ние сме най-великите!“ – помисли си.

И за първи път той прие, че е постъпил правилно като се е измъкнал иззад барьерата. Така единствено можеше *да оцени измененията на външния свят, да узнае какво бе направило времето с планетата на хората.*

Възприел по този начин своето присъствие тук, отвъд барьерата, той влезе в къщата, където смяташе известно време да живее като маймуна.

Поне докато не пристигнеше Судлил.

Случаят с въоръжения човека-хиена му се струваше маловажен в светлината на подобни обстоятелства. Скритият смисъл се заключаваше в това, че Модиун най-вероятно бе забелязан.

Което, разбира се, бе невероятно.

„Никой няма да ме потърси! – успокояваше се Модиун. – Аз съм човек-маймуна и просто минавам през град Халий! Ако с този пистолет е трябвало да бъде убит някого, то това не съм бил аз!“

Логиката бе съвсем проста. Нямахме нужда повече да размишлява над тези въпроси.

И той престана да размишлява.

Събуди се в мрака, осъзнал, че в стаята има някой. Мисълта се вря за тревожно в мозъка му.

Някой, който се бе навел над кревата с оръжие в ръка.

## V

Нямаше време да обмисля как най-добре да отреагира. Затова активира системата си за въздействия и превърна своя противник в камък.

Едва тогава запали осветлението и стана. Надвесен над неговата постеля, човекът-хиена бе застинал неподвижно, ръката му стискаше нож. Излъчването го бе изненадало тъкмо в момента на нанасянето на удара и позата му бе динамически неустойчива.

Никога по-рано Модуун не бе използвал метода да превръща в камък човешки същества, и сега, докато наблюдаваше своето творение, тялото му изпита известна възбуда. Самият той, мислеща личност, изучаваше неканения гост с пълно безразличие. От онова, което знаеше за процесите, настъпващи в живия организъм при такива способности на въздействия, той разбра, че всички потенциални възможности за втвърдяване в тялото на човека-хиена са били мигновено освободени от вътрешните химични сили.

Бе предизвикал в човека-хиена артрит, паралич, камъни в бъбреците, втвърдяване на артериите и въобще вкаменяване на цялото тяло... Подозираше, че съществото насреща му изпитва силни болки. Пристъпи към него и измъкна ножа от ръката му – по-скоро, опита се да го направи.

Трудна задача... Палците сякаш бяха залепнали за дръжката. С рязко дръпване Модуун успя да измъкне ножа. После провери джобовете на съществото, намери няколко таблетки и като усили своето обонятелно чувство разбра, че бяха ядовити.

Подуши острието на ножа. Същият мирис. Методът на двоен опит за застраховка.

Не намери нищо друго.

Стана му жал за съществото и остави в тялото му все пак минимума необходима живителна течност.

Човекът-хиена като че ли изтече на кревата. Лежеше отгоре сякаш огромна мокра маса и всъщност за известно време това си бе и самата истина.

В момента тялото търпеше вътрешни преобразувания. Може би на хиената щеше да ѝ е необходим цял ден, за да се оправи от шока и възвърне способността си за движение. За известно време в мозъка щеше да има достатъчно вода и прекалено много течност във всичките клетки.

Очевидно бе, че човекът-хиена не е болен и тъй като в организма му нямаше естествени нарушения, той в крайна сметка щеше да дойде в съзнание.

Модиун по никакъв начин не можеше да предположи кога щеше да му се удаде да разпита своя предполагаем убиец и да разбере неговите мотиви. Смътно си припомни как преди години обучаващите машини им бяха обяснявали, че са необходими една или две седмици, преди гласните струни напълно да се възстановят, за да може съществото да отново проговори след подобно облъчване.

Всичките тези неща бяха маловажни. От значение бе едно-единствено... Вече не можеше да има никакво съмнение – някой го търсеше!

Логиката му казваше, че това невъзможно, но фактите бяха неоспорими. Две покушения срещу него! Бе невероятно за свят, в който пресъплението беше изчезнало! И въпреки всичко, се бе случило!

Модиун веднага разбра къде трябва да отиде, за да направи своята първа проверка.

Малко след три след полунощ той отвори голямата входна врата на столовата и се насочи към страничната, през която – дали пък случайно? – беше излязъл и се бе озовал в двора лице в лице с въоръжения човек-хиена.

Нещо в цялата тази работа го безпокоеше. Моментно объркване...

„Усилвател на мисли ме насочи да мина през тази врата – анализираще Модиун. – Бил е активиран само за няколко мига...“

Но се бе оказало достатъчно, за да бъде подтикнат той да излезе през страничната врата... Всичко изглеждаше така, сякаш е било плод на неговата собствена мисъл в хармония със собствените му цели. В шумната глъч наоколо той не бе забелязал никакво странично въздействие.

Можеше да предположи, че едновременно и четиримата негови приятели-животни също са били подложени на подобен умствен натиск, отправил ги безропотно към същата тази врата. Поради тази причина те не бяха забелязали неговото изчезване. Но това за тях не беше проблем. Хората-животни нямат потенциално съзнание за подобен род феномени.

Убеден в своята правота, за себе си Модиун реши: „Пътят, по който съм поел, ще ме отведе в компютърен център и до някой, който е там. Тогава от него ще разбера какъв е проблемът.“

Модиун дори не предполагаше с какъв невероятен проблем ще се сблъска.

Беше все още нощ... единствено на изток се бе появило слабо

сияние.

Модиун влезе в компютърния център през главния вход и се озова в оскъдно осветен свят на метални панели, някои от които се издигаха от пода до високия таван.

Долавяше слаби звуци. Доколкото можеше да определи бяха шумове от машините и техните системи за управление. Леки прещраквания, когато блоковете един след друг се включваха в основната машина или изключваха от нея.

Това нищо не означаваше и не бе от значение. Тук цареше завиден ред и всичко работеше в същия този автоматичен режим много хилядолетия, а вероятно щеше да продължи да работи така, докато от планета не изчезнеше и последната искрица живот.

Онова, което беше съществено, бе неговата мисъл-водач. Тя го преведе през няколко врати, после Модиун мина по коридор и се спусна надолу по стълбище. По този начин стигна до централното устройство.

„Така-а-а – помисли си той. – Пристигнахме!“

Машината, пред която се бе озовал, приличаше на обикновен компютър от универсален тип, способна за интервръзки и включвания. Ала от този компютър се излъчваше направляващата мисъл, онази, която го бе заставила да излезе през страничната врата на столовата.

След минутка Модиун се озадачи, че му позволиха така лесно да стигне толкова надалече, без да се натъкне на каквото и да е препятствие. Чувстваше... усещаше... някаква съпротива... на своето присъствие тук. Поразителното бе, че колкото и да беше чувствителен към външни дразнителни, той не можеше да го осъзнае съвсем точно.

За щастие, скоро всичко щеше да му се изясни.

Заговори с компютъра, поиска разяснения. В помещението с машините гласът му отекваше като ехо. Той ясно усещаше, че бяха изминали много, много столетия откакто *никакъв* паразитен шум не бе нарушавал тишината на това затворено пространство.

Последва пауза, която натежа и продължи. Само по себе си това не бе обичайно, тъй като компютърът веднага отговаряше... С изключение този път.

Най-сетне прозвуча отговорът му:

– Получих инструкции да ви информирам, че Властелинът на тази планета, Нунули, ще говори лично с вас веднага щом се озове в тази зала, за което ще е необходима около минута.

Модиун разполагаше с шестдесет дълги секунди, за да обмисли значението на тези думи. И тъй като с мисълта си упражняваше пълн

контрол, не изпита никаква реакция, освен леко удивление след отговора на компютъра.

Минутата изтече. Зад гърба, извън полезрението му, някаква врата се отвори.

## VI

Само за няколко мига съществото, което се появи иззад редиците с машини и метални панели, приличаше на човек. Беше облечено в костюм, покриващ тялото и ръцете му. Имаше два крака и две ръце и си служеше с тях като истински човек.

Второто основно впечатление на Модиюн бе своеобразната синьозелена прическа на съществото и ръкавиците му от странна синя тъкан.

Миговете, в които приликата бе траяла, отлетяха.

Модиюн разбра, че съществото не бе земно създание. Онова, което бе приел за цветна прическа, се оказа маса от мънички пипалца, които стърчаха от главата и се отразяваха в гладката кожа на лицето като в огледало.

Колкото до онова, което наподобяваше костюм, то се оказа в действителност зеленикава кожа, на някои места по-скоро синкава, отколкото зелена. Съществото бе чисто голо.

Макар никога да не бе виждал Нунули, Модиюн разбра, че в крайна сметка това е прословутият пришълец, който пръв бе посетил Земята преди около пет хиляди години.

Поне един от пришълците... и той беше пред него.

Съществото се бе спряло и бе на едно ниво с Модиюн. Пришълецът се оказа висок около метър и осемдесет, ала някак си хилав. Земянинът го надвишаваше с цели шестдесет сантиметра.

Модиюн не почувства това да му дава някакво преимущество.

– И какво смятате да правите? – запита той извънземното.

Ръцете се надигнаха – удивително точно подражание на човешки жест, все едно повдигане на рамене.

– Всичко вече е свършено – отговори Нунули. – Нищо повече не ни е необходимо. Тази планета е завладяна.

Гласът, който бе произнесъл тези слова, бе мек, звучеше нежно, но не бе женски. Самите думи бяха изречени на универсален земен език, без акцент. Или ако такъв имаше все пак, то бе лек регионален диалект.

Модиюн прецени ситуацията.

– Искам да кажа – какви са ви плановете спрямо мен и спрямо останалите човешки същества? – запита пак той.

– Никакви – беше му отговорено. – Вие какво можете да направите срещу нас?

– Притежаваме системи за управление на разума – заяви Модюн.

– Колко души наброявате?

– Около хиляда. – неохотно отвърна Модюн.

За миг, само за миг го поразих количеството на шепата останали хора.

– Когато за първи път пристигнахме – изрече Нунули, – тук имаше около четири милиарда човешки същества. *Тогав*а те можеха да се окажат опасни. Но сега ви казвам направо, че ние сме готови да оставим на мира тези хиляда да правят каквото си искат... Дори да ни се съпротивяват. Но не виждам защо те ще ни причиняват неприятности, след като самите ние не ги безпокоим?

Модюн се замисли над въпроса с чувство на облекчение. Мускулите и нервите му се бяха напрегнали и сигналите, които изпращаха в мозъка, бяха прекалено мощни.

Най-сетне той отговори:

– Защо ни завладяхте? Какво смятате да правите на тази планета с толкова разнообразни разумни форми на живот?

– Какво ще правим с тази планета ли? – отвърна на въпроса с въпрос Нунули. – Все още не сме решили. Решението ще бъде прието на следващото събрание на комитета.

Съществото протегна ръце, познатия жест за повдигане на раменете, след което продължи:

– Понякога е трудно да се вмъкнат подобни въпроси в дневния ред на събранията.

– Но с каква цел ни завладяхте? – настояваше Модюн.

Нунули отново възприе официалния тон.

– Получихме инструкции да унищожим ръководната група, след което щеше да бъде взето решение какво да правим с планетата. Методът ни за завоюване на Земята бе следният: да предложим на човешките същества усъвършенстване на тяхното тяло и техния мозък. Вашите прадеди веднага бяха привлечени от безумните възможности, които се разкриваха пред тях. Дотолкова, че им се изплъзна един факт – в следствие на всичко това се появи стремеж към уединяване и философско съществуване. И докато процесът продължаваше, човешките същества твърде скоро приеха тяхната цивилизация да бъде ръководена от животни и насекоми. По-късно, когато решихме тук да ни представя група животни, избрахме за тази цел хората-хиени. Естествено, тъй като те не си дават ясна сметка за ситуацията, за вас те знаят твърде малко. Затова и ви обезпокоиха.



Модиун предположи, че съществото му намекуваше за покушенията. Обяснението му се стори незадоволително, но той се въздържа от коментари.

– Това няма да се повтори – продължи Нунули, – ако и вие не проявите упорство.

Модиун бързо оцени казаното, въздъхна дълбоко.

– Вашите действия едва ли приличат на завоевание.

– Човекът фактически е изчезнал. А това е само по себе си е завоевание!

На Модиун му бе трудно да оцени положението от такава позиция. Съкращаването на човешкия род до хиляда индивида му се струваше съвсем разумно и практично за Нунули, които след като бяха приключили с хората, можеха да продължат по същия начин и с огромното количество животни и насекоми, гъмжащи навсякъде по Земята.

Точно така и изрази мисълта си.

Нунули отхвърли подобна идея.

– Нашите инструкции са да завладеем Вселената и да получим съответното количество на необходимите ни подчинени, нужни за изпълнението на тази задача.

– Но защо?

– Това решава комитета! – бе хладният отговор.

В мозъка на Модиун започна да се оформя смътна картина на йерархическата структура на завоевателите.

– Този комитет... Вие директно ли общувате с неговите членове?

– Не, те сами се свързват с нас. Ние получаваме просто инструкциите им.

– Значи те не живеят сред вас?

– О, не! – Нунули изглеждаше потресен. – Те живеят зад бариерата, където никой не ходи. Да, никой...

– А те дали приличат на вас? По форма, искам да кажа...

– Разбира се, че не. Би било смешно. – Нунули сякаш ненадейно се възмути. – Членовете на комитета са от по-висша раса.

– Какъв ли може да е техният брой?

– Около хиляда – бе отговорът.

– Да, разбирам... – провлече Модиун.

От думите на съществото бе ясно, че самото *то* нищо не разбираше.

– Комитетът не бива да наброява повече. Иначе съществува опасност членовете му да не си вършат работата.

– Разбира се! – побърза да се съгласи Модуун.

А след минутка добави:

– Забелязах, че вие изпращате нашите хора-животни в космоса към други светове. Очевидно ги използвате като част от вашите завоевателни войски?

– Напълно нормално! Те действат като допълнителни сили в нашите завоевателни планове.

– Значи слуховете за това, накъде ще се отправи големият кораб, който е вече готов за излитане, са просто камуфлаж?

– На Земята ние поддържаме картината на демокрацията, установена първоначално от човека. – отвърна Нунули. – Затова изслушваме болшинството и създаваме у него впечатление за свобода на избора. Ала в действителност планетите, които е трябвало да бъдат завладени, предварително са избрани.

– Това означава ли, че в момента вие нямате окончателен план какво да правите с хората, живеещи на Земята? – запита Модуун.

– Докато комитетът не приеме решение във връзка с това какво да се прави със Земята – план ние няма да имаме! – отвърна Нунули. – А какво ще правят през това време обитателите на Земята, не е важно. Земята вече е завладяна планета.

След което съществото заключи:

– Предчувствам, че може да имаме проблеми заради вашето присъствие по тези места тъкмо сега, във времето на промени и преди полета. Затова ви препоръчвам да се върнете обратно, отвъд барьерата.

– Струва ми се – възрази Модуун, – че не бих могъл да ви създавам проблеми тук, поне докато се подвизавам под приритието на маймуна.

– Рано или късно все някой ще ви разпознае, а това ще създаде допълнителни усложнения. – отвърна му. – Така че напуснете този град... Това е моят съвет.

Ала Модуун не се отказваше от своето:

– Както знаете, ние хората не се държим агресивно. Изпитвам обаче усещането, че ако пожелаея, бих могъл да унищожа всички Нунули на тази планета. Не е ли така?

– Очевидно ще ни се наложи да ви доказваме, че докато сте малобройни, това ви прави напълно безсилни. – раздразнено му отвърна съществото. – Това е последната ми забележка и с нея смятам, че разговорът ни е приключил. Можете да излезете от сградата по същия път – така, както дойдохте...

На другата сутрин...

Когато Модюн се събуди, стори му се, че не прави разлика между сегашното си състояние, вече знаещ, че живее на завладяна Земя, и предишното, когато не знаеше за това. Не можеше четири милиарда мъже и жени постепенно да са умирали винаги поради една и съща причина – че животът не си струва! Но не изпитваше и усещането да са ги избивали... Или още по-лошото, че в най-скоро време предстои да унищожат тези, които бяха останали.

Работата бе свършена мирно и тихо от самия човек. Дали можеше подобна съдба на човечеството да бъде свързана с преднамерено завоевание?

Въпросът бе от областта на философията.

## VII

Мислите му се изпариха.

Модиун се отказа от по-нататъшни размишления и стана от постелята.

Когато се облече, дочу тихи стъпки зад малкия праг на вратата. Отиде и я отвори.

Зад нея стояха четиримата му приятели хора-животни. Бяха облечени малко по-различно, отколкото предната привечер. Всеки от тях се бе стегнал в костюм, а под костюма носеха бели ризи с твърди яки. Ярки цветни вратовръзки пристягаха вратовете им. Дори и краката им изглеждаха по-иначе. До преди ден със стайни пантофи с неопределен фасон, сега приятелите му бяха обути в черни лъскави мокасина.

Изумен, Модиун се вторачи в хората-животни. Преди да успее да каже каквото и да било, човекът-мечка с весел глас му извика:

– Помислихме си, че не би имал нищо против да отидем заедно на закуска?

Поканата бе приета радушно от тялото му и Модиун не се поколеба. Всъщност, до пристигането на Судлил иззад бариерата, той действително нямаше какво да прави тук. Смътно му бе хрумнала интересната идея да направи пътешествие по планетата, да огледа. Когато след време отново се присъединеше към своите от човешката раса, пуристите със сигурност щяха да му поискат възможно най-подробен отчет. Туризмът обаче можеше да почака. Поне докато мине закуската. Модиун се усмихна.

Излезе на прага. Извъртя се на пети. Затвори вратата зад себе си. Отново се обърна. Здрависа се с всеки един от хората-животни. Неррл се оказа последен.

– Разполагаме с достатъчно време – каза му той. – Заседанието на комитета ще продължи от единайсет часа.

Денят и днес щеше да бъде прекрасен. Когато поеха, Модиун дълбоко вдъхна и отбеляза, че въздухът е чист и свеж. Поне до него не се бяха докосвали. В изключително настроение, Модиун непринудено запита своите спътници:

– Как премина вчерашното изслушване в залата?

Четири гърла му отвърнаха с недоволно ръмжене.

– Отвратителни хиени! – оплака се Дуулдн.

Другите изразиха същите чувства и от реакциите на Модиюн му стана ясно, че на хората-животни не им бяха разрешили да изкажат мнението си само заради това, защото не са били подходящо облечени. Така те разстроени и отчаяни бяха останали да седят сред публиката като слушатели, а неуместните свидетелства в полза на тяхната гледна точка ги бяха осмели, поставили ги бяха в глупаво положение пред комисията.

– Можеш да бъдеш сигурен, че днес ще сложим точка на този въпрос – измърмори Дуулдн с мъркащия си глас.

Дръпнатите очички и интонацията му, смътен намек за яростта на ягуара, за което свидетелстваше и избилата по бузите лека руменина, придаваше на думите му определена свирепост.

Спомнил си какво му бе казал Нунули (целта на кораба бе вече избрана), Модиюн изпита съжаление към своите спътници. Някаква реакция в тялото му го подтикна.

– А защо и аз да не дойда с вас? – предложи им той. – Ще ми се лично да видя тези прословути хора-хиени. Няма да се изказвам, просто ще наблюдавам.

Модиюн казваше истината. Той действително искаше да ги види.

Четиримата хора-животни останаха във възторг.

– Може би ще те накарат да им разкажеш за Нунули – предположи Иггдооз.

– Но трябва да си намери други дрехи – избуча Руузб, – да се облече като нас.

– Аз нямам намерение да се изказвам – повтори Модиюн.

След като закусиха и взеха назаем костюм за Модиюн, те изведнъж забелязаха, че времето бе отлетяло за миг. Заедно с останалите Модиюн забърза към улицата, където прелитаха автомобили. Почти веднага към тях приближи кола и ги взе.

Целта им се оказа високо здание в центъра на града. Асансьор ги качи на един от последните етажи. В коридора по лицата на спътниците на Модиюн се появи угодническо изражение и съвсем скоро те изшептяха своите намерения в ухото на двуметровия пазач – човек-хиена, който стоеше пред затворената двойна врата, водеща, най-вероятно в заседателната зала. Съществото поклати глава, помоли ги да пазят тишина и съвсем тихо отвори вратата достатъчно широко, за да могат те да се премъкнат един след друг вътре.

Модиюн седна отзад и погледът му се плъзна над множеството глави на най-странни същества. Тук присъстваха дори няколко представители на насекомите, разбира се, не бяха носачи. Впоследствие се изясни,

че и те бяха тук, за да депозират и отстояват свое някакво мнение. Модуин не се заслуша в доводите им, така и не разбра какво исказаха.

Вниманието му бе приковано върху членовете на комисията, състояща се единствено от хора-хиени. Бе невероятно. Той изпита непреодолимо желание да отиде по-близо до тях, да ги види, да ги огледа. По-късно обаче установи, че към комисията приближаваха само онези, които вземаха думата. Хрумна му, че е длъжен да узнае колкото се може повече за хората-хиени, след като имаше намерението да оспорва правото на комитета да взема решения. Защо пък да не го направи?

За това когато Нерл изказа своите изпълнени със страст доводи и беше отпратен, Модуин му направи знак да се приближи. Шепнешком му съобщи, че е премислил и би желал името му да бъде включено в списъка на изказващите се.

Човекът-лисица, който се бе наклонил, за да изслуша молбата му, се изправи в цял ръст, два метра и тридесет и два, и изненадано заяви:

– Разбира се, записали сме те още от самото начало. Искаме ти лично да им разкажеш за Нунули.

Гласът му прозвуча гръмко и секретарят на събранието рязко почука по масата, призовавайки ред и тишина. Скоро Модуин се озова на стола на свидетелите. Веднага един от членовете на комитета вежливо се обърна към него.

– Представени сте като маймуна. Аз съм виждал доста маймуни и смятам, че вие не приличате на нито една от онези, които съм срещал.

– Има твърде много видове маймуни! – Модуин перифразира аргумента, който бе представил в колата един от неговите спътници.

– А вие към какъв вид принадлежите? – настояваше разпитващият.

Модуин пропусна въпроса покрай ушите си. По-скоро му бе интересно да огледа отблизо животните, завзели властта на Земята. Хората-хиени, които предния ден бе видял в задния двор на столовата и в своята стая, поради болезненото им физическо състояние не бяха подходящ обект за изучаване.

Предполагаше, че каквато и да бе силата на неговата раса, навярно също така трудно щеше да бъде изучаването на човек, страдащ от артрит или жлъчни спазми в стомаха.

Той внимателно се вгледа в своя събеседник.

Разлика действително съществуваше... и тя веднага се набиваше в очи.

На външен вид председателстващият напомняше на обичайните видоизменени животни. Формата на главата му бе като на истинска хиена,

но точно толкова, колкото и на останалите животни. Както и у другите хора-животни, изражението на лицето на човека-хиена бе почти човешко, маниерите също бяха в пълна хармония с биологичната модификация.

Разликата беше недоловима, но очевидна. Модииун усети чувството им за превъзходство. Логиката им бе проста: те управляваха планетата, значи бяха по-висши от останалите.

В главата на Модииун възникна въпрос: знаеха ли хиените, че служеха за агенти на чужда, извънземна раса? Или съзнателно бяха сключили съюз с Нунули? Не, при сегашните обстоятелства той не можеше да предусети отговор от човека-хиена.

Когато веригата от усещания приключи сноването си из мозъка на Модииун, той веднага се реши да атакува настоящия порядък на нещата.

– Бихте ли могли да ми цитирате кои директиви на хората позволяват на човека-хиена да разглежда подобни въпроси?

В публиката настана вълнение. Провлачиха се крака. Дори дишането като че ли стана по-тежко, надигна се ропот.

Чукът на председателстващия отново влезе в действие, за да въдвори тишина. Един от членовете на комитета, който малко преди това бе говорил от трибуната, надигна вежди, отметна назад глава, после се овладя и заяви:

– Въпросът ви не се отнася към тези, по които комитетът може да взема решения. Ние работим по указания на правителствения департамент и кръгът от въпроси, които разискваме, е строго ограничен. Удовлетворява ли ви този отговор?

Модииун бе принуден мълчаливо да се съгласи. Беше пропуснал да отбележи кого атакува с въпросите си, защото тук се бе сблъскал с второстепенна организация. Тя бе една от онези малобройни и напълно безполезни организации, които бяха вплетени в затворения кръг; един вид като разговор с компютър, вместо с човека, който го е програмирал!

„Така значи! – помисли си Модииун. – Оказва се, че хората-хиени се държат като *джентълмени!*“

Действително всичко изглеждаше твърде цивилизовано и благородно. Модииун разбра, че не може да се противопостави на никого, достигнал такова ниво на култура.

– В такъв случай – заяви той на комитета, – аз нямам повече аргументи.

Тъкмо се изправяше и готвеше да слезе от естрадата, когато човекът-ягуар се провикна от публиката:

– А какво ще кажеш за Нунули?

За човека-хиена това бе капката, преляла чашата. Чукчето яростно затрополи по плота на масата. Появиха се хора-хиени в униформа и за няколко минути залата беше опразнена. В коридора бе прочетено съобщение, че заседанието ще продължи същия следобед от три часа.

Модиун и другарите му се отправиха към асансьорите. Свърнаха зад ъгъла и едва тогава съзряха униформените хора-хиени, блокирали коридора тридесетина метра пред тях. Всички, които бяха присъствали в залата – и зрители, и изказващи се, – стигнали до тази жива бариера, биваха спирани и разпитвани. Изглежда отговорите бяха задоволителни, защото пускаха задържаните да продължат по тясната пътечка, оформила се между двата реда хиени в униформи.

Групичката от петимата трябваше да изчака реда си на опашката. Неррл, който бе най-отпред, се обърна и съобщи:

– Питат всеки за името. Чак след това разрешават да продължаваме.

Човекът-хиена, който задаваше въпросите, имаше сурово изражение. В ръката си държеше някакви документи. След като Модиун произнесе маймунската версия на името си, офицерът заби нос в листата и с официален тон нареди:

– Произнесете го буква по буква!

Модиун търпеливо се подчини. Съществуването се вижда в документите още няколко мига.

– Това е за вас! – каза, като му подаде една от листовките.

Човешкото същество я пое озадачено.

– За мен ли? Какво е това?

– Призовка.

– Призовка? Каква призовка?

Модиун действително бе заинтригуван.

Човекът-хиена се раздразни.

– Прочетете я. Ще ви стане ясно за какво става въпрос.

Той махна с ръка към униформените. Групичката застина.

– Надясно! Ходом, марш! – заповяда командирът.

Шумът от стъпките им бързо заглъхна.

Четиримата приятели на Модиун се бяха втренчили в него.

– Какво беше това? – запита го Руузб, който бе най-близо до него. – Какво ти даде?

– Призовка! – отговори му Модиун.

– Какво?

Модиун подаде призовката на човека-мечка. Мечокът огледа



сгънатия документ, после бавно и високо зачете заглавката най-отгоре върху бланката.

– „Държавата срещу Модииунн“!

Подир което надигна очи.

– Модииун си ти, правилно! – отбеляза. – Но кой е този „държава“?

Модииун не можа да сдържи усмивката си.

– Държавата, това е правителството.

И млъкна. Усмивката му се стопи, когато осъзна смисъла на собствените си думи. В крайна сметка изрече:

– Вероятно става въпрос за онези хиени, заграбили властта.

Видя как бледорозовото лице на Дуулдн се навъси.

– На заседанието ти каза истината, Модииунн. Какво право имат хората-хиени да решават накъде трябва да полети космическият кораб?

Лицето му вече бе добило заплашително изражение. Дебелите мускули по челюстите му странно потръпваха. Той стисна зъби с почти металическо проскърцване и довърши:

– Никога по-рано не се бях замислял над това.

– Да, въпросът наистина бе хубав. – намеси се и Руузб. – Дяволите да го вземат, двамата с теб – и той изгледа човека-ягуар, – можем да се справим с дузина хиени, без да ни е необходима подкрепа? Защо те ще ни наставляват какво трябва да правим?

Погледът на Модииун се местеше ту от единия, ту на другия от двете силни животни. Лицата на двамата бяха почервенели, явно емоционалният им източник бе раздразнен и вътрешно те кипяха. Човешкото същество се замисли, че в крайна сметка дивацината може и да бе скрита, но не чак толкова надълбоко... Не беше за вярване, но...

За него това се оказа решаващо. По-добре бе да внимава с приказките в бъдеще. Явно опитът да раздразни тези хора-животни нямаше да доведе до нищо добро. Така можеха да си навлекат само неприятности.

– Успокойте се, приятели – извика им той високо. – Да не се вълнуваме толкова. Не е необходимо.

Измина още минутка, но напрежението продължаваше да тегне във въздуха. После лицата им започнаха да възвръщат цвета си. Дуулдн протегна ръка и грабна документа от ръката на Руузб.

– Дай да видим! – рече.

– Чакай – възрази човекът-мечка.

Ала реакцията му бе прекалено бавна. Приятелят му вече разгръщаше призовката. Човекът-ягуар се взря в първите думи и като че за няколко секунди онемя от онова, което беше прочел. После заяви на висок

глас:

– Това е съдебна призовка за криминално престъпление.

– Съдебна призовка за криминално престъпление ли? – не повярва

Неррл.

Четиримата мигновено се отдръпнаха от Модуун. Отделиха се настрани и го загледаха.

Сега на лицата им се бе изписало недоумение. *Ореолът* на невинност като че ли ги бе изоставил за миг.

– Как мога да бъда криминален престъпник в свят, в който престъплението не съществува? – запита ги Модуун.

– Да. Той има право! – каза Модуун. – Какво е могъл да направи?

– Какво ли? Не знам... – със съмнение произнесе човекът-лисица. –

Щом хората-хиени твърдят, че е престъпник, вероятно е истина!

Млъкна, а после изненадващо продължи:

– Хубаво е да спорим за това как на тях им се е удало да влязат в правителството. Но фактите са си факти – те са това, което са!

Модуун се обърна към Дуулдн.

– Там трябва да е написано в какво ме обвиняват? В какво?

– А, да – отзова се Руузб. – Прочетете!

Човекът-ягуар отново поднесе листа към светлината и с мекия си дълбок глас произнесе:

– Обвинението е... хм, да... Ето го... Че е повреден терминал на компютър, че е проникнато по незаконен начин в стая за временно ползване...

Той примига.

– Хей, ами че това е несериозно престъпление.

Той за сетен път се вгълби в призовката.

– Тук се казва, че трябва да се явиш в съда следващия... хм... вторник. А дотогава, чуите... Всички честни граждани се призовават да не общуват с обвиняемия! Отнася се за нас, честните граждани! Значи – той поклати глава към Модуун, – ще останеш съвсем сам до следващия вторник!

Набързо сгъна листовката и я подаде на Модуун. Всякакви признаци на скорошното му възмущение бяха изчезнали.

– Хайде, приятели – подкани той останалите. – По-добре да излезем отук!

А на Модуун каза:

– До вторник, друже! Тогава ще се видим!

И се отдалечи. Последваха го Неррл, който небрежно махна с ръка

на прощаване. Руузб и Иггдооз се колебаеха. Човекът-мечка неуверено измърмори:

– Не можем да оставим току-така другаря ни в беда!

Модиун бе твърдо решен да не забърква тези същества в своите дела.

– До следващия вторник! – отпрати ги. – Тогава ще се видим!

Сякаш тъкмо тези думи бяха необходими на човека-мечка и човека хипопотам, за да се успокоят. Те видимо почувстваха облекчение, стиснаха му ръката почти с благодарност. После побързаха да настигнат двамата си спътници.

В това време Модиун, отправил се в същата посока, стигна до асансьора. Четиримата му приятели ги нямаше там. В действителност, наоколо не се виждаше никой. Асансьорът бе празен. Което, каквото и да се говори, бе най-малкото странно! Модиун се отправи и към следващия, но видя, че и той бе празен. Тъкмо се канеше да влезе, когато мисълта за отсъствието на хората-животни, които само преди пет минути сновяха там, предупреди Модиун за опасността.

„По-добре да се спусна пеша“ – реши той. Помнеше, че Нунулит могат да бъдат коварни.

Щеше да е обидно, ако асансьорът заседнеше надолу по пътя. За да се спаси, Модиун трябваше да наруши още няколко закона... Спусна се по първата отсечка на стълбището и осъзна, че отреагира прекалено сложно на съвсем обикновена ситуация.

„Надявам се – мислеше си той, като се спускаше по втората отсечка от тридесет и три стъпала, – че точно така са мислели преди време хората, тогава, когато е имало конкуренция, интриги и всякакви от този род.“

По третото стълбище Модиун изпита съвсем ясното отвращение към живота отвъд бариерата. Може би наистина трябваше да направи онова, което желяха Нунули – да се върне зад бариерата и да забрави цялото това безумие.

Ала докато превземаше четвъртата отсечка стъпала, тъгата го завладя.

„Аз обещах, Дода. Освен това, след няколко седмици ще пристигне Судлил!“

Тъй че не му оставаше нищо друго, освен да се спусне още трийсет етажа надолу.

Което и стори.

Когато се добра до хола, решението бе изкристализирало в него.

Той беше разбрал.

## VIII

Тишина покриваше всичко... ала на някои места възникваше безпокойство.

Модиун чувстваше единството си с близката Вселена. Изключение правеха зоните на безпокойство – зони на вмешателство, на въздействие, на агресивна енергия, на така нареченото насилие. А може би бе просто намерение за такова насилие. Спирали, вериги и тъмнина. Просвяткващи кабели и потоци студено просвяткващо сребро вибрираха в спокойствието на безбрежното пространство край него.

Той усещаше, разбираше, че хората-животни са мирни и глупави. Тук те бяха толкова много, че тяхната обща доброжелателност изпълваше пустотата.

Хората-хиени създаваха безпорядък в усещанията му за околните енергосистеми. По-голямата част от тях бяха нищо незнаещи и неподозиращи жертви. Сиянието, преплетено с проливи мрак, не му позволяваше да проумее как те бяха успели да завземат властта. Хиените се бяха съгласили да играят тази роля – тук поне не можеше да има никакво съмнение. И от тях се излъчваше постоянен поток слаба агресия. Да, те създаваха строгост... жестокост, един вид твърдост и непоколебимост. В крайна сметка обаче – нищо действително сериозно.

Колкото до хиените ръководители, те бяха по-различни. Те *проумяваха*, те *знаеха* истината. И това тяхно знание ги опияняваше, даваше им криле. Край тези осведомени индивиди се зараждаха облаци от своеобразни частици на себевъзхита. Ликуване за пълна безопасност. Безопасност, която произтичаше от съзнанието за това, че всемогъщите Нунули и те, ръководните кадри, чрез които Нунули упражняваха своята власт, са абсолютно неуязвими и недосегаеми.

... Гордост от заеманото положение, преплетена с вечна еуфория – структурата на пространството бе изпълнена с многочислени форми и образувания. Бяха повече от стотици хиляди, прекалено много, за да може той да ги преброи – цял висш клас от хора-хиени. И всяка личност бе обвита в агресивна аура...

Всъщност, истинското безпокойство се излъчваше от един-единствен Нунули. Край него пулсираше огромен, безформен черен облак. Непроницаема пелена покриваше това същество.

Тъмнината извличаше енергията си от някакъв близък източник.

Същият нямаше определено местонахождение, но произтичащата от него сила бе удивителна, дори малко плашеше Модуун.

Да, това бе ЕП – Единното Психопроостранство.

„Добре – помисли си той. – Направих основно откритие, засягащо врага!“

Съзнанието му се зае с изучаването на тази мисъл. Модуун бе нерешителен. Съзнанието отхвърляше идеята за враг, защото... Впрочем, съществуваха ли тук врагове?

Цялото му мирозрение, миролюбивата му философия утвърждаваха, че не е прав. Тук нямаше врагове. Тук имаше единствено същества, които със своите действия предизвикваха враждебно отношение към себе си, а впоследствие започваха да считат, че за същото това отношение е виновен някакъв враг.

Но истинският враг бяха тези мигновени импулси, които макар и краткотрайни, принуждаваха хората да правят онова, което предизвикваше враждебното отношение.

Ако нямаше ответни реакции, нямаше да има и никакъв враг.

Модуун реши, че трябва да се върне в малкия апартамент и да остане там. Без да създава проблеми, без да предизвиква към себе си враждебно отношение... До следващия вторник, когато щеше да се яви в съда. Това щеше да е мирна реакция на призовката, която му бяха връчили.

Точно това той и направи, след като отиде да се нахрани.

## IX

До вратата седеше мъж, за дрехите му бе прикрепена табелка с надпис: „*СЕКРЕТАР ПО ПРИЗОВКИТЕ*“. Човекът-хиена огледа призовката на Модуин и просто каза:

– Влизайте, господине.

Модуин влезе в голяма зала и веднага объркано се огледа. Точно срещу него имаше дълга скамейка. Зад прозрачните гишета малко по-нататък се виждаха дузина жени-хиени. А пред всяко гише се извиваше опашка от хора-животни. Опашките варираха – от шест до дванайсет човека.

Нямаше никакви видими признаци това да е съдебна зала. Модуин отново излезе в коридора, огледа и другите врати. Пристъпи бавно към най-близките. Мисълта, че може би на призовката му е написан неправилен номер, изчезна. И тук нямаше никакъв помен от съдебна зала.

Той отново бавно се върна към голямата зала, отново показва призовката на „Секретаря по призовките“, който, както изглежда, го беше забравил, и отново го пуснаха да влезе. Този път вече Модуин се приближи към човек-хиена в униформа, стоящ встрани. На неговата табелка беше написано: „Съдебен пристав“. За пореден път призовката се оказа средство за общуване между двамата. Служителят я погледна, прочете я, съдържанието изглежда го задоволи. После безразлично изрече:

– Гише номер 8.

Модуин отиде и се нареди най-отзад. Опашката тук бе най-малката – само пет човека. Модуин се оказа шестият.

Едва застанал отзад, той забеляза, че първият на опашката бе човек-тигър, на когото през гишето подаваха някакъв лист. Човекът-тигър го прочете внимателно. После се наклони и каза нещо в гишето. Модуин не чу думите, но не можеше да се излъже в чувството, които те изразяваха – ярост. Отговорът на жената-хиена бе удивително кратък и ясен. Тя вежливо отвърна:

– Съжалявам, но не съм аз тази, която пише законите.

Човекът-тигър бавно се изправи. Ядосан остана няколко мига така, не повече от десетина секунди, след което стисна зъби и пое към вратата.

Мъжът-плъх пред Модуин поклати глава и прошепна:

– Присъдата явно е била твърде сурова!

Модиун бе заинтригуван:

– Въпросът е какво ли е било престъплението?

Събеседникът му заклати глава:

– Написано е в призовката му. – После допълни: – Сигурно е набил някого. Наказанията за подобни дела са строги.

– Хм... – измърмори Модиун. Беше му станало интересно и любопитно. – А вие какво сте направили?

Човекът-плъх се поколеба, след което отвърна:

– Откраднах.

– Кражба? – Модиун не можеше да повярва. – Кражба в свят, в който всичко може да се получи свободно?

Той бе искрено удивен. Едва след това, когато изрази мисълта си, неволно му хрумна, че думите му са могли да наранят човека-плъх.

Действително, първата реакция на човека-плъх бе да отговори язвително:

– Боже мили, та това не е чак толкова страшно!

Той се отпусна и като че ли разбра, поне донякъде, защо Модиун толкова се беше учудил. После продължи с по-непринуден тон:

– Трудно е да си го представите, но аз започнах да забелязвам някои неща. Двамата с теб... – той неочаквано се възмути. – Двамата с теб можем да ползваме тези обществени автомобили по главните пътища. Ала ако поискаме да стигнем до някоя второстепенна уличка, трябва да слезем от колата и да вземем движещия се тротоар или просто да тръгнем пеша.

– Какво толкова лошо има в това? – запита Модиун с неутрален глас. – Когато тези подробности са били обсъждани, всичко е изглеждало напълно нормално и справедливо. На никого не му се налага да върви повече от сто метра!

Изпитото мише лице пред него се свъси, проникновена усмивчица се изписа.

– Когато забелязах, че хората-хиени имат специални автомобили и могат с тях да отиват до второстепенни улички, реших, че аз като всички останали също имам право на такъв достъп. Тогава взех един автомобил и с него се прибрах у дома. Затова съм тука!

Докато разговаряха, опашката се придвижи напред. Модиун се взря в лицето на човека, на когото бяха връчили присъдата и който в момента си заминаваше. Лицето му не изразяваше абсолютно нищо, напомняше смъртно на крокодил или в крайна сметка на влечуго – беше съвсем безизразно. Модиун не успя нищо да открие в изражението му. Отново

се обърна към човека-плъх.

– Как ви заловиха?

– Частните автомобили са свързани със специален компютър – безвзмутеният му отговор. – Той изпрати по следите ми патрул. Връчиха ми призовка и ме извикаха днес да си получа наказанието... И ето ме сега тук – да ме осъдят!

– Процедурата не ми прилича много на съд – отбеляза Модуин, когато третият човек от опашката получи картичка, на която присъдата му предварително бе напечатана. Той я прочете, разтревожено се изкашля и разкри заешките си зъби, след което подскочи към вратата.

Значението на думите на Модуин явно не стигна до съзнанието на човека-плъх.

– Съдът си е съд! – отвърна той с отегчение.

Модуин не смяташе, че прилича на съд.

– На нас двамата просто не ни е провървяло – човекът-плъх сви рамене. – Затова сме сега в съда.

Четвъртият се отдалечи от гишето. Мъжът-плъх набързо изрече:

– По добре да се обърна към гишето. Трябва да изразяваме уважение. Иначе маниерите ни могат да бъдат изтълкувани като неуважение към съда.

– Как се казваш? – запита Модуин.

Името на човека-плъх бе Банлт, живееше в Халий, имаше жена и три деца. Банлт пожела да разбере защо Модуин се интересува.

– В света – обясни ми Модуин, – в който всичко е идеално, с изключение на това, че на хората им се налага да извървят стотина метра пеша, ти си извършил кражба. Ще ми се да разбере каква е твоята философия.

Банлт не отговори. Получаваше своето съдебно решение. Прочете го, лицето му придоби напрегнато, недоверчиво изражение. Отдалечи се, напълно зашеметен. Модуин поиска да го догони, но бе дошъл неговият ред. Пъхна своята призовка под решетката и с жив интерес вперил очи в жената-хиена, която на една машина отдясно набираще числата, напечатани на призовката. От машината се появи лист.

Модуин го пое и с огромен интерес го зачете:

*„Наказание: двадесет дена под домашен арест. Можете да излизате навън три пъти на ден, за да се храните, като за всяко хранене не трябва да ползвате повече от един час!“*

Модуин бе изумен. Обърна се и се наклони към жената-хиена:

– Струва ми се, че в моето наказание няма никаква логика. Обвинен



съм в това, че съм заел квартирата нелегално. Сега съм наказан да търпя домашен арест в същата тази квартира. Явно излиза, че пребиваването ми там вече няма да се счита за нелегално? Има ли някого тук, с когото мога да обсъдя тези нелепости?

– Ако обичате, напуснете опашката. Обърнете се към съдебния пристав за всякака информация!

Докато получаваше своята „присъда“ Модииун с крайчеца на окоото бе наблюдавал излизането на Банлт, краткия въпрос, който той бе задал на секретаря по призовките. Модииун се изправи се и забърза към изхода. Излезе в коридора, загледа минувачите, като се опита да намери човека-плъх.

Не го откри.

„За съжаление Банлт най-вероятно е тичал и напълно е забравил моя въпрос! Колко жалко!“

Модииун поклати глава, както понякога бе виждал да прави Руузб. Обърна се и понечи отново да влезе в съдебната зала. Входът му бе преграден от съдебния пристав.

– За да влезете в съдебната зала трябва да имате призовка, господине! – вежливо го спря човекът-хиена.

Модииун му обясни какво се бе случило, показва му листа с наказанието. Пазачът, защото тъкмо такава роля изпълняваше в този момент, на свой ред поклати глава.

– Съжалявам, господине, но не са ми дали нареждане да пропускам когото и да било без призовка!

– Добре-е-е, добре, така да бъде! – отвърна Модииун. Отстъпи крачка назад. Огледа създаването, което му препречваше входа и си помисли:

„В крайна сметка целият съд тук е жива пародия. Би било смешно да се безпокоя и разпитвам за ирационалността на един аспект, когато цялата процедура е несправедлива!“

Ала го вълнуваха още някои подробности. Зададе въпроса си на глас:

– Можете ли да ми кажете какви наказания се налагат тук? Например на онзи човек-плъх, който излезе преди мен? Какво наказание е могъл да получи за деянието, което е извършил – кражба на автомобил?

Пазачът се изправи пред него в цял ръст.

– Господине – каза му, – онези от нас, които сега имат властта да отсъждат, са имали още навремето така също и добрината да преценят всяко наказание да се съобщава единствено на подсъдимия.

Модииун запротестира:

– Не виждам каква е ползата от такава тайна, при положение, че човек може несправедливо да е наказан!

Пазачът оставаше спокоен и невъзмутим.

– Ако обичате, отдръпнете се! Пречите на съда да работи!

Беше истина, защото точно в този момент друг човек-животно с призовка в ръка приближаваше. Модиун отстъпи, постоя още няколко мига в нерешителност, след което се отправи към асансьорите.

Беше влязъл в съда, сега трябваше да изтърпява своето „наказание“. Поне до пристигането на Судлил.

## X

Спирачките изскърцаха, автомобилът спря и Модииун забеляза жената, наполовина скрита зад храсталаците. Хвърли ѝ бегъл поглед. Закъсняваше и се чувстваше виновен. Скочи от колата, затича към жената. Не беше доволен от разчетеното свободно време, не беше доволен, че трябваше да остане извън домашния си затвор колкото е възможно по-малко.

Макар да бе пропуснал отиването до столовата в желанието си да има повече време, Модииун разбираше, че отдавна е закъснял. Сега трябваше да действа по-бързо, да качи жената в някой автомобил и да я отведе в града.

С тези мисли той се закатери по хълма към храсталаците, където го чакаше жената и там забеляза... Екет. Ученият-насекомо беше на височина около сто и петдесет метра над долината и несъмнено се връщаше обратно през бариерата.

Гледката напомни нещо на Модииун. Той спря, концентрира се, настрои мисълта си на една от честотите на насекомите и активира. Най-напред поздрави учения и получи в отговор вежливо приветствие. После предаде съобщението си за останалите човешки същества.

В отчета си накратко описа какво е открил. Измененията в програмирането на компютъра. Новият статус на хората-хиени, както и това, че Нунули бяха завладели Земята от името на някакъв далечен комитет.

Думите му не бяха нищо друго, освен информация. Едва ли щяха да представляват интерес за истинските човешки същества. У някои тази информация може би щеше да предизвика приятна възбуда. Вероятно бе Дода да изпита задоволство и удовлетворение от резултатите на експеримента, който така силно бяха критикували. (Особено няколко мъжки индивиди, надигнали ропот, че беше въвлякъл в своите опити и Судлил). Въпреки това, все още бе твърде съмнително някой друг така да се развълнува, че да склони и приеме да бъде независимо, отделно и самостоятелно функциониращо тяло с всичките унизителни нужди на живия организъм.

Модииун не пропусна при заключителните думи в своя отчет да предположи подобна възможна реакция за онези, останали зад бариерата, и като използва Екет като посредник, заяви:

– Тъй като двамата със Судлил сме осъдени още три години да

търпим мъчителното си съществуване в пълна зависимост от нашите тела, които вече са тук, бих ви предложил да ни разрешите ние сами да вземаме решения, свързани с настоящата реалност и настоящето положение на нещата.

Така завършваше неговото съобщение.

Връзката бе кратковременна, но в следващия момент Модииун установи, че бе изгубил жената. Беше излязла извън полезрението му. Колеланието му трая само един миг. Хвърли поглед към потъналата в мъгла долина, където бързо изчезваше насекомото-носач.

Онова, което за момент го обезпокои, бе чувството, че току-що е излъгал. Защото истината бе, че той не можеше да се справи със създалата се ситуация и се съмняваше дали и Судлил ще пожелае да му помогне да разрешат този проблем.

Усещането за обида към самия себе си се разсея. Нищо... Нищо не се бе случило. Какво можеха да направят Нуули срещу човешките същества? Като че ли... нищо. С тази успокоителна мисъл Модииун започна да претърсва храсталците. Обиколи ги отвсякъде. Спря. И застина парализиран.

„Господи!“ – помисли си.

Судлил стоеше край магистралата и наблюдаваше несекващия поток автомобили. Бе само на тридесет метра от Модииун и изглежда чувстваше неговото присъствие. Модииун се приближи... и тя се обърна. Мигновено. Това го изуми.

Нейната живост! Бе свършено поразително! Судлил се усмихваше, докато го гледаше. Усмивката ѝ беше наелектризираща, великолепна. Жената беше облечена по-скоро екстравагантно – с панталон и риза. Златистите ѝ коси като водопад се разливаха по раменете. Сините ѝ очи бяха толкова ярки, че сякаш сияеха със собствена светлина. Устата ѝ бе полуотворена и като цяло Судлил създаваше впечатление за човек с ярка индивидуалност, на границата на... На какво?

Модииун нямаше ни най-малка представа. Той никога не бе виждал в такъв ръст човешко същество, при това жена, израснала напълно. Изненадата му се засилваше и от факта, че когато преди няколко седмици за последен път беше видял Судлил, размерите ѝ бяха значително по-малки. Тогава тя изглеждаше все още непохватна и тровава, което Дода отдаваше на прекалено бързия растеж на нейните клетки. Както и на по-еманите лекарства, разбира се.

Сега от всичкото това нямаше и помен.

Судлил сияеше от здраве и жизнерадост. Цялото ѝ тяло и лице като

че ли тръпнеха. И това продължаваше, не преставаше нито за миг! Прекрасното създание изчурулика с несравним меден гласец:

– Екет поръча да ми предадат съобщението, което си изпратил до останалите.

После жената допълни:

– Значи... значи има проблем?

Едва сега Модуин заговори:

– Отчасти... – а после веднага допълни. – Да вземем кола, всичко ще ти разкажа по пътя.

Замъчи го безпокойство. Наистина беше закъснял с прибирането в квартирата и колкото по-бързо тръгна обратно към града, толкова по-добро щеше да е положението му.

Судлил не се опита да възрази. Модуин направи знак на една свободна кола. Двата се настигнаха в нея и той започна. Разказа й как погрешно го бяха възприели за маймуна, как от любопитство бе допуснал грешка и го бяха идентифицирали, разказа й за това, че е длъжен да търпи наказание и да седи под домашен арест в своята квартира, в която бе влязъл с взлом под чуждо име.

Когато свърши с краткия разказ, Судлил се заинтересува:

– Присъдата ти е за двадесет дена, нали?

– Да.

– И от нея са изминали осемнадесет?

– Да.

Беше озадачен... Струваше му се, че тя нещичко е намислила.

– Мислиш ли дали е от значение, че присъдата ти е точно двадесет дена?

– Не разбирам какво искаш да кажеш?

– Искам да кажа, че може би са им необходими точно двадесет дена, за да извършат някакви приготовления, свързани с теб, или пък да ти попречат през това време ти да не можеш нещо да направиш.

Идеята й беше съвсем нова. Модуин бързо схвана скрития замисъл.

– Каквото могат да направят за три седмици, ще го свършат и за три дни! – отвърна й той. Помълча, а после просо заключи. – Предполагам, че получих присъдата си заради извършеното престъпление.

– А нима си уверен, че много други животни не използват чужди имена?

След дълбокомислена пауза Модуин разбра, че не вярваше в нищо подобно, както и не вярваше преди това някого да са наказвали за таква „престъпление“.

Бавно изрече:

– Да, наистина е много странно. Но всъщност какво могат да направят? На какво ли може да е способен техният комитет?

Правилните черти на Судлил се свиха в гримаса, изражението ѝ стана такова, сякаш тя се стараше да проумее изключително трудна мисъл. На въпросите на Модииун отвърщаше със сияеща усмивка. Само за миг красотата ѝ отново бе разцъфтяла. Судлил беше прекрасна.

– Така е – съгласи се тя с него. – Проблем значи не съществува. Просто бях любопитна да разбера.

Това, че тя се бе отклонила от въпроса, след като сама бе подхвърлила великолепната идея, не задоволи напълно Модииун. А това му напомни, че времето лети.

– Решението ми след всичко станало до този момент е да не правя нищо, което може да създаде допълнителни проблеми.

– И явно така е най-разумно да действаме – отвърна жената.

Отговорът ѝ бе формулиран по такъв учтив начин, щото Модииун реши, че е настъпил подходящия момент да сподели с нея своя план. Разказа на Судлил как и защо Нунули считаха Земята за завладяна планета.

– Отдавна, преди много години, много преди още човешката раса да е достигнала днешното високо ниво на развитие, такова положение на нещата би ме заставило да обявя война на завоевателя и да прогоня нашественика от нашия свят. Изпитвам усещането обаче, че те са ни победили с хитрост – довери ѝ той. – А такова коварство разкрива ужасният им и отвратителен характер. Не трябва да им позволяваме да реализират докрай своята цел. Макар че, както казват моите приятели-животни, и ние сигурно трябва да се съгласим с тях, всичко е преходно!

– Аз съм съгласна – каза жената.

– Затова – Модииун довърши мисълта си, – затова ще ни се наложи да поживеем тук още няколко дни като маймуни. Не желая да предизвикваме раздразнението на хората-хиени.

Последва кратко мълчание. Автомобилът летеше, гумите свистяха. По някое време Судлил се обади. Гласът ѝ прозвуча необичайно:

– Но аз не съм маймуна!

Донякъде Модииун не беше учуден от отговора ѝ. Струваше му се, че такива подробности бяха очевидни и не можеха да бъдат оспорвани. Направи онова, което никога по-рано не бе считал за нужно: мислено се запита какво толкова ѝ бе казал, че предизвика такова реакция от нейна страна. Не можеше да има съмнение – разказът му бе изключително

рационален, бе обяснил ясно своето затруднено положение и как смяташе да излезе от него.

– Вие, мъжете, понякога имате много странни идеи – продължаваше Судлил. – Съвсем очевидно е, че този път ние ще се появим като хора и това автоматически ще реши предходния проблем. Така че можем да смятаме въпроса за приключен.

Опечален, Модииун продължаваше да седи до Судлил. Нещо в логиката ѝ не беше наред, но тонът ѝ бе достатъчно категоричен. Докато той продължаваше да действа на принципа за пълно уважение спрямо нейната гледна точка или към гледната точка на всекиго друго, всичко щеше да бъде окончателно и категорично.

Мълчанието им внезапно бе нарушено двадесет минути по-късно. Судлил гледеше през прозорците на автомобила. Неочаквано протегна ръка.

– Какво е това?

Модииун проследи с поглед посоката на ръката ѝ. В далечината, сред равнината извисяваше своята грамада някакво съоръжение – най-голямата конструкция, която той някога бе виждал. Успя само да съзре основните ѝ контури – автомобилът профуча покрай дефилетата, проряза стръмните хълмове. После чудовищното съоръжение изчезна зад тях. Макар и за кратко, Модииун достатъчно беше видял.

– Това трябва да е космическият кораб – предположи.

Сподели със Судлил за четиримата си приятели-животни и за предстоящия им скоросен им полет към далечната звездна система.

Продължи с развеселен глас разказа си, описа ѝ как в деня на получаването на присъдата и четиримата бяха дошли да се заинтересуват какво наказание е получил. Не пропусна да ѝ спомене за облекчението, което другарите му бяха почувствали, узнали, че нищо повече не ги задължаваше да го избягват.

– Навещавах ме – каза ѝ, – бърбехме, хранихме се заедно, не се видяхме единствено днес, защото трябваше да излязат да получат апаратурата за пътешествието.

Судлил не направи никакъв коментар. Слушаше равнодушно, с дружески неутралитет. По-късно, когато автомобилът навлезе в града, Модииун показва на своята спътница някои от забележителностите: квартирите за посетители; домовете, където се живееше постоянно; някаква мярнала се на пътя им столова; търговска уличка с магазинчета... Разбра, че не може да сдържи чувствата си. Започна да го мъчи фактът, че сега изпитваше един вид гордост. Сякаш беше човек, знаещ всичките

тези дреболии, и само заради това бе по-висш от другия, който не ги знае. При все това го учуди интересът, който Судлил прояви към някои от подробностите. Както трябваше и да се очаква, вниманието ѝ в крайна сметка се прехвърли на жилищните домове, предназначени в миналото за хората.

– Мислиш ли, че все още ги използват? – запита го тя.

– Сега ще проверим! – отговори Модуун. Посочи ѝ склона на един хълм пред тях. – Ето тук, вдясно.

Домът, който предпочете Судлил, имаше терасовидни градини, които се издигаха до самото сдание, представляващо като цяло пет овални конструкции, вмъкнати една в друга. Всеки овал беше в различен цвят и общият ефект бе впечатляващ. Но жената бе като поразена. Тъй като самата тя си беше избрала своя дом, Модуун не се противопостави на желанието ѝ. Представи се на автомобила с истинското си човешко име и му нареди да ги отведе до края на стръмната алея, извираща нагоре до главния вход.

Едва-що стъпили на земята, колата веднага потегли обратно. Бяха пристигнали.



## XI

Бяха пристигнали на местоназначението, но Модуин все още се колебаеше какво да предприеме. „Трябва ли да се съглася с нейното решение?“ – питаше се той.

Означаваше ли това край на маймунското му съществуване?

Властелинът на планетата Нунули го бе предупредил да не действа така. Модуин се притесняваше, че можеха да насъскат глупавите животни против двете човешки същества. Тогава щеше да им се наложи да преценяват до каква степен да използват способите си за защита.

Обърна се към жената да я запита дали има някаква идея по въпроса и видя, че се е запътила към красивата ограда в края на алеята. От другата страна на оградата хълмът се спускаше отвесно надолу. В низината се разпростираше град Халий, много по-надалече, отколкото Модуин си беше представял по-рано. Жената се подпря на оградата и загледа пейзажа, прострял се в краката ѝ. Модуин не помръдна, но и оттук се откриваше голяма част от великолепната панорама.

В този момент той забеляза нещо, което преди това не му бе направило впечатление – избраният от Судлил дом бе най-високият в града. Те стояха на върха на хълма и гледката, откриваща се пред тях, бе невероятна. Даже върховете на далечните небостъргачи, като онзи, по чиито стълбища беше препускал, бяха по-ниски от мястото, на което се намираще Модуин.

„Може би на Судлил ѝ харесва не разнообразието на цветовете, а височината?“ – запита се. Трябва да бе точно така, защото и той самият бе впечатлен.

Хрумна му, че като опитно човешко същество, трябваше нещо да направи.

Но какво?

Огледа се. Автомобилът ги беше оставил пред централния вход. Алеята минаваше покрай къщата и продължаваше вдясно зад нея. Очевидно правеше кръг, защото автомобилът се появи малко по-надолу и продължи със същата скорост по пътя, по който бяха дошли.

Модуин внимателно се вгледа в постройката. Ако къщата вече беше заета и някой живееше в нея, отвън не можеше да се разбере. Наблизо не се чуваше никакъв звук, нищо не трепваше. Не, все пак имаше някакви звуци. Хладният бриз разрошваше храстите, накапалихте листа с

шепот се въртяха по вечната пластмасова алея. Неочаквано се обади и кукувица.

Той се отправи към входа. Усети, че и жената се беше обърнала. Модииун назова истинското си име на компютъра на вратата... и Судлил се приближи до него. Модииун натисна дръжката. Побутна вратата. Обърна се, пристъпи към жената и с едно движение я взе в ръце.

Изненада го тежестта ѝ, но предаде на мускулите си команда допълнително да увеличат усилията и без затруднение пренесе Судлил през прага.

Леко задъхан, той отпусна тялото ѝ на пода и я задържа, докато тя установи равновесие. Судлил остана изненадана от поведението му.

– Какво беше това?

– Сватбена церемония – спокойно отвърна Модииун.

Обясни ѝ, че по време на ареста бе имал възможността да гледа разни драми по телевизията и в заключение допълни:

– Филмите бързо ми омръзнаха, престанах да ги следя. Но една двойка животни направиха същото. Така че... – той сви рамене, както често правеше Дуулдн, – запомних някои подробности.

– Значи сега аз съм твоя жена? – Судлил изглеждаше заинтригувана.

– М-да-а-а.

– Ами... – започна тя неуверено. – При такива обстоятелства мисля си...

– Разбира се, не ще и съмнение – отвърна Модииун. – След като ще имаме сексуални отношения...

Тя поклати глава и се обърна.

– Да огледаме как изглежда нашия дом след три хиляди години.

Модииун не възрази. Вървеше след Судлил от стая в стая. Всичко в къщата изглеждаше много по-хубаво, отколкото го описваха обучаващите машини. Към трите спални имаше бани. Стометрова всекидневна. Огромна трапезария. Кабинет. Множество неголеми стаи за малки животни с отделни бани, две стаи, чието предназначение му бе непонятно, и столова с автоматично оборудване.

Обучаващите машините не бяха успели да им предадат красотата на мебелировката. Всичко бе изкусно направено от нерушава се пластмаса. Формата на полираните повърхности по своеобразен начин отразяваше светлината. Отдавна починалият майстор-декоратор бе добил желания ефект: палисандрово дърво сияеше в едната спалня, в другата имаше имитация на антика. Неголемите дивани във всекидневната бяха

от тиково дърво. В същата огромна стая откриха удобни кожени кресла, пишни китайски килими и драперии, които приличаха на гоблени.

Младоженците преминаваха от стая в стая, Судлил беше безкрайно доволна. Най-сетне двамата се установиха в столовата, където Судлил многозначително му подхвърли:

– Дори няма да ни се налага да излизаме, за да се храним...

Модиун предусети какво искаше да му каже. Стори му се неразумно да не ѝ обърне внимание на отрицателните аспекти на това начинание.

– Както знаеш – продължаваше жената, – по време на растежа ние се подложихме на някои нежелателни унижения. Да се храним и след това да изхвърляме ненужните за организма ни екскременти. Да спим и по такъв начин да си губим времето. Необходимостта да седим или да стоим... Всичкото това е доста неприятно. Така или иначе, свикнахме. В крайна сметка сега ни се предоставя възможността да вършим тези неща у дома, в уединение.

Модиун бавно изрече:

– Не трябва да забравяме все пак, че Нунули по всяка вероятност знаят къде се намирам, а надявам се са осведомени, че и ти също си тук!

– Погледнато в исторически план, тези въпроси не засягат жени, не ти ли е ясно? – прекъсна го Судлил. – И понеже с теб слязохме на пониско еволюционно ниво, като мъж ти несъмнено си задължен да се заемеш с тези подробности.

Модиун внезапно бе озарен от идея. Судлил винаги бе ценена заради устояването на своята женска позиция. Очевидно тя бе имала време да обмисли своето ново състояние. Така сега тя демонстрираше своята нова философия. Интересно! Само дете не отчиташе факта, че ако Нунули се захванеха с нея, влиянието, което щяха да ѝ упражнят, щеше да бъде същото, каквото упражняваха и над него.

Жената провери няколко шкафа, после доволна, се обърна към Модиун.

– Така, огледахме къщата... – каза му. – Какво ще правим оттук нататък?

Модиун ѝ довери желанието си да направи околосветско пътешествие. Намерението му обаче бе да изчакат няколко дена, докато изтече срока на наказанието му, нещо, което не ѝ каза направо. Судлил търпеливо го изслуша, след което отново запита:

– Хубаво, но какво ще правим днес?

Модиун не смяташе, че е объркан. Той просто се приспособяваше

към несекващата ѝ необходимост по всяко време с нещо да се занимава, да не бездейства.

– Можем да подновим нашите философски спорове, както правехме зад бариерата... – предложи.

Тя го прекъсна с многозначителен нотка в гласа.

– В тези нови тела мислите ни не могат да са носители на същите ценности!

Модиун сякаш не я чу. Продължи.

– Бихме могли да поседим, да полежим, да почетем книги за животните в кабинета, а след това да обядваме. Да погледаме после телевизия и в края на деня, разбира се, да си легнем.

– Имаш предвид просто да седим, така ли?

Реакцията ѝ бе озадачаваща, Судлил изглеждаше изумена. Докато говореше, не сваляше поглед от лицето на Модиун. От изражението му навярно се беше досетила, че за него това също е в известен смисъл проблем. Бавно изрече:

– Знаеш ли, чувствам в мозъка си... възбуда. Все едно всичките ми нервни сектори, направляващи двигателната активност, се поддават на влиянието на всеки мой поглед, на всеки особен звук. Същото се получава и при всяко натоварване на краката, дори и когато вятърът гали кожата ми. А обонянието и вкусът пък ме карат да се чувствам неловко, леко ме отвращават. Искам да се движа?

Тя го изгледа.

– Разбираш ли?

Изслушал признанията ѝ, Модиун се усмихна с разбиране и търпимост.

– Сигурно си забелязала, че тези усещания са станали още по-настойчиви след преминаването ни отвъд бариерата. Това са все познати и прекрасни неща, а пътищата на нервните ни импулси отдавна са ни известни. Но тук – той се огледа, – тук домът, градът, хората – всичко е ново и ни възбужда по нов, своеобразен начин, колкото и да е обичайно. Нужно е на всяка цена да разбереш, че това са физиологични импулси, телесни реакции, а тялото трябва да се управлява от философски идеален разум. Дотогава си затваряй очите колкото е възможно по-често. Ако това не помогне, то ставай и танцувай, както животните! Често го правех, докато по време на ареста стоях затворен у вкъщи, особено докато слушах определена музика!

Той свърши и по изписалото се на лицето ѝ изражение Модиун видя, че думите му бяха предизвикали у нея реакция на съпротива, същата,

каквато и тя самата бе открила, сблъсквайки се с обонянието и осезанието. Затова побърза да допълни:

– Но може би ти имаш някакво друго предложение?

– Защо да не правим секс? – Тя наистина беше готова с предложението си. – При животните сексуалният акт отнема час или два, знаеш. Тъкмо ще дойде време за обяд. А след като се нахраним, можем да решим какво ще правим довечера.

Според Модуин моментът не бе най-подходящ за такъв род занимания. Кой знае защо той си беше втълпил, че секс се прави късно вечер или рано сутрин. Но вече беше установил, че за Судлил приспособяването към новото й тяло бе твърде силно преживяване.

„Много добре! Идеално!“ – помисли си.

И докато я превеждаше през най-дългия овал към най-голямата и красива спалня, с развеселен глас забеляза:

– В светлината на историческото ни развитие Дода вярва, че докато окончателно ние не сме еволюирали в хора, единствено някои святи личности са могли да живеят без въобще да правят секс! Очевидно каквото и да са направили Нунули, те са развили у нас това свято свойство – предполагам, че тази дума е свързана с примитивната философия. Така сме успели да се издигнем от стадия на хора-животни и да се превърнем в истински хора.

Той свърши, но веднага бе споходен от друга мисъл.

– Твоите полови органи приличат ли на гениталиите на жените-животни? – запита я.

– Никога не съм ги сравнявала – отговори Судлил. – Външно сякаш да, на пръв поглед!

– Направих си труда да огледам няколко женски индивида... Така че бих могъл да извърша точен и обстоен анализ...

– Добре – съгласи се жената.

– Наистина, твърде много приличат! – заяви в заключение Модуин след няколкоминутен оглед. И продължи: – С едно-единствено изключение: жените-животни отделят голямо количество мъзга. А сега не открих никакви такива следи.

– Аз пък не забелязах у теб никакви агресивни признаци, каквито се наблюдават у всички срещнати мъжки индивиди. Не помниш ли?

– Може би подобни явления възникват, докато има сексуална активност? Така че не е ли по-добре да започваме!

Опитът им да се правят секс много скоро ги постави в неудобно положение. Те се въртяха в кревата, бяха неприятно шокирани от

физическото съприкосновение на едната плът с другата, тръпнеха, пш-каха, колебаеха се... но проявяваха решителност и любопитство. В крайна сметка, обезкуражени, двамата се отдръпнаха един от друг.

– Животните като че ли изпадат в особено състояние на възбуда – забеляза не след много Модуун. – В действителност, при тях сексуалният акт е придружен с отделянето на неприятна миризма. При нас нямаше такава възбуда и почувствах едва доловим мирис на пот.

– Докато устните ти бяха опряни в моите – на свой ред се обади жената, – ти отделяше слюнка, навлажняваше устата ми, а това, повярвай, ми подейства страшно неприятно!

– Струва ми се смешно сухи устни докосват други такива! – заоправдава се Модуун.

Тя не отговори, приплъзна се към ръба, отпусна загорелите си крака на пода и седна в леглото.

Започна да се облича. За минута беше в панталони и риза. Когато се наведе, за да obuе обувките си, заяви:

– Отне ни по-малко време, отколкото мислех. Сега смятам да се по-разходя. Ти какво ще правиш?

– Ще остана тук, ще полежа със затворени очи... – отвърна Модуун.

Тя вече беше отворила вратата и излизаше от стаята. Той долови отдалечаващите ѝ се стъпки по дебелия килим, след което входната врата се отвори и хлопна зад нея.

Известно време мина така.

Вечерният мрак започна да се спуска. Модуун се облече, отиде в столовата, вечеря. Судлил още я нямаше. По-скоро любопитен, той излезе да я потърси. В тъмното различаваше все още алеята, виеща се към града. От своето място не можеше изцяло да я обхване с поглед, но уличното осветление бе запалено. Судлил не се виждаше никъде.

Модуун си спомни за отказа ѝ да се храни в обществена столова. Мисълта го успокои: „Скоро ще огладнее и ще се върне!“

Той се прибра обратно в къщата, изтегна се на леглото – приятен навик от времето на ареста. След няколко часа щеше да стане време за сън.

Судлил продължаваше да се бави.

„Странно!“ – мислеше си той, но търпеливо чакаше. Явно жената беше решила да разгледа основно града още в първия ден на своето пристигане. При това много по-обстойно, отколкото бе направил Модуун преди време. После той се досети и за несекващата ѝ нужда от

движение. Очевидно това чувство продължаваше да я направлява.

Модиун се съблече, легна в постелята и заспа.

Някъде в рехавата нощна светлина се разнесе експлозия.

## XII

В мига на катастрофата всички човешки същества, намиращи се зад барьерата автоматически изпратиха масово мисловно съобщение с информация какво да се прави. За нещастие Модииун бе включен в списъка и също получи съобщението.

Всички без изключение веднага бяха осъзнали заплахата и алтернативата, която се беше наложила: да се съпротивяват или не! А най-невероятното бе, че никой, освен Модииун не можеше да реши такъв въпрос.

Политиката му на пасивно приемане и толериране на хората-хиени, в това число и правилата на Нунули, бе единствената определена изкристализирала мисъл. В течение на една решаваща милионна част от секундата, в която хората можеха все още нещо да предприемат, тази предначертана схема на поведение се обърка, смеси се и разми с онова, което по друго време можеше да се окаже единствената естествена реакция.

Каква щеше да бъде тази естествена реакция, никой никога не узна. Мигновението, когато все още нещо можеше да се направи, отлетя прекалено бързо, за да може Единното Психопространство да реагира.

И отнесе със себе си хората във Вечността.

В предпоследния миг се появи слаб зачатък на мисъл, когато всеки разум като че ли се прощаваше с останалите: „Сбогом, скъпи приятели...“

А после...

После се възцари безмерно тъмнина.

Модииун се изправи, седна в кревата и си каза:

– Боже милостиви!

Докато произнасяше тези думи милиони наносекунди изтекоха в безвремието. Той скочи от кревата, запали осветлението. Когато се опомни, вече се бе озовал в яркоосветената всекидневна. Едва след това осъзна слабото конвулсивно потръпване в десния крак, слабостта, която го обземаше. Прасците и бедрата му отказваха да се движат, той се свлече на пода, извъртя се на хълбок, започна да ритя, разтресе се целият.

Трудно му беше дори и да вижда. От напрежение пред очите му се бе появило петно, взорът му се разтвори в гъста пелена, сякаш двигателните центрове на мозъка бяха засегнати. Усещаше времето като пулсиращ, заголен нерв.



„Господи мили, какво става?“

Усети някакъв интензивен източник на горещина. Очите, лицето и тялото му се нагорещиха, пламнаха. Бе смайващо и ставаше автоматически.

Вода! На всяка цена му трябваше някаква течност! Цел, която го накара да се запрепва към трапезарията. Чашата се разтрепери в ръката му. Не можа да я удържи, разплиска съдържанието ѝ, докато се опитваше да я поднесе към устата. Ала почувства прохладната влага, която потече по брадичката, по голите му гърди, по краката.

Благодарение на влагата и прохладата успя да възвърне разсъдъка си. Достатъчно, за да осъзнае своите чувства.

Гняв!

Гневът роди мисъл, която обхвана свободно реещите се в разума му усещания, насочи го право към обекта на неговото ожесточение.

И тъй като яростта включваше в себе си движение, той затича обратно към спалнята и бързешком се облече. Обличането го задържа. Разяренето го обземаше. Модиун най-сетне изскочи навън и затича надолу по алеята.

Стигнал до първата улица, към него веднага приближи свободен автомобил. Едва сега Модиун със закъснение си даде сметка, че в момента на бедствието не бе почувствал съзнанието на Судлил в общия мисловен порой. През целия път той не престана да си задава въпроси относно загадъчната причина на нейното отсъствие, което го обезкуражаваше.

### XIII

С изключение на запалените улични фенери и яркоосветените сдания, наоколо бе тъмно като в рог. Автомобилът на Модииун спря пред компютърния център.

Модииун бавно излезе от колата. Минало бе време. Прегряването, предизвикало бурната му вътрешна реакция, значително беше отслабнало. Той дори бе започнал критически да оценява своята реакция, която сега му се струваше полудетинска.

Въпреки това съвсем целеустремено той влезе в сданието, макар в действителност да не знаеше много добре какво щеше да прави там.

Нунули, който скоро се появи иззад машините и Модииун веднага го забеляза, не беше същото същество, с което бе разговарял предния път.

– Пристигнах на Земята няколко минути след взрива. Дойдох направо тук – съобщи новият извънземен индивид в отговор на въпроса на Модииун. – Виждам, че и вие сте сторили същото. Искам да кажа, че и вие сте решили да дойдете направо тук!

Нунули стоеше пред неголямо метално заграждение, което защитаваше гигантски компютър. Този Нунули дори и физически се отличаваеше от предходния. Беше по-висок. Малко прегърбен. А може би и по-стар.

Откритието, че се намира пред личност, която вероятно не отговаряше непосредствено за онова, което се бе случило, за известно време съдържаше яростта на Модииун. Впрочем, тя почти се бе уталожила. Най-неочаквано му се стори от първостепенно значение да постави всичко на място, да изясни кое, какво и защо.

– Какво се е случило с Първи Номер? – запита Модииун.

– Замина късно снощи с жената. – бе отговорът.

– Преди експлозията ли?

– Разбира се – раздразнено отговори Нунули. – Експлозията бе предизвикана от агент на специалния комитет.

Най-сетне Модииун бе срещнал когото трябваше.

– Къде е той? – неочаквано го запита той със заплашителен тон.

– Замина приблизително трийсет секунди след взрива! – Нунули направи пауза. – Синхронността в действията – продължи, – беше избрана така, че никой от нас да не знае какво трябва да прави другият. В такива случаи не може да не се изтъкне непогрешимата логика на

комитета.

– Да – просто отвърна Модуун. – А каква е вашата роля в цялата тази работа?

– Аз съм заместител на Нунули, Властелинът и стопанинът на тази Земя.

Това обърка плановете на Модуун, постави го в задънена улица.

– Тази история ме зарежда с отрицателна енергия – каза малко след това той. – Чувствам се задължен да действам срещу вас лично!

Дори и да беше смутен от тези думи, Нунули не го показва. Нищо в него не трепна.

– Какво, например, бихте направили? – запита го той.

– Най-вероятно ще бъда принуден да наложя някакво наказание.

– Какво точно? – запита другият, вече подразнен.

– Има една стара поговорка, която гласи: „Зъб за зъб, око за око...“

– Струва ми се, че това е в пълно противоречие с вашата философия. От друга страна – продължи нетърпеливо извънземното същество, – от друга страна кому би било полезно подобно деяние?

– Никому, прав сте!

Модуун беше разстроен. Усещането, че е длъжен нещо да направи, бързо отстъпи място на очевидната логика на ситуацията, в която се намираше.

А Нунули продължаваше:

– Работата е там, че хората даже не се опитаха да се защитават. Защо вие се считате задължен да предприемете някакви действия?

– Ами... – Модуун се колебаеше.

Опечален той се замисли за собствената си роля в неуспеха на човешките същества. Защо хората се бяха отказали да действат? Беше му трудно да прецени толкова сложно психично явление, защото... Терзаеха го съмнения: не бе ли той *изцяло* виновен за тяхната фатална колебливост в критичния момент? Щеше ли да се избави от това усещане?

Между другото, това в известна степен прехвърляше част от отговорността на Нунули върху него. И колкото и да бе ясно, че е нелепо, истината се заключаваше в това, че бедствието се бе случило, тъй че в бъдеще нямаше да има място за упреци.

В един момент Модуун осъзна, че вече обмисля други аспекти на ситуацията.

– Какви бяха подбудите на комитета да действа по този начин? – запита той.

– Първи Номер вече ви каза. Вие заплашвахте, че ще причинявате

неприятности.

– Така е, но бях аз, а не онези, които живееха зад барьерата. Не намирам никаква логика да се нападат хора, които дори не са си помислили да напускат.

– А ние откъде можем да знаем за какво те си мислят? Вие собствено напуснахте – продължи Нунули. – Комитетът знаеше и прецени, че останалите от човешката раса могат да причинят куп неприятности. За това и намериха най-доброто решение.

– Предполагам, че това, което казвате, е логично от гледна точка на комитета – с неохота се съгласи Модуун. – Само че техните намерения ме безпокоят. Възниква следният въпрос: дължно ли е същество като вас, свързано с комитет, способен да действа по такъв начин, да има право на свобода на действие и да се отдава на подобни разрушителни постъпки, на каквито и вие очевидно сте способен, след като одобрявате стореното?

– Какви примери още можете да дадете във ваша подкрепа? – запитва съществото.

Модуун се досети за едно-единствено сравнение.

– Онези, които сте измамили – хората хиени, не престават да ме преследват. Досаждат ми, а то ме навежда на мисълта, че предишният Владетел Нунули е замислил нещо против мен.

– Хм... – съществото изглежда размишляваше. Лъщящото му сиво лице леко се бе издължило. – Чуйте какво ще ви кажа... Повече няма да ви преследват. Останалата част от вашето наказание се отменя. Свободен сте да правите каквото искате, да ходите, където пожелаете на Земята.

– Това не ме удовлетворява – заяви човекът. – Но ми се струва, че е най-доброто от онова, което можех да очаквам при така стеклите се обстоятелства.

– Много добре. Свободен сте тогава да се разхождате навсякъде по света... като маймуна.

– Значи има все пак някакво ограничение?

– Нищожно. Има ли смисъл последното човешко същество на Земята да обявява самоличността си?

Модуун трябваше да се съгласи, че това действително не бе толкова необходимо.

– Само че не съм сам – продължи той да упорства. – Остана още едно човешко същество: жената Судлил. Вие казахте, че тя е напуснала планетата миналата нощ?

– Както обясни членът на комитета, занимаващ се с тези дела, историята е следната: ако единствено Първи Номер знае къде се намира жената, а той замина в другия край на Вселената, за да не се върне никога повече тук, то би ви било невъзможно да откриете следите ѝ.

Модиун стоеше на металния под в компютърния център с високи тавани и под подметките на обувките си чувстваше вибрациите на плочите. В мозъка му възникна импулс от друго естество и със свой интензитет. Най-сетне човекът заяви:

– Проблемът наистина е интересен!

– Неразрешим! – увери го Нунули тържествуващо.

Самодоволството на съществото оскърби Модиун. Но той го възприе като физиологическа реакция на тялото, сякаш част от самия него бе поела предизвикателството и се стремеше да разреши проблема. Разбира се, не беше така. Защо трябваше да разрешава проблем, когато не бе необходимо? Судлил бе напуснала къщата и вероятно малко след това се бе качила на борда на космически кораб. Събитията се развиваха обезкуражаващо, затова Модиун предполагаше, че тя не бе възнамерявала да го направи.

– А може би най-простото решение ще е вместо мен вие да разберете къде е и да ми съобщите? – заяви той високо.

– И дума да не става. – отсече Нунули сухо.

– Каква е причината за отказа ви?

– Вие сте мъж. Тя е жена. – отговори Нунули. – Би било смешно да ви позволим да живеете заедно, да се съвкуплявате и да имате поколение. По тази причина тя отиде там, където няма хора, а вие останахте тук.

Модиун отхвърли възможността Судлил да се поддаде на възпроизводителния процес и да има поколение. Вниманието му превключи на друга мисъл.

– Значи Номер Първи е успял да я хване и качи на борда на космическия кораб?

– Хм... не.

На сивото, гладко като огледало лице, движението на мускулите отразяваше емоции. Модиун оцени видяното като самодоволно смешно превъзходство.

– Доколкото разбрах – започна Нунули, – тя е била много доверчива и естествено не е могла да проникне в дълбините на мозъка на моя предшественик. Когато той ѝ е предложил да посети един от скоростните кораби на комитета, тя се е качила на борда без нищо да подозира.

Главнокомандващият кораба ни съобщи, че дори след като е усетила вибрациите при излитането, не се е разтревожила.

Модиун се успокои.

– Естествено – каза. – Дали ще е тук или там, все е добре. – Интересът му отслабна. – Нещо, което вие изглежда не можете да проумеете. Сега обаче разбирам защо имахте намерението и двама ни да нараните. За щастие човешката мисъл превъзмогна вашето зло и не допусна това да стане. Излиза, че Судлил е на някакъв копраб и в момента някъде я отвеждат. Разчитам обаче в бъдеще, когато вие по-добре оцените действителността, да ми кажете къде е.

– Повтарям ви, това никога няма да стане! – отново му бе отговорено.

– Наистина се надявах да ми кажете – изрече Модиун. Обърна се, внезапно станал безразличен към всичко. – Донякъде съм отговорен за нея, затова след време при други обстоятелства ще настоявам да ми разкриете нейното местонахождение.

– Доникъде няма да стигнете! – заяви новият Властелин Нунули. – Не знам къде се намира жената, а и комитетът издаде специални инструкции никога да не получавам такава информация. Така че няма да мога да ви помогна, дори и да поискам. А аз не искам да ви помогна. Така, сега е време да преустановим нашия спор. Освен ако нямате други въпроси към мен?

На Модиун не му хрумна нито един.

## XIV

Отново се озова навън. Все още бе нощ, макар в схупилото се под облаците небе да се прокрадваха първите предизгревни лъчи. Модиюн вървеше по пустия тротоар. На улицата, естествено, имаше автомобили. Всичките бяха свободни. Всъщност, *можеха* ли друго да правят, освен да се движат, в случай че на някого му се наложеше да ползва ууслугите им? В крайна сметка това бе и тяхното предназначение.

Три неща вълнуваха Модиюн. *Първо*: той не беше достатъчно сигурен в онова, което чувстваше. *Второ*: бе забелязал, че тялото му не е в добро душевно състояние. *Трето*: осъзнаваше, че за щастие е спокоен.

Разбираше, че Судлил бе породила известно напрежение в него. Още с пристигането ѝ му се беше наложило да се съобразява с реалиите на едно друго същество, ала след два-три часа, прекарани с нея, тя му беше омръзнала.

Някой ден, несъмнено, те отново щяха да бъдат заедно и може би щяха да обсъждат бъдещето на хората. Но едва ли и това бе крайно необходимо.

„Струва ми се – каза си той, – че най-разумното в момента е веднага да си легна, да се наспя и така да дам на моето тяло почивката, от която се нуждае. А утрото е по-мъдро от вечерта, на сутринта ще реша какво да предприема по-нататък.“

Край тротоара се плъзна автомобил и той го повика. Точно в този момент изпита увереността, че околосветското пътешествие повече не го интересува. Целта му по време на такова едно пътешествие щеше да е да събира информация за онези от хората, които бяха останали отвъд бариерата... Ала сега вече нямаше никакъв смисъл.

Тъй че, какво щеше да прави?

Сети се за единственото ограничение, което Нунули му бяха наложили – да държи в тайна своя човешки произход. В крайна сметка, защо пък не? Той даде на автомобила адреса на квартирата си за приходящи, отпусна се назад в седалката и се замисли: „Значи така-а-а... Член на далечния комитет бе проявил непосредствен интерес... Невероятно!“ Ала бе факт, точно това бе заявил Нунули!

Именно непосредствен интерес към мъничката планета Земя в слабо населен, от гледна точка на количеството слънца район, при това в самия най-отдалечен край на галактиката Млечен път... Тук Модиюн

разбра, че се опитва да проумее дали има някакъв заговор срещу техните две същества: срещу Судлил и срещу него самия. Ето, това всъщност му *се струваше* невъзможно!

Много вероятно бе някой от членовете на комитета да бе посъветвал Нунули, но при положение, че *такъв съвет е бил поискан*. Техните общи директиви безусловно обхващаха такива безконечно малки (за техните стандарти) единици като Модиун. Нунули просто се бяха опитали да проявят старание така, както трябваше да го стори всяка една раса добри и покорни слуги.

Единственото човешко същество, пацифист и философ, безобиден, в смисъл, че беше *напълно* готов да остави на спокойствие всички и тъкмо поради тази причина никога нямаше да нанесе отведен удар, такъв именно човек не можеше да представлява никакъв интерес за една господстваща и завоевателна галактическа йерархия. На такова огромно разстояние членовете на тази галактическа йерархия просто не можеха и да предполагат, че той съществуваше. Така че каквито и съвети Нунули да даваха на своите същества, сами по себе си тези съвети засягаха конкретно онези, срещу които бяха насочени.

Въпреки безупречната си логика, Модиун все не можеше напълно да се съгласи с подобни аргументи.

*„Пак ще обмисля това, но по-късно!“*

Трябваше да преустанови размишленията, защото бяха пристигнали. Модиун слезе от автомобила. Когато наближи малката си квартира, остана удивен да завари там Руузб. Човекът-мечка беше приседнал на стъпалата на верандата. Подпрян на една от поддържащите греди, краваецът дремеше.

Модиун пристъпи по-наблизо, човекът-животно отхлупи клепачи и извика:

– Хей!

В нощния въздух гласът му изплющя като камшик. Човекът-животно се усети, изправи се на крака и почти изшептя:

– Къде беше? Тревожехме се за теб!

Модиун спокойно му обясни, че беше възникнало събитие, на което трябваше да обърне внимание. След като му обясни какво се бе случило, Руузб го хвана за ръката и го задържа към един от апартаментите.

Зачука силно по вратата. Полузаспал, Дуулдн отвори. Руузб тикна Модиун навътре към човека-ягуар, после стремително хукна назад, като през рамо подхвърли:

– Отивам да извикам останалите.



След пет минути всички се събраха в квартирата на Дуулд. С дебелия си нисък глас Руузб изръмжа:

– Приятели, тази маймуна не е с всичкия си! – и той се почука с пръст по челото. – Тя наруши условията на домашния арест само два дена преди изтичането на наказанието. Утре това може да му навлече куп неприятности, но ние няма да сме тук, за да успеем да му помогнем.

Той се обърна към Модуун. Красивото му лице стана сериозно, докато обясняваше как те четиримата трябвало до обяд на другия ден да бъдат на борда на междузвездния космически кораб. Излитането било предвидено да стане вдруги ден сутринта.

Модуун не скри своята изненада.

– Искаш да кажеш, че те се готвят да натоварят на борда на кораба един милион души наведнъж?

– В случай на крайна необходимост могат да го направят, но не там е работата! – намеси се Дуулдн. – От две седмици насам те вече са започнали да го правят. Ние ще се качим на кораба с последните петдесет хиляди.

Руузб махна с ръка на другаря си да замълчи.

– Да не се отклоняваме от темата – каза им. – Въпросът е в това, какво ще правим с тази маймуна? Не ми изглежда да е много наясно със ситуацията...

Човекът-лисица се размърда в другия край на стаята.

– Измислих! Защо да не я вземем с нас?

– Имаш предвид в космоса?

Човекът-мечка гледаше същисан. После поклати глава.

– Сигурно ще е нередно.

– Нередно според чии норми и принципи? – отново се намеси Дуулдн. – Според тези на хората-хиени, които са завзели властта ли?

Той сви рамене.

– Една маймуна в повече или по-малко... никой няма да я забележи сред другите на борда! А и нашият приятел винаги може да каже, че си е изгубил документите!

Силно учуден, човекът-хипопотам се обърна и загледа човешкото същество.

– Хей, Модуунн, ти какво мислиш по въпроса? Ще ли ти се да дойдеш с нас или не?

Модуун го интересуваеше единствено желанието и готовността им да съзаклятничат, да му помогнат. Удивителното бе, че единствената мисъл, която им беше подхвърлил – идеята за незаконното обсебване на

властта, – се бе оказала достатъчна да унищожи тяхната преданост към хората-хиени. Най-напред Руузб и Дуулдн, а сега, очевидно с течение на времето, Неррл и Иггдооз също се бяха оставили на (какъв беше точният термин) ... покварата. Само за няколко минути маските бяха свалени. Без да знаят цялата истина, те бяха реагирали с разярение на най-малкия намек, изведнъж бяха загубили своята наивност и чистота на намеренията си.

Мисълта на Модуун се върна към човека-плъх, престъпник като него, който се бе принудил да открадне, разбрал, че на хората-хиени не се налага да извървяват пеша последните стотина метра, делеящи ги от техните домове. Човекът-плъх се бе възмутил от тази им привилегия.

„Значи, в действителност не е необходимо чак толкова много, за да пламне искрата!“ – замисли се Модуун.

Идеалното равновесие, което беше оставил човекът, преди да се оттегли зад барьерата, бе нарушено от завоевателите Нуули. Какво нещастие! Явно трябваше да се действа в това направление!

После Модуун осъзна, че четири изгарящи от нетърпение погледа все още бяха втренчени в него и хората-животни чакаха отговор. Това му напомни, че преди всичко той имаше да изпълнява едно задължение.

– Налага се да изляза на здрачаване, но ще се върна към девет, девет и половина. Нали няма да е твърде късно?

Те пламенно го увериха, че не.

С падането на нощта Модуун се озова там, където преди един месец Екет го беше довел... и където той бе срещнал Судлил. Съзнанието му все още пазеше ясната картина на местността и възможния път, по който автомобилът да може да го преведе през пустеещото поле. Както и бе предполагал, роботът-автомобил се подчини на човешкото му име.

Скоро Модуун стоеше на хълма, извисяващ се над онова, което до неотдавна бе долина и където хиляди бяха живели в рай. Сега всичко тук беше изчезнало: градините, каналите, плувните басейни край тях, прекрасните домове и златистите морави, които образуваха централната част на хиляда и петстотин метра в диаметър. Липсваше също и външният жилищен район, където бяха разположени домовете на насекомите и животните, слуги на човека. На мястото, където се бе намирало градчето с останките от човешката раса, сега бе издълбана дълбока осемстотинметрова яма – пет километра на дължина и три километра на ширина.

Ако Модуун възнамеряваше да излети в космоса, то може би след време щеше да му се наложи да потърси сметка за всичкото това,

сторено от членовете на комитета.

Той внезапно разбра, че действително трябваше да постъпи точно така.

## XV

В самото начало Модиун се погрижи да си намери собствена постоянна кабина. След като се раздели с четиримата си приятели, които имаха запазени помещения, той тръгна напосоки по един коридор и скоро стигна до врата, зад която се откриваше гигантска зала.

Зашари с поглед и бързо разбра, че диаметърът на това помещение бе повече от километър, а височината не по-малка от сто метра. Накъдето и да се обърнеш, навсякъде растяха дървета, в далечината зеленееше пасище и, разбира се, хиляди хора-животни се наслаждаваха на приятната гледка на това открито пространство. Беше идеалното място да проведе тук първите свои няколко часа на борда на звездолета. Модиун понечи да мине и установи, че вратата беше заключена.

Към него се приближи жена-животно. Беше облечена с вкус и напомняше – ами да! – напомняше на женска маймуна. Тя изгледа преценящо двата метра и четиридесет на Модиун от висотата на своите два метра и двадесет, после заяви:

– Тези оградени места, господине, са един вид неприкосновени. Когато на борда на звездолета има толкова много пасажери, откритите пространства трябва да се ползват само в определени часове. Ако ми дадете името си и номера на вашата кабина, ще ви запиша и ще гледам да ви информирам, за да можете да дойдете в назначеното време.

Ситуацията бе неочаквана, но разумна. Тъй като все още нямаше кабина, Модиун отрицателно поклати глава в отговор на нейното предложение. Но продължаваше да изучава жената с неприкрит интерес.

– От коя част на Африка сте? – запита я.

– От източното крайбрежие. – Тя очарователно му се усмихна и стана още по-привлекателна. – Откъдето идват най-красивите... Не желаш ли да се настаниш в моята стая?

На Модиун му стана интересно.

– Как бихме могли да уредим това?

В отговор на неговото съгласие тя се усмихна възхитително.

– Ако жената успее да си намери мъж, това ѝ дава правото на голямо легло. Има по няколко такива във всяка обща спалня.

– Идеята ми се струва чудесна! – каза Модиун. – Къде е спалнята?

– Сега ще ти напиша! – негърпеливо отвърна тя.

Той наблюдаваше как тя набързо измъкна от чантичката си малък

бележник и с изящен миниатюрен почерк написа няколко редчета. После откъсна листчето и му го протегна:

– Ето.

Модиун пое бележката, погледна и прочете: *Палуба 33, секция 193, коридор Н, спалня 287*. И подпис: Трьолдн.

Той пъхна бележката в джоба си. Жената-маймуна го запита:

– А ти как се казваш?

Той ѝ даде своето африканско име – Модиунн, след което добави:

– Ще се видим довечера, преди лягане.

Вечерта настъпи, а след нея нощта. Дойде времето да отиде на адреса, който му бе дала Трьолдн.

През нощта жената-маймуна разбуди Модиун. Покатери се върху него, докато той продължи да лежи по гръб. Жената бе по-скоро тежичка и докато обмисляше възможността дали да ѝ позволи да лежи така върху него без коментари, Модиун наруши мълчанието и с тих, вежлив тон я запита:

– Събуди ли се?

– И още питаш дали съм се събудила! – отвърна му и тя също така тихо.

– По такъв начин ли са свикнали да спят маймуните от твоята част на Африка? – запита я той.

– За Бога, какви са тези въпроси, дето ми задаваш? Ти мъж ли си или какво?

Наистина, по въпроса можеше да се спори.

– Хайде да обсъждаме подобни загадки на сутринта, искаш ли? Сега просто ми се ще да поспя мъничко.

Последва дълго мълчание. После, без нищо да промълви, жената се отдели от него и извъртя в другия край на леглото. Вероятно остана там, защото повече го безпокоиха. Когато на сутринта Модиун се събуди, Трьолдн бе станала и нещо правеше в далечния край на спалнята пред някакво огледало.

Модиун започна да се облича. Наведе се да обуе обувките си и почувства как подът отдолу потрепера. Събитието бе така значимо, стана за един бегъл миг и носеше в себе си такава енергия, че мозъкът на Модиун отбеляза този факт, без съзнателно разпореждане.

В главата му нахлуха картини.

В началото бяха само вълни в затворено пространство. Квадрилни движещи се линии, които създаваха един видим свят.

„Магнитно-гравитационни вълни! – помисли си Модиун. – Разбира

се, че е така... Корабът трябва да промъкне през магнитно-гравитационните полета на Земята, за да може гигантската му маса да се отскубне от гравитационните сили!“

Значи излитаха. Съвсем леко. Простичко. Без никаква опасност и напрежение.

Съзнанието на Модуун се успокои, картините се измениха. Появи се лицето на човек-хиена: офицер в униформа с медали, който седеше в голяма стая някъде на кораба. В стаята блестяха механични уреди, други хора-хиени в униформа стояха пред пултове и командни табла с прибори.

Сцената избледня, изчезна. За кратък миг се появи спокойното сиво и гладко лице на Нунули, опасно от коси, чиито кичури бяха плъзнали отгоре му като червеи. Очите на съществото, подобни на сивозелени валма мъгла, се бяха взряли право в очите на Модуун.

После и тази картина изчезна.

Модуун най-сетне се obu и осъзна, че изпитва удоволствие. Сега, когато вече бяха поели в космоса, той можеше да отиде да хапне. Беше се разбрал с другите да не ходи в столовата през целия вчерашен ден и така беше направил, ала подобно деяние поставяше в затруднение тяло като неговото. Впрочем, подобни проблеми сега можеха да бъдат решени.

Модуун скочи на крака и приближи жената-маймуна.

– Ще се видим довечера! – подхвърли й весело.

– Не те съветвам отново да идваш! – отряза го тя.

Модуун, който почти бе тръгнал, се извъртя на пети и я загледа.

– Долавям враждебни нотки в гласа ти – отбеляза. – Това ме учудва, защото се държах с теб твърде галантно!

– Не ми е нужна такава галантност! – последва безпощаден и сух отговор.

Хрумна му, че раздражението на Трьолнд навярно е свързано с мистериозното й нощно поведение. Запита я дали е така.

– В това ли е причината?

– Разбира се, че е в това! – отговори рязко жената-маймуна. – Смятам, че един мъж трябва да се държи като мъж, когато е с жена!

– О! – едва успя да произнесе Модуун.

В съзнанието му блесна просветление, той всичко разбра. Запротестира:

– Нима вярваш в съвкуплението, от което се раждат смесени видове?

– Кой ти говори за съвкупление? – подхвърли му тя.

Въпрос-загадка. Но той си спомни за неудачата си със Судлил.

– Имам проблем, който трябва да разреша. – започна да ѝ обяснява.  
– Нека най-напред да се консултирам с моите приятели, а после отново да поговорим?

– Не си прави труда! – хладно отвърна Трьолдн.

Явно беше в лошо настроение. Модииун прекрати всякакви разговори и излезе.

Запъти се право към столовата, която бе забелязал по пътя предната вечер, преди да сигне до кабината на жената-маймуна. Назова в компютъра истинското си име и малко след това носеше табла към една масичка в ъгъла. Съсредоточено, без да бърза, изяде онова, което му бяха сипали. Тогава забеляза униформените хора-хиени, които се подредиха край четирите входа на столовата.

Модииун въздъхна. Пак ядове, пак щяха да му досаждат.

Нова мисъл прониза съзнанието му: „А колко още ще трябва да ги търпя?“

Усещането отмина. В столовата бе влязъл човек-хиена, върху чиято униформа имаше повече златни нашивки, отколкото у другите. Хиената не се поколеба, отправи се право към Модииун.

– Името ви е Модииунн? – запита го той любезно.

– И ако е така? – отвърна на въпроса му с въпрос Модииун.

– Тогава почтително ще ви помоля да ме придружите до кабината на Нунули, Стопанин на този кораб.

Бурното чувство, обзело отвътре Модииун, бързо охладняваше пред вежливия тон на офицера. Не се изпари напълно, но автоматически се активира любезността.

– Какво би желал той?

– Би желал да ви зададе няколко въпроса.

– Не бих могъл да си представя нито един важен въпрос, който той може да ми зададе и да получи от мен многозначителен отговор. Тъй че отговорът ми е не, няма да ви придружа.

Човекът-хиена изненадващо се смути.

– Но – запротестира той, – как бих могъл да се върна с подобно известие? Доколкото знам, ще бъда принуден да употребя сила, ако убеждението не помогне. Макар да не съм получавал инструкции за подобен род случаи.

Модииун с достойнство отвърна:

– Предайте на този господин, че ако той благоволи да ми отдели

каюта на борда на кораба, а после пожелае да ме посети в нея, ще го приема с удоволствие.

По лицето на човека-хиена се изписа облекчение.

– Благодаря ви – каза. – Трябваше ми някакъв отговор.

И си отиде.

Това бе всичко. Часовете се нижиха, не идваше никаква ответна реакция. Изглеждаше странно. После Модуун реши, че Нунули са интриганти и без съмнение, крояха някакъв план, по същия начин, както бе станало с арестуването му на Земята. Само дето му беше трудно да си представи какъв. Така или иначе, като не можа нищо по-добро да измисли, той реши да навести своите приятели.

Оказа се, че те се помещават в също такава спалня, каквата и Трьолдн, само че за мъже. При първия оглед на голямото помещение с разположени една над друга койки, Модуун не успя да открие никаква следа от четиримата си другари, които напразно търсеше. Приближи една от кушетките, където човек-мишка и човек-лисица, малко по-нисък от Неррл, играеха карти, и ги запита за своите познати.

Въпросът му предизвика мигновена ненадейна реакция. Човекът-мишка хвърли картите на леглото, скочи на крака и завика с писклив глас другите, насядали по съседните кушетки:

– Този тип тук търси ония четиримата!

Може би половината от мъжете в стаята чуха крясъците му и вкупом наскочаха. Привлечени от суматохата, най-отдалечените се огледаха или просто седяха. Някои от тях обаче се изправиха.

Вляво от Модуун, нисък и широкоплещест субект, с лице слабо напоящо лицето на тигър, властно вдигна ръка към него и му извика:

– Хей, ти, ела тука!

Модуун се смая, но така или иначе не приближи. Зад него човекът-мишка зацърка:

– Арестуваха ги! А на нас ни наредиха да разпитваме всеки, който дойде да ги потърси. Кой си ти?



## XVI

„Глупаци!“ – помисли си Модиун. Бе най-неприятната ситуация, в която беше попадал. Разбра това и автоматически се обърна. Погледна към вратата, през която току-що бе влязъл.

Пътят вече бе отрязан. За няколко мига – от първия крясък на човека-мишка до реакцията му към човека-тигър, седем същества бяха застанали между вратата и Модиун. Мирното отстъпление от зони на възможно насилие, част от жизнената и мирна философия на човека, се оказваше невъзможно.

Модиун се примири с неизбежния сблъсък.

Групата бързо стана шумна, буйна и докато той стоеше в нерешителност, съществата стягаха обръча около него, тикаха се един друг и го блъскаха. От непосредствената им близост веднага го лъхна неприятната миризма на животинска пот. При все това той не се досети да я премахне. Не се и възпротиви и когато започнаха да го притискат в ъгъла. Всичкото това съставляваше частица от неудачния му опит да се махне оттук.

Юмрукът на човека-тигър изникна отнякъде и се стовари в лицето на Модиун. Ударът беше светкавичен, кос, лапата засегна горната част на главата. Болката бе незначителна, но намерението, което я бе предизвикало, възбуди Модиун.

– Защо? – запита той.

– Защото си вонящ мръсник, затова! – бе отговорът. – А ние знаем какво да правим с предателите и техните другари. Нали така, момчета? Казвам ви – такива трябва да ги убиваме!

Викът му беше подхванат от най-близкостоящите.

– *Да убием този мръсник!*

И в същото време няколко силни удара се стовариха по раменете и върху главата на Модиун. Той се отдръпна от своите нападатели. С горчивина осъзна, че тялото му явно ще бъде принудено да се защитава, когато натискът стане прекалено голям. Затова си подаде команда: никаква болка! Надигна лявата ръка да отразява юмручните попълзновения и тъй като така бе достатъчно неуязвим, със свободната разтресе челюстта на човека-тигър. Усети удара си като тласък в ставите, който се разпространи и в кръста. Не изпита наистина никаква болка, само сътресение.

Понеже не чувстваше действително никаква болка, а и така или

иначе нямаше абсолютно никакъв опит в подобен род стълкновения, той не можа да съдържи реакциите си – удари отново. С изумление забеляза как човекът-животно се запрепъва назад четири-пет метра, след което огромното същество с грохот се строполи на пода.

Всички, да всички се обърнаха да гледат. Те също не умееха да се бият. Отдръпнаха рязко ръце от Модиун, престанаха да му обръщат внимание. Продсто стояха изумени край проснатото тяло на своя приятел.

Появи се процеп. Не физически, а възможност за Модиун да се измъкне през него сред скупчилите се животни, възползвайки се от временната им разколебаност. Модиун се запромъкна сред тях като лавираще. Трябваше да лавира, защото точно отпред имаше стълпени поне половин дузина хора-животни. Той мина край тези застинали в момента статуи, наведе се и помогна на зашеметения човек-тигър да се изправи.

– Моля те да ми простиш! – извини се. – Просто исках да задам няколко въпроса.

Огромното животно бързо дойде на себе си.

– Имаш страхотен удар! – каза му с неприкрито уважение. – Въпроси ли? – повтори после като ехо.

Модиун изрази недоумението си от тяхното враждебно отношение.

– Откога е станало престъпление да познаваш някого?

Въпросът му накара човека-тигър да се замисли.

– Ами... – започна той колебливо. После се обърна към струпалите се хора-животни. – Вие какво ще кажете, приятели?

– Но той се познава с престъпниците? – изпищя отново човекът-мишка.

– Мда-а-а... – Човекът-тигър внимателно загледа Модиун, неочаквано отново доби агресивен вид. – Имаш ли нещо да добавиш?

– Значи казваш, моите приятели са арестувани? – запита Модиун.

– Ами да, разбира се, какво друго искаш да е...

– Задържани са под стража?

– Точно така.

– Значи ще има процес, макар още да не е доказано, че са виновни за каквото и да било.

Модиун си спомни за своето явяване в „съда“ и бързо добави:

– В съда те имат правото да бъдат съдени от равни на тях, тоест от вас. Дузина измежду вас и съдия в съдебната зала в присъствието на публика, тоест – останалите от вас, ще изслушат свидетелските показания срещу обвиняемите и ще решат тяхната вина.

После Модииун направи пауза.

– В какво ги обвиняват?

Никой не знаеше.

– Вие всички трябва да се срамувате! – жлъчно им каза. – Как може да обвинявате някого, без дори да знаете какво е неговото престъпление?

Собствената му роля в неочаквания развой на събитията стана поясна.

– Приятели! – продължи той, – Ние трябва да осигурим справедлив процес за тези четири личности, които са всъщност обикновени същества като вас и като мен.

Те бяха просто хора-животни, при това по-скоро глуповати. Бяха изоставили един идеален свят, изискващ от тях минимум усилия и работа. В известен смисъл, ръководството, което обезпечаваха хората-хиени и Нунули, вероятно им допаднаше, те чувстваха тяхната поддръжка, имаха храна за размисъл. А и освен това – все пак някаква работа.

Модииун бе забелязал, че на такива същества мигновено впечатление оказва всичко, което изглеждаше справедливо. Така стана и сега.

– Прав си. Трябва наистина точно тъй да направим!

Надигна се всеобщ хор, изрази дружното им съгласие. Хората-животни горещо започнаха да се убеждават един друг в обосноваността на отдавна неизползваеми принципи за справедливо съдебно разбирателство в този древен процес.

При което съществата в стаята се разделиха на групички. Започнаха оживени дискусии. Никой като че ли не забелязваше повече Модииун и той се запромъква към входната врата, през която необезпокояван излезе, след като внимателно огледа терена отвън.

Бързо пое по коридора. Беше развълнуван от тайнствения арест на своите спътници. Но поне бе свободен да действа.

Какво трябваше да направи – все още не знаеше.

*„Проблемът ми е в това, че съм философ!“*

А да мисли за това като проблем, бе вече новост за него.

Известно време той броди безцелно. Съзнанието му се размъти. Скоростта, с която вървеше, автоматически се увеличаваше, отразявайки дълбокото му душевно безпокойство. Бързото движение даде своите резултати – Модииун скоро концентрира вниманието си върху този аспект на нещата.

За пореден път осъзна, че на физиологично ниво той обича своите четирима приятели. И затова на същото ниво тяхното затруднено

положение го тревожеше.

Модиун ускори ход.

По-бързо.

Затича се. Сърцето му заби учестено, той се задъха. Установи, че натрупаните силни емоции, свързани с неговите приятели, се разсейваха. Разбра, че това бе ответната химична реакция на определени жлези, които, откакто ръстът му се беше увеличил, подтискаха голяма част от неговите реакции. Беше му тъжно да осъзнае, че веществата, отделяни от също така нарасналите жлези в кръвта, а сред тях и адреналина, можеха да се разтворят вследствие на мускулната активност.

Така, докато бягаше, и чувството, че е длъжен нещо да направи, също изчезна.

Модиун отново стана философ. С усмивка се замисли сериозно над идеята, че за малко не се остави да бъде въввлечен в дело, което реално не го касаеше.

Да, такава бе старата доктрина на привърженика на мира: безумствата на избухливите личности нямат край, затова е най-добре човек да стои настрана и да не позволява да бъде въввлечен в техните конфликти, да не отвръща на ударите им с удар, и по възможност да избягва всякакви емоции.

Да ги оставя да побеждават.

Защото леката победа разめква агресора, прави го по-слаб. Вярно е, тази доктрина понякога си има своите недостатъци и неудобства, но ако впоследствие човек съумее и не позволи да го наместят в стълкновение, или в краен случай успее да направи участието си минимално, то по-добре е да съхрани мира по такъв начин. Дори и да има ранени, така винаги е по-добре.

Беше огладнял. Модиун влезе в най-близката столова.

Докато седеше и се хранеше, присъства на същата сцена, както и сутринта. Хора-хиени в униформи се наредиха край всеки от входовете на пълното помещение. После същият високопоставен офицер почти телно се приближи до него и му подаде някакъв документ.

На пръв поглед документът много приличаше на призовката, която Модиун бе получил на Земята. Още в мига, в който погледна листа, изпита силен прилив на топлина, надигащ се някъде от основата на гръбначния му стълб. Предусети физиологична ярост и побърза да запита:

– Какво е това?

– Длъжни сте да се явите в качеството си на свидетел в процеса срещу четирите лица, които се обвиняват, че нелегално са качили на

борда на този кораб човек, нямащ такова разрешение. Процесът започва утре в девет часа сутринта и ще се състои на мястото, указано в поканата.

Не всяка фраза, буквално всяка една думичка от тези фрази, произнесена от човека-хиена, звучеше сензационно. Модииун реагира на всяко слово. Просто повтаряше: „О!“ „О!“ „О!“ Несъмнено това негово „О!“ изразяваше изумлението и крайното му недоумение.

Тайната на арестуването най-сетне бе разгадана.

Очевидно шпионите на Земята веднага бяха забелязали отношенията му с четиримата. И сега, когато бяха открили Модииун на борда на кораба (без съмнение благодарение на компютъра в столовата), някой се беше досетил за ролята на неговите приятели и по какъв начин те му бяха помогнали да се озове на кораба.

Трудно бе да се предвиди как щеше да завърши такъв процес. Явно Нунули отново бяха започнали една от своите хитри игрички. В края на краищата Модииун се надяваше с помощта на всичкото това да си изясни тяхната тайна цел.

Офицерът-хиена вежливо каза:

– Помолиха ме да се уверя, че вие ще присъствате на процеса в качеството на свидетел, както е указано.

Модииун се колебаеше. Искането бе твърде странно формулирано. Но какво му оставаше да направи? Разумът му подсказваше, че е длъжен да остави негодяите да правят, каквото си искат, и победили без борба, те най-вероятно щяха да се успокоят... Такива поне бяха философските му аксиоми.

Но си спомни и друго. Спомни си как бе призовавал хората-животни само преди един час. Макар обвинението да не изглеждаше толкова сериозно, вероятно то бе част от голяма интрига, заплетена срещу него. Така той зададе въпроса, който щеше всичко да реши:

– В съда ще има ли съдия и съдебни заседатели?

– Да.

– Уверен ли сте в това? – настоя Модииун. – Разбирате ли какво означава?

– Ще има съдия, който заедно с дванадесет съдебни заседатели ще разгледа свидетелските показания, а на обвиняемите ще бъде назначен адвокат.

Като че ли всичко бе справедливо.

– Добре – съгласи се човекът. – Ще присъствам.

– Благодаря ви.

При тези думи офицерът бръкна в джоба си и измъкна оттам друг документ и го подаде на Модуун.

– Това пък какво е?

– Казаха ми, че ако се съгласите да бъдете свидетел, ще ви бъде дадена отделна каюта... както пожелаете тази сутрин. Тук е написан номерът на каютата и местонахождението ѝ.

С явно облекчение Модуун пое бележката. Вече се питаше къде ще ше да прекара втората нощ.

– Предайте, ако обичате, на Всемогъщия Нунули моята признателност. Кажете му, че оценявам неговата любезност!

Както и бе обещано, процесът започна точно в девет на следващата сутрин и в качеството на първи свидетел по делото бе призован Модуун.

## XVII

Залата за съдебни заседания бе обзаведена точно така, както Модюн си я представяше по описанията на обучаващите машини.

Дванадесетината съдебни заседатели, всичките хора-хиени, седяха на скамейката за заседатели, разположена покрай една от стените. Фотьойлът за свидетели, където бе настанен Модюн, се намираше вляво от съдията. Прокурорът, също човек-хиена, седеше зад една маса от дясната страна на съдията, а адвокатът на защитата, пак човек-хиена – на другата маса. Точно зад него, в специално оградено място седяха четиримата обвиняеми, пазени от кордон офицери-хиени. Зад останалите слуги на закона и зад нисичка оградка бяха разположени редици със столове, където бе насядала публиката.

Всичко изглеждаше така добре уредено, щото Модюн остана неприятно изненадан, когато прокурорът се изправи и без никакво предисловие най-неочаквано заяви:

– Името на този свидетел е Модиюнн. Той е маймуна от Африка и четиримата обвиняеми са го качили нелегално на борда на космическия кораб. Те се обвиняват в измяна и призови към размирици, с други думи, те са извършили значимо престъпление, което се наказва със смърт.

Докато произнасяше обвинението, той се беше обърнал към обвиняемите. След което се извъртя към адвоката на защитата и го запита:

– Какво може да каже свидетелят на защитата в оправдание на тяхното позорно престъпление?

Без да става, адвокатът изрече:

– Свидателят е съгласен с верността на всички ваши твърдения. Продължавайте процеса, Ваша Милост.

– Възраждам! – веднага извика Модиюнн.

Цялото му тяло гореше. Осъзна, че трепери и това донякъде го обърка.

– Възражението се отхвърля – намеси се съдията с вежлив тон. Адвокатът на защитата говори от името на свидетеля.

Тогава Модиюнн се разкрещя:

– Възраждам против тази пародия на процес. Ако всичко продължава в същия дух, аз ще откажа да давам свидетелски показания.

Негова Милост се наклони към стола на свидетеля. Изглеждаше притеснен, но продължи със същия любезен тон.

– Кое, според вас, до този момент е неправилно в настоящия процес?

– Искам въпросите да се задават директно на свидетеля и да му се разреши сам да отговаря на тях.

– Но това е нечувано! Няма такава процедура! – запротестира съдията. – Адвокатът на защитата познава много добре законите и очевидно може много по-квалифицирано да отговаря на въпросите, отколкото самият свидетел.

После изглежда му хрумна друга идея, защото очите му се разшириха.

– Вие сте от Африка – каза. – Това, което изисквате, обичайна процедура ли е при вас?

Модиун тежко въздъхна. Потресе го какво умствено напрежение се изискваше от някого, принуден да отчита не само истината, по която човек се бе съгласил да живее. Отказа се да продължава с лъжите. Измамата с правописа на името, както и неправилната му идентификация като маймуна бяха достатъчни. Оттук насетне му трябваше единствено истината.

– Искам – започна, – този процес да протече по правилата, установени от човека!

Последва дълга пауза. Най-сетне съдията призова при себе си прокурора и двамата адвокати. След като шепнешком обсъдиха някои неща, двамата юристи се върнаха на местата си. Когато пак седнаха, съдията с любезен тон се обърна към цялата аудитория в залата и заяви:

– Тъй като показанията на този свидетел са важни, решихме да се съгласим на примитивната процедура, с която той е свикнал у дома си в Африка.

После се обърна с упрек към Модиун:

– Надявам се искрено, че след приключването на делото ще поднесете извиненията си на адвокатата на защитата за нанесеното му публично оскъряние.

После продължи с по-вежлив тон:

– Каква процедура желаете, господин Модиунн?

– Процедурата... – започна Модиун.

– Там, откъдето идвате? – прекъсна го съдията.

– ... която отдавна е установена от хората! – не се остави Модиун. – Състои се в това, че прокурорът ми задава редица въпроси, отнасящи се към делото, като ми оставя време да отговарям.

– Какъв род въпроси? – запита човекът-хиена, явно изпълнен с



добри намерения, но видимо притеснен.

– Би трябвало най-напред да ме запитате за името ми – подсказа му Модуун.

– Но ние знаем вашето име – последва удивеният отговор. – Написано е тук на призовката.

– Такива факти трябва да се установяват чрез непосредствено задаване на въпроси! – твърдо заяви Модуун.

Съдията изпадна в съмнение.

– Такава процедура може да отнеме цял ден!

– А дори даже и седмица! – съгласи се с него Модуун.

Всички присъстващи в залата въздъхнаха. Забравил вежливия тон, Негова Милост мигновено и рязко отсече:

– Невъзможно!

Ала след поредна пауза се обърна към прокурора:

– Можете да пристъпите към въпросите!

Човекът-хиена, изпълняващ ролята на прокурор, пристъпи напред. Изглеждаше неуверен. Въпреки това зададе главните въпроси:

– Как се казвате? Действително ли сте маймуна от Африка? Вие ли сте този, когото обвиняват, че нелегално е проникнал на борда на кораб? Знаете ли в какво обвиняват подсъдимите?

На този въпрос се помъчи Модуун най-напред да се противопостави, като се нагърби едновременно с ролята на свидетел и на защитник на обвиняемите.

## XVIII

– Възразявам срещу въпроса, защото онова, в което са обвинени подсъдимите, не се явява престъпление по законите на човека, преди той да се оттегли отвъд бариерата и да остави останалата част от Земята на неговите приятели хората-животни.

Аргументирал така своята гледна точка, Модииун продължи:

– А ако това все пак може да бъде прието за престъпно деяние, то е незначително и възможното наказание за такова е не повече от два-три дена арест в каютата!

Тук в своята реч той бе прекъснат от съдията... който заяви, че по неговото определение подсъдимите бяха обвинени в значимо престъпление.

– По ваше определение? – не разбра Модииун.

– Да! – бе отговорът.

– Покажете ми това определение! – не отстъпи Модииун.

Съдебният секретар, ерудиран на вид човек-хиена, облечен в пъстра риза и тъмносин костюм, донесе някаква книга, в която на страница двеста деветдесет и пета, в глава тридесет и първа, в параграф четвърти ред седми завършваше с думите: „... следва да се счита за значимо престъпление, което се наказва с тежък тъмничен затвор, глоба или със смърт!“

– Разрешете да погледна! – пожела Модииун.

Секретарят се обърна към съдията, искайки негласно съгласие и когато последният кимна, подаде дебелия том на човека. Модииун прочете написаното, отгърна на първата страница, прочете и там, след което с победоносен вид заяви:

– Това не е законът, създаден от човека, а неправилна и неприемлива реакция на малцинствена група от хора-хиени.

Хиената-съдия отсече:

– За мен този закон е правилен и приложим!

Гласът му бе позагубил вежливия тон.

– По мое мнение – продължи Модииун, – вие сте длъжни да признаете подсъдимите за невинни, на основание, че престъплението им е недоказано.

– Единственият ми въпрос към вас е: смятате ли да давате показания или не? – запита го съдията. – Ако отговорът ви е отрицателен, то

ще ви помоля да освободите мястото на свидетеля.

Вече говореше с явно раздражение. Модуин прецени, че едва ли сега бе най-подходящият момент да си отиде, затова се съгласи:

– Ще давам показания, но си запазвам правото отново да повдигна този въпрос, когато сметна за необходимо.

За кой ли път съдията се обърна към хиената-прокурор.

– Продължавайте да разпитвате свидетеля! – нареди последният.

– Как попаднахте на борда на този кораб? – запита прокурорът.

– Прекосих космодрума и така стигнах до един от стотиците входове, двеста или триста. Влязох в един асансьор. Той ме качи на около сто етажа и от него излязох в някакъв коридор. Бях убеден, че благополучно съм се озовал на борда на кораба и това мое убеждение се оказа правилно! – приключи набързо Модуин.

След края на разказа в заседателната зала се възцари тишина. Високият и слаб човек-хиена, който бе задал въпроса, изглеждаше смутен. Ала след известно време се овладя и продължи:

– Обърнете се към скамейката на подсъдимите!

Модуин се подчини и естествено видя своите четирима приятели.

– Познавате ли някого от тях? – запитаха го.

– Познавам ги всичките! – бе отговорът на Модуин.

Арестуваните се размърдаха, зашумяха. Неррл сякаш се срути в креслото, като че ли бе поразен от гръм.

– Тишина! – с рязък глас се развика съдията към обвиняемите. – Пазете ред и тишина!

Прокурорът продължи.

– Присъствала ли е някоя от тези личности – и той насочи ръка към обвиняемите, – докато сте пресичали космодрума, изкачвали сте се с асансьора и сте прониквали на борда на кораба?

От мястото си Модуин можа да види как се напрегнаха всички хора-животни в залата. Почувства как много от тях неволно стаиха или забавиха дишане, очакващи, че отговорът му ще бъде утвърдителен. Модуин се обърна към съдията:

– Ваша Милост, разбирам, че на моя отговор на този въпрос се придава голямо значение. Сякаш всеки автоматически предполага, че утвърдителният отговор ще навреди на арестуваните. И вие ли така смятате?

Високото и слабо същество се наклони към него:

– Вашето единичко задължение като свидетел – почти доверително му каза той, – е да отговорите правдиво на този въпрос. А какви изводи

аз ще си направя в окончателната присъда, зависи от логиката, според която се ръководя.

– Въпреки това – възрази Модиун, – вие сте член на малобройна група, завзела всички важни държавни постове, в това число съдебната власт, където единствени хората-хиени имат право да водят процеси и да представляват съдебни заседатели. Това ме кара да подозирам, че вашата присъда би могла да се окаже не съвсем безпристрастна. Ако можете да ме убедите, че наистина ще бъдете безпристрастен, аз с радост ще отговоря на въпроса.

– Ще бъда безпристрастен! – категоричен бе съдията.

Модиун поклати глава.

– Боя се, че не можем да се разберем. Всеки може да твърди че съдът е безпристрастен. Но как можете да ме убедите, имайки предвид, че принадлежите към малцинството, узурпирало властта, как тогава ще ме убедите, че нямате предразсъщци към обвиняемите?

– Отново съм принуден да ви помоля или да давате показания, или да се оттеглите! – хладно отвърна съдията.

– Да, ще давам показания! – отговори Модиун.

– Много добре! Тогава, какъв е вашият отговор?

– Арестуваните бяха с мен, когато се качих на борда на кораба!

– Аххххххххх! – възкликна аудиторията.

Бяха реагирали като един. Бе една-единствена въздишка, сякаш много същества наведнъжж си бяха отдъхнали.

Чукчето на съдията призова към вдворяване на реда. Когато най-сетне в залата отново се възцари мълчание, Модиун се обърна към адвокатата:

– Виждате ли, предполагам, че връзката на четиримата арестувани с мен се счита за важна улика против тях?

– А какво друго очаквате да предполагаме? – запита го съдията, едва прикривайки своето тържество.

Човекът го изгледа със съжаление.

– Предположението, че те са ме придружавали, не може да послужи за обвинение. Това че са били с мен, не означава, че те са знаели моите намерения! – Модиун махна с ръка. – Могат да съществуват множество подобни предположения...

Съдията кимна на прокурора.

– Продължете разпита на свидетеля и обърнете особено внимание на въпросите, който той повдигна. В края на краищата, той струва ми се отговаря напълно правдиво. Така че сдобийте се истината!

В предложението имаше смисъл, Модииун трябваше да се съгласи. При все че можеше да разсъждава философски за истината, той не възнамеряваше да лъже за изминалите събития. Ето как прокурорът започна да извлича от него признание след признание. В крайна сметка Модииун отговори утвърдително – да, четиримата обвиняеми предварително знаеха за намерението му да се качи на междузвездния експедиционен кораб. Да, истина беше, един от обвиняемите го беше предложил, а останалите се бяха съгласили с плана му.

Когато Модииун приключи, съдията хвърли бърз поглед към адвоката на защитата.

– Имате ли въпроси към вашия свидетел, господин адвокат?

– Не! – бе отговорът. – И не виждам смисъл да си губим повече времето, като продължаваме това съдебно заседание.

– Съгласен съм с вас! – прие съдията.

След което се обърна към арестуваните.

– Станете! – нареди им.

Четиримата обвиняеми нерешително се изправиха.

Съдията зачете присъдата.

– Имайки предвид, че вашата вина бе потвърдена от показанията на този свидетел... – започна той.

– Хей! – високо извика Модииун, като се опита да го прекъсне.

Съдията не му обърна внимание и уверено продължи.

– Разпореждам и четиримата да бъдете отведени във вашата килия...

– Ами съдебните заседатели? – разкрещя се Модииун. – Нали това е процес със съдебни заседатели?

– ...и задържани там една седмица, докато пристигне отговора на върховния апелационен съд. Ако върховният съд не ви помилва, точно след седмица вие ще бъдете разстреляни от наказателното отделение, използващо оръжие с енергия N.

Той направи знак на полицаите, които стояха край задържаните.

– Отведете осъдените – нареди им. После се обърна към Модииун и с вежлив тон му заяви:

– Искам да ви благодаря за честните показания, които ни помогнаха да установим виновността на четиримата обвиняеми без допълнителни бюрократически процедури.

– Дали? – със съмнение отвърна Модииун.

## XIX

„Направих всичко, каквото можах!“ – така поне си мислеше Модиюн. Не бе нужно нищо повече да прави, просто трябваше да остави събитията сами да се развиват. През останалата част на деня и процеса тялото на Модиюн кой знае защо оставаше неприятно сгорещено. Това разбира се, бе в резултат на безразсъдството на неговите жлези, които от философска гледна точка не можеха да понесат един идеален разум. А най-нелепото във физиологическата му привързаност към Руузб и останалите, бе, че той ги беше срещнал съвсем случайно.

*„Не съм ги избирал заради особените им качества!“*

В деня, в който беше преминал отвъд бариерата, Модиюн бе спрял напълно случаен автомобил с четирима пътници и бе заел едно от свободните места в него. В това се състоеше тяхната среща. Нямаше никаква разлика между тях четиримата и останалите хора-животни.

Реално погледнато, това беше истината за неговите отношения с тях.

Но въпреки всичко тялото му оставаше да е разгорещено, повече от обикновено.

Четири дена след процеса звънецът на входната врата иззвъня още в ранни зори. Когато Модиюн отвори, на прага завари офицер-хиена в униформа.

– Четиримата осъдени са получили отказ в отговор от върховния апелационен съд. Съдът настоява в качеството си на главен свидетел вие да бъдете уведомен за неговото решение.

Модиюн смяташе да благодари и да затвори вратата, но почувства как лицето му почервява след чутото съобщение. Не беше за ярване!

– Искам да посетя осъдените, преди присъдата да бъде изпълнена! Възможно ли е да стане по някакъв начин?

– Ще се радвам да направя запитване от ваше име – отговори му офицерът, – и ще ви съобщя за решението.

Оказа се, че е възможно. Той можеше да посети приятелите си в деня преди екзекуцията – вечерта на шестия ден след процеса.

Модиюн трябваше да се съгласи, че хората-хиени наистина уважаваха закона и се държаха твърде любезно. Първоначалното му чувство за някаква сложна и коварна машинация от тяхна страна срещу него сега му се струваше напълно погрешно.

Отвън килията на осъдените приличаше на спално помещение, както всички останали, но с допълнителна, двойна врата, която беше заключена. Пред вратата пазеше караул-хиена. Той внимателно прочете писменото разрешение на Модуун за посещение, отключи външната врата, изчака, докато посетителят влезе, после внимателно отново я заключи.

Изминаха няколко минути, в които помещението се стори на Модуун пусто. После от една ниска койка се спуснаха чифт крака и... Неррл приседна на ръба на леглото с възклицанието:

– Господи мили, вижте кой е дошъл!

При думите му веднага се появиха още три чифта крака и три познати силуета се надигнаха от кушетките. Четиримата наскачаха от койките, дойдоха да се ръкуват с посетителя.

Модуун се огледа. Помещението се отличаваше от другите спални. Зад последните койки се намираще мъничка ниша, където бяха разположени маса и необходимото оборудване за всяка една столова.

След кратък оглед, Модуун колебливо се обади:

– Помислих, че ще е добре да дойда и да се сбогуваме.

Едра сълза се търкулна по бузата на Руузб. Беше съвсем пребледнял, бузите му бяха хлътнали, не изглеждаше никак добре.

– Благодаря ти, приятелю – отвърна му с приглушен шепот.

С явно удивление Модуун се вгледа в него.

– Има ли някакъв проблем? – запита. – Всеки някой ден си отива от този свят! Защо да не е сега?

А после се поправи:

– Искам да кажа, утре!

След думите му настана мълчание. Дуулдн приближи, застана пред Модуун. На бузите му горяха две големи розови петна. Дуулдн с мъка преглътна, видимо едва се съдржаше.

– Приятелю, ти явно по много странен начин разбираш нещата от живота! – и той свъси вежди. – Модуун, аз никога не съм срещал маймуни като теб. В креслото на свитетелите ти най-спокойно ни предаде!

– Но истината си е истина, не е ли така? – опита да се защити Модуун. В този миг той разбра, че забележката на човека-ягуар не бе дружеска.

– Нали не си ми ядосан? – запита го тогава.

Розовите петна побледнях. Дуулдн нададе тежка въздишка.

– Намерението ми беше ужасно да ти се разсърдя. После размислих и си казах: „Нашият глупавичък приятел просто се опитва да ни

помогне, да ни спаси.“ И яростта ми премина, превърна се в безсилие. Нали така, приятели?

И той изгледа останалите.

– Така е! – отвърнаха Неррл и Иггдооз с гробовни гласове.

Руузб мълчеше, гледаше в пода и търкаше очи.

Всякаква надеждица ги беше напуснала. Модуун реши да ги превъзпита.

– На колко години си? – започна да пита всеки един.

Така за първи път разбра, че възрастта им се колебае между двадесет и шест и тридесет години. Руузб бе най-младият, а човекът-хипопотам най-старият от тях. Тъй като бяха хора-животни надеждата им бе да доживеят поне до шейсетте.

– Значи – разсъждаваше на глас Модуун, – грубо казано, всички вие сте изживели половината от нормалния си живот. За оставащата половина едва ли си заслужава да се борите!

Хората-животни озадачено го изгледаха в отговор на такъв аргумент. Най-сетне се обади човекът-лисица, като изрази всеобщото им вълнение.

– Да, но само като си помисля, че живея тук в ужасно положение, защото се опитвах да ти бъда приятел...

Човекът бе поразен. Той не разбираше какво общо можеше да има между тези две обстоятелства.

– Струва ми се намекаш – проговори той смутено, – че тук има причинно-следствена връзка? Но не е така. Най-напред вие направихте това, което сметнахте за нужно, а после хората-хиени направиха онова, което те счетоха за нужно. Подхождайки към събитията от гледна точка на рационалното мислене, може да се разбере, че двете неща не са свързани. Нещо у вас ви говори, че има връзка, но в действителност – такава няма!

Модуун виждаше, че те не го разбират. Изглеждаха по-отчаяни от всякога. Той неочаквано беше обзет от съжаление към тях и продължи:

– Трябва да разберете, че никой никога не е открил смисъла на живота. Затова всеки вид трябва да бъде сведен до незначителна група, където всяка личност да носи у себе си съвкупността от гените на расата, тоест – пълната генетическа наследственост и... и да чака! Тъй като на Земята от всеки вид има останали достатъчно много представители, няма причини, поради които вие да искате да продължите монотонното си и безлично съществуване. А е и твърде възможно в тази завоевателна експедиция да ви убият!



В този момент караулният отвън силно задумка по вратата.

– Всички посетители да излизат! – завика той през прозорчето в металната врата.

– Един момент – обади се Модуун и се обърна към своите приятели. – Е, какво мислите по въпроса?

Голяма сълза се търкулна по бузата на Руузб.

– Сбогом, приятелю! – каза му той. – Не разбирам за какво говориш, но мисля, че го правиш с добри намерения.

Той му протегна ръка.

Модуун въздъхна като Дуулдн.

– Трябва да приема – каза им, – че ако чувствата ви са такива, то е по-добре да излезете с мен. Не е необходимо да минавате през изпитание, което до такава степен не ви се нрави! Ще заявя на властите, че смятате наказанието ви за неприемливо. Така ли е?

Четиримата хора-животни озадачено го изгледаха. Човекът-ягуар с жаловит тон запита:

– Как да излезем с теб? Пред вратата отвън стои въоръжена охрана!

Човекът махна ненавистно.

– Аз просто ще изразя мометно заблуждение – минимална интерференция в неговия мозък, колкото да ви пропусне! После ще можем да продължим дискусията в моята каюта.

„Разбира се – помисли си той, – ще има реакция от страна на хората-хиени. Може би ще е най-добре след това да отида и да поговоря с Нунули!“

Един час след като и петимата се озоваха в неговата каюта, някой позвъни на вратата. Модуун отвори и за сетен път се озова лице в лице с високопоставения униформен офицер, който шепнешком му довери:

– Отново имам заповед да ви помоля да дойдете и разговаряте с Всемогъщия Нунули. Ще заповядате ли?

Модуун излезе в коридора, включи енергозащитната бариера около своята каюта и му отвърна:

– Готов съм да ви последвам.

После затвори вратата след себе си.

## XX

Последва човека-хиена по коридора, като не преставаше да си мисли, че на всяка цена трябва да докаже на Нунули нелогичността на този процес.

Докато асансьорът ги изкачваше нагоре и нагоре, на Модиюн му хрумна, че животът му страшно ще се усложни, ако се наложи по време на цялото пътешествие да защитава себе си и четиримата хора-животни. А докато преминаваха през едно открито пространство между два от асансьорите, друга мисъл го споходи: „Да се надяваме, че Нунули ще намери приемливо решение!“

Когато и вторият асансьор спря, човекът-хиена внимателно огледа панела за управление. Замига бяла лампичка. Той натисна бутона. Безшумен механизъм отвори вратата и човекът-хиена каза:

– Влезте сам. Разговорът ви е частен.

Когато Модиюн пое напред, вратата меко се затвори след него. Не се огледа, но се намираше в квадратна стая, която не бе по-малка от три метра. Стаята се оказа гола, с изключение на някакво подобие на матрак на пода. На него по гръб се бе излегнал Нунули.

Модиюн веднага забеляза, че това бе друг Нунули, различен от предните двама, които бе срещнал на Земята. И разбира се – истински. Естествено, на тях им трябваше един такъв индивид тук на кораба, другият бе останал на Земята. В крайна сметка по един на всяко място, където за комитетата бе необходимо да се изпълнява ръководна работа.

– Намирате ме в момент, в който си почивам от многобройните задължения – посрещна го изтегнатият на пода извънземен.

Модиюн набързо огледа наоколо в търсене на някакъв изход или на нещо подобно. На пръв поглед нищо не откри.

– Това ли е вашата каюта? – запита той.

– Да.

– Значи на борда на този кораб вие живеете тук? – настояваше той.

– Да.

Изпънатата сива кожа по продълговатото лице като че ли мъничко се измени, сякаш чуждоземецът се мъчеше да изрази някаква гримаса, съответстваща на чувствата му. Ала се получи напрежение между мисли и чувства, което бе трудно да оцени. Нунули продължи.

– Може би смятате, че тази каюта е по-аскетична, отколкото онази,

която ви предоставих?

– Просто бях заинтригуван от този факт – отвърна Модуун. – Вероятно вашият комитет иска неговите главни представители да не проявяват никакъв интерес към разкоша и към каквито и да е други признаци на властта.

Лицето на съществото, лежашо на матрака, отново се измени. Появи се мимолетно изражение, подобно на онова, което Модуун бе наблюдавал на Земята у лицето на втория Нунули, изражение, което тогава бе възприел за надменна усмивка.

– Ние вече бяхме раса, привикнала към аскетизма, когато комитетът ни избра за тази висока цел! – заяви извънземният. – Всичко, което ни беше необходимо...

Той замълча, после измърмори:

– Същност, това не е важно.

– Не ще и съмнение – съгласи се Модуун. – Вашият биологически вид е стигнал до правилния и единствен извод, че всичко в Космоса в крайна сметка се намира в причинно-следствена зависимост. Тъй че кому са нужни материални блага, освен онези, осигуряващи необходимия жизнен минимум? Така ли е? – отново попита.

– Не.

Нунули продължаваше да лежи. След няколко секунди стана ясно, че нямаше никакво намерение да обсъжда този въпрос. Модуун прие отказа му без злоба.

– Отнасям се с уважение към вашата тайна! – каза му просто.

– Естествено – отговори Нунули. – Ние подобрихме човешката раса, за да може тя да проявява именно такова уважение към правата на другите. Забелязахме у нея това качество и го доразвихме с цел да постигнем неуравновесеност. И успяхме. Така че нищо във вашето твърдение не ме изненадва.

Модуун се опита да възрази:

– Имам някакво вътрешно убеждение, че нищо у мен не се явява така изцяло едностранчиво, както вие смятате. Така например, аз съм раздразнен от вашата логика, свързана с процеса над четиримата мои приятели.

– Вие не бихте могли и да се досещате за моята логика! – рязко му беше отвърнато.

– Може би! Но логиката ви е очевидна. Заведохте процес срещу четирима хора-животни от Земята заради помощта, която те ми оказаха да се озова на борда на този кораб.

– В такъв случай кое тук е нелогичното?

– Корабът е бил конструиран на Земята, нали? – запита Модуун.

Нунули доби учудено изражение.

– Да, разбира се. Ние винаги използваме местните заводи и материали когато и където е възможно.

– Вашите работници са били земни животни? – продължаваше да настоява Модуун.

– Естествено, кой друг да бъде? Комитетът настояваше да се използва местна работна сила.

– Тогава – продължи Модуун, – какви могат да бъдат вашите възражения? По правило, аз имам правото да бъда на този кораб.

– Не мога да разбера смисъла на вашите разсъждения! – последва хладният отговор.

Модуун протегна ръка.

– Земята принадлежи на Човека и в по-малка степен на животните, които той е успял да измъкне от тяхното животинско състояние. Затова и корабът, построен на Земята от животни, живеещи на Земята, принадлежи на Човека и в по-малка степен на животните. Аз съм единственият човек на борда, следователно този кораб ми принадлежи.

– Земята е завоювана планета! – отговори Нунули с достойнство. – Затова нищо не ѝ принадлежи, а в това число и на човека!

Модуун упорито поклати глава, почувствал как веждите му се подвигат – реакцията на тялото му го удиви, защото това беше емоционален протест срещу другата гледна точка.

– Аз още не съм се примирил с доминацията на Нунули – каза той. – Докато съществувам, корабът ми принадлежи. Всичко останало – той замълча за миг, – всичко останало е второстепенно. Обмислям най-доброто решение на тази ситуация. Търся жената, която, както изглежда, е отвлечена от Земята и заведена на друго място. Ако вие можете да ме отведете там, където тя се намира, аз с радост ще напусна този кораб веднага след срещата ми с нея.

– Такова решение е напълно невъзможно! – възрази съществото, лежашо на пода. – Но да се върнем за миг на вашата логика. Погрешността ѝ произлиза оттам, че вие не знаете за другата наша цел, която пряко ви касае. Имате ли представа колко дена изминаха от момента на излитането на този кораб от Земята?

В тона му като че ли прозвуча ликуване.

– Малко повече от една седмица – отговори Модуун. Трябваше да си признае, че бе обезкуражен от въпрос, който като че ли нямаше нищо

общо с разговора.

Съществото отново се успокои, сивозелените му очи широко се разтвориха, плътно обтегнатата кожа на лицето едва-едва се отпусна.

– Този кораб – започна съществото, – е изминал приблизително четиристотин светлинни години. На няколко пъти променя курса на полета си и нарочно се отклони от своята цел, за да не може да се определи направлението, откъдето е тръгнал.

Нунули замълча, за да даде възможност на Модииун да осмисли казаното, да реагира. Както и очакваше извънземното, човекът бе разстроен от такава информация.

– Защото, разбира се, не е никак разумно да се дава на потенциалния враг каквото и да е сведение за планетата, откъдето е пристигнал нападащият кораб!

По блясъка в очите на своя събеседник Модииун разбра, че не бе прав. И действително. След минута на очевидно доволство, съществото обясни мотивите на своите действия:

– Безспорно сте прав за планетата, към която отиваме. Но корабът маневрира в Космоса единствено заради *вас*. За да *ви* обърка. За да *ви* убеди, че вие никога няма да се върнете на Земята. Такава е и целта на процеса срещу вашите приятели-животни. Ако се замислите, ще видите, че ние до последния момент отвличахме вниманието *ви* с организирането на този процес срещу тях, както и с онова, какво можеше да ги очаква... Протакахме във времето, докато корабът не прелетя необходимото разстояние. Естествено, този кораб няма да се върне на земята.

Значи такава бе тяхната стратегия. Целият този план се стори на Модииун някак си безполезен. Но сега вече нямаше никакво съмнение, че логиката на раса като Нунули стигаше винаги до крайности. Те трябваше да изпълнят някаква цел, свързана със Земята. След като бяха унищожили човешките същества отвъд бариерата, след като бяха накарали Судлил и Модииун да напуснат Земята и бяха успели да ги отдалечат от нея, те вероятно считаха своята мисия за приключена.

Пълната ирационалност на такава една мисия и нейните прикрити цели накарата Модииун да изпита усещането, че не може нищо да отговори на такова безумство. Единственото, на което той се оказа способен, бе да направи логически извод:

– В такъв случай, след като моите приятели са изпълнявали ролята на пешки в разиграваната широкомащабна партия шахмат, надявам се няма да имате нищо против да отмените смъртното им наказание и да проявите капчица милост!

– Нямам никакви възражения – бе мигновеният отговор. – Всъщност, това е и една от причините, поради която ви повиках.

После Нунули продължи с по-официален тон:

– Редддлл, офицерът-хиена, който ви доведе дотук, ще ви придружи до вашата каюта и ще връчи на вашите четирима приятели оправдателния документ.

Съществото продължаваше все така да лежи по гръб в голата стая. Най-сетне се обади в заключение:

– Струва ми се, че за момента бихме могли да приключим нашата среща.

И на Модуун така му се струваше. Освен едно-две нещица, които все още му се искаше да изясни.

– Приключихте ли с вашите машинации срещу мен? – запита направо той извънземният.

– Какво искате да кажете?

Съществото на пода изглеждаше заинтригувано.

– Схемата беше такава: срещу мен се предприеха някои действия и аз ги приех. Приех дори и самият Нунули, който предварително бе замислил всичко и продължих моето мирно съществуване. После разкрих, че срещу мен съществува таен заговор. Искам да разбера дали още ще продължава. Имам предвид тайният заговор. Или вашата мисия спрямо Земята и човешките същества е изпълнена?

– Сега вече тя е изпълнена – бе отговорът. – Не виждам как би могло да бъде другояче.

– Точно това ми беше казал и Властелинът Нунули Номер Две – възрази Модуун. – Но думите му се оказаха лъжа. А на мен започна да ми омръзва от всичките тези лъжи и сплетни. Те са в разрез с примитивната истина и логиката на космоса.

– Как може последният представител на една раса да разбира логиката на космоса? – Нунули беше раздразнен. – Оставете ме да помисля...

След кратка пауза той продължи:

– Единствената друга цел, свързана с вас в рамките на нашата мисия, би била да ви убием – вас и жената. Как мислите, може ли да се случи?

– Не мисля, че е възможно! – отвърна Модуун след моментен размисъл. – Не би могло да се случи, ако окажа съпротива!

– Правилно – гласът на Нунули все така беше раздразнен. – Значи, получихте отговора, който търсехте.

На пръв поглед, отговорът наистина изглеждаше задоволителен и правдив. Само че...

– Има още нещо, което е дотолкова важно, че може би ще се видя принуден да изисквам от вас отговор.

– Би било непоносимо! – проточи Нунули.

Думите му потресоха човешкото същество – за него бе немислимо да прави каквото и да било, непоносимо за друго живо същество.

Модиун продължи да обмисля проблема. После се обади:

– С известно закъснение, май започнах да разбирам...

Изчака, докато значението на думите проникне в Светаята Светих на мозъка му. А то не се оказваше никак успокояващо, защото двамата със Судлил бяха последните оцелели от човешката раса. Осъзнаването на истината – ако това бе истината, – бе станало твърде късно. Не бе много ясно какво трябваше да прави... но преди всичко разговор с комитета – да, такъв разговор трябваше да има.

И Модиун довърши започнатото.

– ... започнах да разбирам, че е може би неблагоприятно една раса да се оставя да бъде усъвършенствана от друга, чиито мотиви могат да бъдат далеч не алтруистични.

Докато говореше, изпита обичайното изменено усещане да се надига у него без думи, някъде от дълбините на нервната му система. Чу се да заявява:

– Въпросът не е изчерпан от моя гледна точка. Това са прости логически заключения с временен характер.

Наложи му се да упражни усилие на съзнанието, за да спре потока от думи. За миг бе изумен от силата на това чувство. Не след дълго се овладя и можа да продължи:

– Всеки път, когато говоря с някой Нунули, наблюдавам реакция на моите думи, която е пълно копие на онова, което ми е казал друг Нунули. Така че се виждам принуден да ви запитам: как мога да определя какво всъщност представляват Нунули и не са ли самите те комитета, който твърдят, че представляват?

Той млъкна.

– Виждате, че трябва да преодолявам моето естествено нежелание да задавам въпроси. Освен ако – той бе изпълнен с надежда, – освен ако вие не ми предложите някакво не така сурово решение.

Безцветните очи на Нунули го наблюдаваха с такава настойчивост, че едва след няколко дълги минути Модиун успя нерешително да добави:

– Защо по собствена добра воля вие не ми разтворите мозъка си, защо не ми покажете достатъчно от историята на Нунули, за да се убедя действително, че не съм бил прав?

Съществото на пода се размърда. Тънките крачка се раздвижиха, ръцете леко се извиха. Вратът се преви назад и съществото се изправи.

– Добре, съгласен съм – каза Нунули. – Отстъпвам пред оказаното ми от вас почти престъпно влияние. Но ви предупреждавам, че комитетът може да бъде наскърбен, а аз не отговарям за неговите евентуални реакции и възможни последствия.



## XXI

Първите картини, които се разкриха пред Модуун, показваха прост и аскетичен живот. Нунули, вероятно на своята планета, живееха като монаси. Модуун забеляза дълги, мрачни постройки, в които всяко същество имаше своята подобна на килия стаичка, където водеше своето еднообразно и монотонно съществуване. Подовете бяха голи, в килиите нямаше никаква покъщнина, освен матраци, на които Нунули спяха.

Следващите картини показваха жените-нунули в своите домове, малко по-различни от другите постройки. Различаваха се в смисъл, че имаха общи дворчета и стаи, където се грижеха за децата, а най-малките бяха настанени в удобни кошарки.

Не всеки четири или пет години някоя хубава сутрин жената-нунули се отправяше към един от манастирите. Мислената картина я представяше да чука по вратата на някоя от килиите. После на втора, на трета и така нататък. Мъжът във всяка килия явно разпознаваше начина на почукване. Ставаше от матрака, отваряше вратата. Заставаше пред жената, оглеждаше я. Жената-нунули също стоеше пред него в очакване. Не изглеждаше обезкуражена от първите откази, просто отиваше до следващата килия. На третия път, поне винаги ставаше така, докато Модуун наблюдаваше, тя стигаше до стая, където мъжът биваше привлечен от миризмата или от мисловните ѝ вълни и я приемаше. Там тя оставаше дни и нощи със своя „любовник“. В повечето от случаите двамата просто лежаха един до друг и медитираха. Но на два пъти по време на престоя ѝ в килията наставаше моментът на... Възбуда? Даж при чудесния мисловен контакт Модуун не можа да определи естеството на това чувство. Каквото и да бе, то потикваше двойката да извърши съвкупление, което на Модуун се струваше безконечно. Четири часа? Пет? Във всеки случай отнемаше по-голямата част от нощта.

След второто съвкупление жената просто ставаше и, без дори да погледне своя любовник, излизаше от килията и напускаше манастира. След което я поемаха други жени, които я въвеждаха в малко, уютно жилище. Там, в безмълвната тайна на своята килия, тя изживяваше бременността и след около година раждаше своеобразно малко чудовище, което след известно време приемаше облика на Нунули.

Неочаквано сцените ппомръкнаха, изчезнаха. От пода на малката си стая Главнокомандващият Нунули надигна очи към Модуун и му

каза:

– Такъв бе нашият живот, докато комитетът не ни показа как можем да му бъдем полезни.

Модиун беше разочарован.

– Това ли е всичко, което смятате да ми покажете?

– Това е резюме на нашата история, докато не се появиха Зувгите – сухо му бе отговорено. – Тъкмо онова, за което ме питахте!

Модиун отвори уста, готов да възрази, че отговорът не го задоволява. После се овладя. Осъзна, че току-що пред него бяха направили удивително разкритие.

„Зувгите!“ беше казал Нунули.

От контекста ставаше ясно, че това бе расата, към която принадлежеше комитетът...

„Явно действително съм упражнил голямо влияние над него, след като получих такава информация!“ – помисли си Модиун. Дълги минути Модиун размишлява над името. В крайна сметка стигна до извода, че онова, против което искаше да протестира в началото, все още не бе доизяснено.

Затова и каза:

– Картините, които ми показахте, не обясняват резкия скок на развитието на Нунули от суровото монашеско съществуване до масовите убийства из цялата галактика. Как се е стигнало до такава промяна?

Зелените очи с недоумение го загледаха.

– Дали двамата говорим за едни и същи неща? – започна Нунули и изненадващо млъкна.

Ала след малко продължи.

– О, да! – очите му се разшириха, сякаш най-сетне той великодушно разбра за какво ставаше дума. – Онова, което ние правим от името на комитетът, не е убийство!

– Разрешете ми да внеса яснота по въпроса – каза Модиун. – Вие или други Нунули сте унищожили човешката раса, или поне сте участвали в нейното изстребване. В съответствие с вашето *кредо*, нима тук не става въпрос за убийство?

– Това е част от програмата на комитетът по усъвършенстване на живота в галактиката.

Нунули вяло махна. Ръката му бе тънка, сива и лъщяща.

– По усъвършенстване на какво? – не разбра Модиун.

Съществото остана спокойно.

– Съжалявам. Налага се да ви помоля да бъдете така любезен и да

ме напуснете. Желая да продължа моята почивка. Проблемът ви е решен – вашите приятели са в безопасност. Получихте и информацията, която искахте. Нали нямате намерение да настоявате при съвсем явното ми нежелание да продължим?

Модиун се поколеба. Думите на Нунули не му оказваха такова влияние, каквото бе следвало да се очаква. Много въпроси още се въртяха в главата му и нямаше как да не е обезпокоен, както го безпокоеше и нетърпението му към какъвто и да е протест.

– Намирам се в необичайно странно настроение – чу се да казва най-сетне. – Има доста неща, които искам да разбера.

Той не изчака Нунули да му позволи да продължи.

– Струва ми се, най-важният въпрос е да узная по какъв начин членовете на комитета получават подкрепа от раса като вашата?

В сивосинкавите мътни очички като че ли проблясна объркване. После на гладкото лице се появи изражение, сякаш Нунули се намръщи, ако можеше така да се определи. Когато съществото заговори, всичко в държането му като че искаше да каже: „Ами да, от само себе си се разбира!“

– Те са висша раса. В момента, в който един от тях влезе в контакт с нас, той внуши в съзнанието ни указана цел. Оттогава, след като открием планета с напреднала и развита култура и преценим, че са ни необходими изобретателни методи за действие, ние се обръщаме към член на комитета по същия начин да внуши в съзнанието на нашите лидери новите цели. Това е всичко. Тогава всякаква съпротива се прекратява.

– Аха! – обади се Модиун. Всичко бе започнало да се изяснява. – Цел, ами да, разбира се!

После запита многозначително:

– Когато Зувгите влязоха в контакт с Нунули, осъществяването на връзката мислено ли беше? Искам да кажа – имаше ли мислен разговор или някакъв мисловен диалог?

Нунули бе възмутен.

– Един член на комитета не разговаря никога с представител от по-нисша раса.

Модиун едва сдържа ликуването си. Победата му бе малка, но той беше узнал нещо, което Нунули не знаеха. Зувгите не можеха да предават мислите си двустранно в обикновения смисъл на думата. Енергията си обаче те можеха да използват, за да осъществяват внушения.

Цели, намерения – всичко можеше да бъде внушавано. В този смисъл Зувгите можеха да си разменят внушения. Най-вероятно съумяваха

да се защитават от хипнотическото въздействие на взаимно внушение, да разговарят безпроблемно през километри и години пространство и време чрез посредничеството на Единното Психопространство. По подобен начин можеха да внушават на други личности, които нямаше как да се защитат срещу тяхното внушение.

Модиун остана поразен, когато разбра, че тялото му трепери под въздействието на такава информация. Трябваше да употреби усилие, преди да успее да каже:

– Те могат ли... могат ли да се обединят... и заедно да излъчват внушения?

– Всичките хиляда наведнъж! – с огромно удовлетворение отговори Нунули. – Тяхната сила е непреодолима!

Те не обсъждаха повече това качество на Зувгите. Срещу такъв мощен защитен фронт на хиляди индивиди, всеки един от които можеше да оказва силна индивидуална съпротива, човешката система на въздействие не можеше пряко да се използва.

На Модиун веднага му се прииска да узнае и други подробности.

– Целта на тези същества продължавна да ме удивлява. Техният план за усъвършенстване на галактиката включва унищожаването на човешката раса и, твърде възможно е, на хиляди други разумни същества. Какво научно обяснение има в основата на всичко това?

Нунули се оказа лишен от въображение.

– Да, информация по този въпрос има, но тя е „класифицирана“. Притежавам я, но не мога да я разкрия.

За миг в съзнанието на Модиун се прокрадна мисълта, че четири милиарда мъже и жени бяха мъртви заради великата цел на Зувгите. В крайна сметка той бе длъжен да получи някакво разумно обяснение.

– В такъв случай – заплаши, – ще ми се наложи да ви принудя да ми отговорите.

– Принудата няма да ви донесе никаква полза – отвърна Нунули. Имаше самодоволен вид. – Уверих се, че е невъзможно за никого, дори и за човешко същество, да проникне в сектора на моя мозък, където са засекретени тези данни.

– Би било интересно и за двамата да проверим дали наистина е така! – отвърна Модиун.

Но не говореше сериозно. После се улови, че мислено одобрява ограничението, което предварително си беше наложил: ако Нунули разкрие историята на своите предци, то насилие няма да има. Решението, заложено някъде дълбоко в Модиун, може би бе малко преувеличено и се

оказваше по-скоро смешно, тъй като по време на бурни емоции или физическо напрежение Модуун използваше вътрешните си резерви, без да държи сметка на поети предишни морални ангажименти.

Все още колеблив и все още размишлявайки над това, той запита:

– Какво казаха Зувгите за естеството на бариерата във вашия мозък?

– Ако използвате системата си за въздействие в този сектор, аз мигновено ще бъда убит!

– О!

– Приема се – спокойно продължи Нунули, – че вие няма да направите нищо, което действително да ми навреди. В края на краищата, трябва да докажете, че можете да бъдете милостив и състрадателен.

– Да, предполагам, че е така. – неохотно се съгласи Модуун. – Само че...

После му обясни, че биологията е област, която човешките същества отлично познаваха.

– Онова, което ние направихме със животните на Земята, е нищожна част от нашите общи способности да манипулираме клетките и групите от клетки. Вече забелязах, че вие притежавате определен тип нервни клетки, които не са подобни, но сравними с човешкия тип клетки. Всяка една от вашите нервни клетки има в краищата си дълги влакна нервна тъкан. У човешките същества подобни връзки се наричат аксони<sup>1</sup> и дендрити<sup>2</sup>...

– Запознат съм с анатомическите подробности, за които ми говорите – сухо го прекъсна Нунули.

– Добре – продължи Модуун. – Преди години на Земята са вярвали, че аксонът е просто един вид кабел, подобен на телефонния, способен да предава електрични импулси. Същото се отнасяло и за дендритите. Открили обаче, че всяко едно от тези миниатюрни нервни вещества било осеяно с мънички петънца – от пет до десет хиляди. Последвалите опити показали, че всяко от тези петънца е своеобразен терминал със свой вход и изход. Та представете си сега човешкия мозък със своите дванайсет милиарда клетки, всяка от които е с нервни окончания, имащи около пет-десет хиляди входове и изходи, от които нито един, очевидно, не се използва при непосредственото предаване на импулсите на

---

1. Аксон (мед.) – израстък на нервна клетка, даващ началото на нервни влакна. (бел. прев.)

2. Дендрит (мед.) – разклонено продължение на цитоплазмата на някои нервни клетки. (бел. прев.)

мозъка.

– Много добре съм запознат с тези подробности – последва резкият отговор. – Ние изучавахме тези своеобразни терминали с техните входове и изходи, каквито у другите раси липсват. Това направи възможно усъвършенстването на човешкия вид до такова ниво, че всеки индивид да обладава пълната сила, но да не може да я използва срещу други, заради своята философия, припомнете си!

Модиун с тъга си спомни, но продължи да разсъждава на глас.

– В един работещ електронен апарат неизползваните входове и изходи създават паразитен шум. В човешкия мозък те са източник на безпорядък и неправилни свързки. Едва по-късно беше открито, че входовете действително приемат *всички* мисли на другите хора, а изходите действително предават изцяло съдържанието на мозъка на Единното Психопространство. Но ето каква е моята мисъл: онова, което е влизало и излизало до такава степен е било обременено от паразитни шумове, че е било невъзможно да се отдели информацията от шума, докато не бе разработена нашата система за въздействие. Не виждам нищо особено опасно в това да се ограничи една тотална сила чрез дадена философия... Освен тогава, и вече започвам да го разбирам, когато това ограничение води до пълно саморазрушение. Което означава, че аз се чувствам относително свободен да изразявам. *Мисля*, че бих могъл много лесно да ви помогна да премахнете или избегнете бариерата, програмирана у вас...

Модиун не довърши своето предложение.

– Но – заключи той, – онова, което искам, е да получа наистина повече допълнителна информация.

Последва дълга пауза. Очите на извънземното се втренчиха в Модиун. Най-сетне Нунули се обади:

– Ще отговоря на почти всички ваши въпроси, освен на този. Не съм уверен, че вашите знания могат да преодолеят онова, което е било създадено от член на комитета. Какво още искате да знаете?

– Къде се намират Зувгите?

– Не знам. Никога не съм ходил там. Очевидно те няма да допуснат някой, който го знае, да се окаже наблизко край вас.

За Модиун това бе честен отговор.

– Тогава разкажете ми какво знаете за комитета.

– Те са най-напредналата раса в галактиката. Науките, които не са развили сами, са ги заимствали от другите раси с помощта на своя метод за едностранно управление и контрол на разума. Никой не може да

застраши могъществото на Зувгите, те са единствената безсмъртна раса...

– Искате да кажете, че са живели повече, отколкото другите? – прекъсна го Модуин с усмивка. – Досега човекът е живял три хиляди и петстотин земни години. Възможно е еволюцията да доведе този срок до десет хиляди. Но има причини, поради които нормалната клетка се изражда и съответно разпада, което води до смърт.

Гладкото, загадъчно лице бе по-безизразно от когато и да било.

– Повтарям – те наистина са безсмъртни. По-голямата част от членовете на комитета са на повече от сто хиляди земни години! Добре ли ме чухте?

– Н...но, това е невъзможно на този етап от развитието на галактиката! – протестира Модуин. – Освен по един-единствен начин...

Той се обърка, смути.

– Преди много години ние хората решихме да не тръгваме по такъв неестествен път.

– Не сте тръгнали, заради вашата философия, прав ли съм?

– В основни линии, предполагам, че да. Но и защото...

Нунули го прекъсна спокойно.

– Там е била грешката ви. Природата не се интересува от правилните или неправилни методи. Значение имат единствено фактите. А факт е, че тези индивиди са невероятно стари, а вие сте неспособни да направите онова, което те са постигнали!

Съществуването на матрака млъкна.

– Сега, надявам се, ще престанете да ми задавате повече въпроси като на разпит и ще можем най-сетне да се разделим, всеки да поеме по пътя си!

– Да – съгласи се Модуин. – Останалото ще узная, когато се срещна и побеседвам с представители на комитета. Вие можете ли да организирате такава среща?

– Невъзможно е... поради причините, които вече ви обясних. Те не приемат съобщения. Те просто ги изпращат под формата на заповеди.

– Ако все пак изникне някаква възможност – не се предаваше Модуин, – знаете къде да ме намерите.

– Да, знам къде да ви намеря – беше му отговорено с неприкрито доволство. – Знам и накъде сте се запътили!

– Накъде?

– Заникъде.

## XXII

Всичко приключи.

Поне за хората-животни повече проблеми нямаше. Когато се завърнаха в своето спално помещение, четиримата бяха някак си изнервени. Но тъй като нищо не се случи, когато съседите им по легла ги наобиколиха, започнаха да ги потупват дружески по раменете и да им стискат ръцете, а дори имаше и аплодисменти, те бързо отново се нагодиха към своето безгрижно съществуване.

Разбира се, бяха добили суровия опит. Силата на стреса, който бяха изживели, се прояви за първи път още щом се озоваха в каютата на Модуун. Когато Модуун, който беше в банята, излезе оттам, ги завари да оглеждат всичко наоколо с удивление. Сякаш бяха забравили няколкото часа, прекарани по-рано тук. Изучаваха разкошната гостна и изразяваха своите чувства с възклицания, наслаждаваха се на прекрасната мебелировка в стаята. Но щом видяха кухнята с отделна столова, те се разприказваха, изразиха с думи своето възхищение.

– Дявол да го вземе, приятелю! – Руузб подозрително заклати глава. – Това се казва класа! Как го постигна?

– Да, как? – заинтересува се и Неррл.

Иггдооз и Дуулдн стояха на място, не мръдваха, очите им се бяха облещили от любопитство.

Модуун им даде обяснението, което бе получил от високопоставения офицер-хиена.

– Както ми казаха, докато се пренасях – започна той, – тъй като не съм бил предвиден в списъка за спалните помещения, единственото свободно място се намерило сред каютите, запазени за офицерите.

– Дявол да го вземе! – не преставаше да се удивява Руузб. – Май наистина си струвало да си нелегален пасажер!

Модуун великодушно продължи:

– Приятели, защо не идвате да се храните тук с мен? Така ще можем да бъдем заедно!

Те охотно се съгласиха, а Модуун си осигури компания, което беше доста приятно. Не че компанията им бе изключителна. Те просто не спираха да говорят за предстоящото кацане. Темата стана неизбежна. След като отиваха на допълнителни тренировки, Модуун включваше телевизора на вътрешен обхват. На екрана се появяваха високопоставени



хора-хиени, които говореха за същото. Един-единствен канал излъчваше музика и при това все различна.

На втория ден четиримата пристигнаха в неговата каюта с пакети и дълъг прибор, който излъчваше статистически заряд, веднага регистриран от една от системите на възприятие в мозъка на човешкото същество. Модуун огледа оръжието, видя, че е с неземан произход и конструкция.

– Твърде изобретателно! – произнесе, като върна оръжието на собственика му, човека-ягуар. На бузите на Дуулдн разцъфнаха познатите яркочервени петна.

– Ти подиграваш ли се! – запита той. – Много вода изчете, докато главата ми схвана как се действа с това чудо. А ти се държиш така, все едно всичко ти е ясно...

– Ами... – Модуун не знаеше какво да каже.

– Сигурно по-рано го е виждал в Африка? – подметна Руузб от другия край на стаята. – Нали, Модуун?

Модуун с радост прие щастливото обяснение.

– Прилича на онези, които съм виждал в Африка – каза той спокойно. – Зарядът се намира в този удължен ствол. – Той посочи издутината, следваща долната част на цевта на това своеобразно оръжие, подобно на пушка. – Ако този бутон се натисне с палец, зарядът се освобождава. Съдейки по размерите, предполагам, че енергията, която се освобождава при мигновения изстрел, би могла да преобразува въздушна колона от петстотин метра в електростатичен проводник, а електрическият ток на малкото вътрешно динамо застига всяка цел без пропуск. Мисля си, че с хиляда ампера при шестотин и шестдесет волта, е напълно достатъчно да се убие даже и невидоизменен слон!

Той поклати глава и тъжно заяви:

– Колко жалко!

– Какво толкова му е жалкото? – запита го Дуулдн. – Сигурно ще ни се наложи да го използваме, за да се защитаваме. Знае ли се на какво ще попаднем?

Тъй като те не предполагаха истинската цел на експедицията, Модуун прекрати разговора.

По време на обяда, докато се хранеха заедно, Модуун научи, че капането беше предвидено за следващата сутрин.

## XXIII

По молба на Нунули, Властелинът на кораба, Модииун остана в своята каюта. При така стеклите се обстоятелства, подчертало бе съществуването, това бе най-малкото, което той можеше да направи. Съветът на извънземното се стори разумен на Модииун. В крайна сметка, тук той беше неканен гостенин, затова трябваше да се показва и безпокои останалите колкото е възможно по-малко.

Нунули отклони рязко молбата му и не му позволи да наблюдава кацането по видеоустройството в каютата. Модииун отбеляза, че непосредствено след отказа тялото му изпита досада. Всъщност, той действително нямаше за какво да се забърква в неща, които пряко не го засягаха. От друга страна пък бе очевидно, че подобна инвазия щеше да се окаже скучна с безчислените си еднообразни действия.

Модииун не се постара да си представи какво ставаше отвън. Континентите на непознатата планета, които бегло бе забелязал в по-ранните стадии на приближаването на кораба, бяха с такива размери, от които ставаше ясно, че на планетата има достатъчно много обитатели, което пък му даваше основания да предполага, че съществата щяха да окажат съпротива на приложения срещу тях метод на завладяване.

Така той продължи обичайните процедури, които изискваше от него порасналото му тяло. Наближи време за лягане и той хапна набързо. После, когато се отпусна в очакване тялото да изпълни необходимите биологически функции, той си позволи да послуша протяжна животинска музика. Странно: циркулацията на кръвта му се усили, ударите на сърцето му зачестиха, очите му заблестяха. Музиката продължаваше да бъде за Модииун източник за обучение на неговите емоции, едно възможно обяснение за поведението на човека преди.

„Ние наистина сме произлезли от същества от съвсем примитивен тип!“ – хрумна му. И го достраша, като си помисли, че Нунули са открили именно този примитивен човек и безпогрешно са разбрали неговата уязвимост. Което, разбира се, нищо не означаваше. В края на краищата онова, което те смятаха, че са постигнали, и това, което *действително* бяха постигнали, бяха свършено различни неща.

Размишлявайки над тези въпроси, той приключи с тоалета, съблече се и си легна.

Един час измина, после го събуди чукане по вратата.

„Някой почука – сепна се той. – Нима звънецът е развален?“

Но запали лампата и стана.

– Кой е?

– Аз съм, Нунули, Властелинът на кораба. Искам да поговорим!

– Защо не дойдете утре сутринта? – запита Модииун.

– Онова, което трябва да ви кажа, не търпи отлагане!

Интелектът на Модииун веднага влезе в противоречие с вродената му вежливост. Разумът му казваше „не“. А истината се заключаваше в това, че дори никога повече да нямаше разговор с Нунули, Модииун нищо нямаше да загуби. Ала разбира се, нямаше и да спечели. Работата бе там, че Модииун винаги действаше в противовес с разума. Така стана и сега.

– Гол съм – каза той. – Мога ли да се облека, преди да отворя!

– Не е необходимо. Аз винаги съм гол, както знаете. Прав сте, тялото ви е безобразно, но ще мога да го понеса.

„Виж го ти, кой от двамата е безобразен?“ – помисли си Модииун, като тръгна да отворя вратата. Нунули се промъкна в каютата му като влечуго. Отправи се към кревата и се отпусна отгоре му.

– Възникна малък проблем! – заяви той. – Помислих си дали не бихте пожелали да го обсъдим заедно?

– Какъв е проблемът? – запита Модииун. Не беше подготвен да дава обещания.

Нунули се приповдигна в леглото.

– Може би ще се наложи да се облечете и да дойдете с мен!

– Трябва ли да се обличам или не трябва? Решавайте още сега! – остече Модииун.

– Облечете се. Температурата отвън е много ниска. Струва ми се, че най-вероятно сме се приземили откъм ледената страна на планетата.

Докато се обличаше, Модииун се сепна от мисълта, че във всеки случай, би било неразумно да напуска кораба под какъвто и да е предлог.

– В крайна сметка – подчерта той, – намирам се на кораба без ваше разрешение. Не съм сигурен дали като сляза, няма да издадете заповед корабът да отлети към друг сектор в космоса и аз да бъда изооставен тук. Дори не знам къде е това „тук“.

– Мислех си, че не ви интересува мястото, където се намирате! – последва резкият отговор.

– Тялото ми отдавна е изморено от всичките тези похвати – каза Модииун. – Твърде малко ме интересуват машинаците, които вие не преставате да кроите.

Нунули изглежда се примири с възражението на човешкото същество. Кротко му призна:

– Долу се води битка, която губим. Бих искал да ви помоля да използвате някоя от вашите системи за въздействие, за да спасите нашата армия!

Модиун бе изумен от идеята на своя събеседник. Опита се да го убеди, че техниките на въздействие са строго ограничени, а в сложни ситуации като тази – въобще неприложими.

– Те позволяват – обясни му, – ограничено управление на елементарни сили в ограничено пространство. Ако искате да ме убие, вие несъмнено можете да го направите. Но ще трябва да се подготвите за ответния сблъсък със силите, които сте разкрепостили. По такъв начин работят моите системи за въздействие.

Ако можеше да се каже, че гъмжащата маса, подобни на червеи, пипалца, и гладкото като стъкло лице успяваха да приемат отсъстващо изражение, то тъкмо по този начин Нунули реагира на неговото обяснение. В крайна сметка извънземното го запита:

– По какъв начин бихте отблъснали неприятелската атака срещу кораба?

– Бих върнал обратно на борда хората и бих отлетял – просто отговори Модуун.

– Виждате ли – довери му другият, – това е проблем, с какъвто никога досега не съм се сблъсквал. Трябва да призная, че съм затруднен и объркан. Как е възможно по време на предишните ми посещения така неадекватно да съм оценил Ганианците? Мога да се закълна, че никаква сложна техника нямаше да ни е необходима, че ние просто можехме да дойдем с енергетичните ни пробойни машини и да унищожим всичко по пътя си. Това винаги е бил най-простият метод на завоевание! – обясни Нунули. – Всичко приключва за два-три мига. След което назначаваме правителство, подчинено нам, и чакаме инструкциите на комитета.

Той поклати глава.

– Но не така се получи на вашата Земя, нали помните? Там ни се противопостави атомна цивилизация и ние трябваше да прибягнем към метод, изискващ стотици години.

Той неочаквано си спомни за целта на своето посещение.

– Ситуацията сега е много сериозна. Даже вие самият може би в най-скоро време ще бъдете обезпокоен от енергийните заряди на Ганианците, ако не ни помогнете!

Гласът му звучеше сериозно и убедително.

– Какво точно се е случило? – запита Модуун.

След известна пауза, Нунули откровено му разказа:

– Армадата от нашите бойни торпильори е спряна, а значителна част от силите на Ганайците – равняваща се, най-вероятно, на две дивизии, – са завладели цялата задна секция на кораба, включително и големия парк. Направили са го по начин, който ми е непонятен... Техническите ми съветници също не могат да си го обяснят.

– Вероятно – предположи Модуун, – бих могъл да ви помогна. Да отидем тогава в задната секция на кораба да проверим какво става. Предполагам сега, при стечението на тези обстоятелства, вече сте се отказали от атаката?

– Да, разбира се.

Съществува изглеждаше объркано.

– Преди всичко обаче трябва да освободим и върнем нашите наземни сили. Отвън, на повърхността има коло двеста хиляди човека.

Модуун бе впечатлен.

– Естествено, много са. А и моите четирима приятели сигурно са сред тях. Бяха ми споменали, че жребият ги е определил.

– Не знам нищо за такива подробности! – побърза да се измъкне Нунули.

Модуун, който вече бе хванал дръжката на вратата, се обърна и намръщено изгледа извънземното.

– Начинът, по който ми го казвате – бавно произнесе той, – ми дава повод да изпитвам съмнения относно вашата система с тегленето на жребий. Навярно и тя е така честна, както и обсъждането посоката на този кораб?

Модуун свъси вежди.

– Сигурно моите приятели са избрани умишлено, вероятно нарочно са получили най-опасните задачи с надеждата да ги ранят или да бъдат убити?

– Не, не е така, кълна се! – Нунули започна да губи търпение. – Каква ще е ползата?

После се развълнува, отчаян млъкна.

– Ако вашите приятели са там, долу, то колкото по-бързо вие се намесите, толкова по-добре! Искам да ви уверя, че навън е истински кошмар. Нещо трябва да се направи. В противен случай нашите войски ще бъдат пометени!

– Дори не си и представям какво може да се направи! – отвърна Модуун. – Но тъй като целта е да се прекрати атаката, елате да видим!

При тези думи той отвори вратата и излезе в коридора. Нунули веднага го последва.

## XXIV

Почти веднага стана трудно да се придвижват.

Реки от хора-животни прииждаха отзад. Раздаваха се пронизителни крясъци, чуваше се топуркане на крака, когато мъжете и жените обезумели се опитваха да си проправят път към предната част на кораба. Тълпата беснееше.

– Вървете само след мен – подхвърли Модииун на Нунули и намести здравето си тяло между крехкия извънземен и няколкото едри хора-животни, които се бяха втурнали срещу тях, блъснаха ги и подминаха, все едно че ги нямаше.

Тълпата беше обезумяла. Никой не се интересуваше от двете същества, опитващи се да си проправят път в обратна посока. За щастие масата от блъскащи се същества не беше компактна, не успя да ги залее и повлече със себе си. Тук и там сред разбеснелите се групички зейваше празно пространство, в което човекът и Нунули бързаха да се проврат.

Най-сетне те стигнаха до мястото, където лежаха ранените и мъртвите. Тук, сред хъхренето и стонове на агонизиращите, Модииун почувства, че някой отзад го дърпа за ръкава.

– Къде отивате? – запита го Нунули.

Гладкото му лъскаво лице като че ли се бе изменило, сивият цвят не изглеждаше да е така сив, както обикновено. Пипалцата по главата му изглежда се бяха свили в своите гнезда, без да помръдват.

– Помислих си, че можем да отидем и да парламентираме с предводителя на Ганианската армия, намираща се на борда.

Нунули решително се противопостави.

– Няма да ви позволя да го направите! Би било смешно като водач и собственик на този кораб да се оставям в ръцете им и да очаквам милост.

– Не вярвам да има проблем – отказът на Нунули учуди донякъде Модииун. – Те сигурно ще бъдат радостни да разберат, че вие сте готови да се откажете от атаката. Не е ли истина?

– Абсолютна! – съществото бе искрено. – Впрочем, ако вие успеете да ги убедите да ни позволят да върнем обратно нашите наземни войски, то уверете ги, че веднага ще отлетим!

– Страшно облекчен съм да го разбере – отвърна Модииун. – Но ми се струва, че е по-добре те да го чуят от вас самият.

Нуунули започна да отстъпва.

– Мисля, че май трябва да отида в центъра за управление! Налага се да прегрупирам нашите войски, за да могат да защитават предната част на кораба, в случай че врагът започне да го шурмува оттам преди, вие да сте преговаряли с тях. Има чувството, че никой не е помислил и не се е нагърбил с тази задача!

Беше самата истина. Модуун разбра, че телата край тях, полуживи или мъртви, бяха на хора-животни, които по един или друг начин, с пълзене или на крака, бяха успели да се измъкнат от ужасното клане, вилнеещо отзад. Ганианските войски най-вероятно маневрираха в повечето големи паркове в задната част на кораба.

– Добре – съгласи се той. – Може би идеята ви е добра. Твърде възможно е да започнат несъгласувани действия, не е изключено да има и трудности в комуникациите. Трябва да спасим живите, а това е най-важното! За всички ни!

Той си спомни от какво значение бе удължаването на живота на четиримата му приятели по време на съдебния процес.

– Надявам се, това е и вашата главна грижа!

Светлосивия тен по лицето на Нуунули отново се възстанови.

– Откровено казано – отговори му той, – аз имам указание от комитетата да не подлагам на опасност своята личност, ако не е необходимо. В пламенния си стремеж към мира допуснах тъкмо такава грешка. Затова най-доброто е веднага да се върна обратно.

– Не знам нищо за вас и за онова, към което се стремите... – започна Модуун.

После млъкна. Оказа се, че говори на едно същество, което с бързи крачки се отдалечаваше и само след миг хлътна в един страничен коридор и изчезна.

Модуун продължи напред. Макар да не бе необходимо – в подобно затворено пространство защитата му щеше да се активира автоматически, – от чисто любопитство той включи системата за въздействие и изрази предупреждение.

Почти веднага получи първия сигнал. Разбра, че го наблюдаваха с достатъчно сложни уреди, които можеха да предават изображение, без директно да виждат своята цел.

Скоро забеляза как вратите пред него се разтвориха леко. Модуун се бе озовал на територия, контролирана от Ганианците. Множество живи същества, вероятно войници, наизскачаха от кабините и се подредиха зад него в коридора. Пътят за отстъпление беше отрязан!



„Добре – помисли си. – Надявам се са усетили, че идвам при тях с определена цел!“

Неочаквано в мозъка му изникна усещане за въздействие. Нещо ярко блесна край него и съвсем леко докосна рамото му. Усети леко опарване. Обстрелваха го.

Модиун не се обърна. Продължи бързо да крачи напред, като внимаваше да не се препъне в труповете. Друга светкавица облиза главата му, после още една. Мозъкът му работеше трескаво, регистрираше постоянен електромагнитен поток. Ала Модиун отбеляза, че по природа бе минимален и това по-скоро беше защита, отколкото нападение.

Съществата не се целеха пряко в него. Той подозираше, че те проверяваха решимостта му да се движи в избраното направление.

Енергийният поток секна така внезапно, както бе и започнал. Няколко минути по-късно, когато наближи едно кръстовище сред коридорите, от двете страни изникнаха половин дузина същества и му преградиха пътя.

Модиун спря. Предположи, че точно в този момент щеше да разбере каква ще е цената и дали щяха да го пуснат да продължи напред.

Съществата пред него бяха ниски, набити и здрави. Имаха глави, туловища и ръце, но изглеждаха така, сякаш смъртно наподобяващите им човешки тела от около метър и осемдесет, бяха издялани от мрамор.

„Човекът е създаден от глина, а Ганианците от твърд, тъмен и жилест мрамор!“ – помисли си Модиун.

Едно от шесте създания, изпречили се на пътя, му направи някакъв знак. Повелителен жест. Сякаш съществото нещо му нареждаше да направи. След като прекрати жестикулацията, Ганианецът издаде рязък звук. Веднага той и петимата му спътници се разделиха на две групи по трима. Едната група зае позиция отляво, другата отдясно. Модиун изглежда разбра. И действително – още щом тръгна напред, двете групи поеха заедно с него.

Съпровождаха го. Къде? Надяваше се да е в командния център.

Неочаквано индивидът, който вече бе показал, че има някаква власт, се отдели от своята групичка и трмаво затича към една отворена врата, пред която в стойка „мирно“ се бяха наредили няколко Ганианци. Размени с тях неопределими шепнещи звуци, след което се обърна. Дълбокият му поглед внимателно се взря в спокойните очи на Модиун. Ганианецът посочи на Модиун отворената врата.

Модиун отново изглежда разбра. Прекрачи прага.

Видя, че се е озовал в гигантска аудитория, която много напомняше

амфитеатър. Тук имаше сцена и на три нива скамейки за публиката, най-малко за шест хиляди души, плюс още една галерия, почти до тавана, където можеха да се поберат още няколкостотин.

Няколко Ганианци, явно войници, тъй като държаха в ръцете си някакви метални пръти, внимателно наблюдаваха зрелището от висотата на своята позиция. Останалата част от намиращите се в залата, бяха на огромната сцена. Зад сцената около стотина Ганианци се бяха строили в три реда. В ръцете си държаха същите метални пръти. Пред тях имаше втора група. Поне три дузини същества. Един индивид, който въобще не се отличаваше от останалите, стоеше и явно нещо разказваше на седящите.

Всичките тези сто тридесет и няколко Ганианци внимателно наблюдаваха екран, издигнат вертикално на авансцената. Ала онова, което гледаха на екрана, не можеше да се види от мястото до вратата, където бе застанал Модуун.

## XXV

Всичко на сцената мигновено се измени, когато съществата забелязаха присъствието на Модиюн.

Индивидът, който говореше на другите, замълча. Направи няколко тежки крачки към края на сцената, приближи Модиюн и едва тогава гласът му прогърмя. Думите му бяха отправени към онези, които съпровождаха човека. Тъй като множеството го слушаше, то и Модиюн можеше да го стори, без да се бои, че ще го обвинят в липса на невъзпитание. Той включи индикатора на мисли и до съзнанието му достигна грубия превод на думите:

– Доведете при мен това прасе!

Животното, чието име съответстваше на земна невидоизменена свиня, валяща се непрестанно в калта, в съзнанието на извънземното приличаше по-скоро на малка рогата крава.

Модиюн се усмихна обидено при мисълта за такова неприемливо сравнение. Той заговори, като едновременно изрази мисълта си:

– Дойдох тук напълно по своя добра воля. Ако искате да се кача на сцената, аз с удоволствие ще го направя.

– О!... Ти говориш езика ни! – Ганианският командир бе силно учуден. – Радвам се, че мога да поговоря с някого!

Модиюн реши, че е прекалено сложно да му обяснява природата на възприемането на мисълта, която в съчетание с произнасяните думи, създаваше впечатление у събеседника, че слуша самата реч. Предимството на този метод се състоеше в това, че той подаваше към мисълта на другия само значението на произнесените думи.

Модиюн закричи бързо напред. Шестимата членове на неговия ес-корт заподтичваха живо край него и в старанието си да не изостанат, успяха криво-ляво да го изпреварят. Иззад кулисите няколко стъпала водеха към сцената. Докато ги изкачваше, Модиюн най-сетне видя какво имаше на екрана: прекрасен пейзаж от планетата Гания, очевидно намиращ се непосредствено под земния кораб. Никой не попречи на Модиюн да заеме място на сцената, откъдето да може да обгърне с взор целия хоризонт.

А там бе ден. Светъл, ярък, всичко се виждаше идеално на около осемстотин метра околоръст. От едната страна в гора течеше река, която неочаквано се появяваше точно под кораба сред широка равнина.

Тъкмо насред тази равнина, от двете страни на реката, се намираше армията на земляните... Не, не беше се окопала, неправилното впечатление произтичаше от отчаяното ѝ положение. Армията беше блокирана на това късче земя и не можеше да отстъпи.

Ганианските армии бяха заели позиции на север, на изток, на юг и на запад. Те отблъскваха земните войски, притискаха ги в кръг на площ около три квадратни километра. Само три квадратни километра – прекалено малко за четвърт милион хора-животни с тяхното снаряжение.

Между тези блокирани земни войски и армиите на Ганианците се водеше битка. Гигантски ярки залпове разноцветен огън не преставаха да се сипят върху земните животни, святкащи пламъци и експлозии изригваха в непрестанни пръски сред отдалечените Ганиански войски.

Това бе всичко, което набързо Модуун успя да види, преди да извърне глава от екрана. Зрелището беше жестоко и безпощадно.

– Трябва колкото се може по-скоро да прекратим тази битка. За армиите на Земляните и Ганианците е безполезно да продължават тази сеч и да търпят безсмислени загуби!

– Кой си ти? – рязко го попита командирът на Ганианците.

– Казвам се Модуун. А вие?

– Аз съм генерал от Герд. Името ми е Доер.

– Генерал Доер, аз съм представител на Нуноли, Владетелят на този земен кораб. Да прекратим това клане!

Последва дълга пауза, а след нея и непреклонният отговор:

– Битката ще се прекрати само при пълно унищожение или при пълна и безусловна капитулация на неприятелските сили!

Модуун въздъхна така, както правеше Игдооз – той отвори уста и издиша. После заяви:

– Решението ви е неправилно. И двамата знаем, че страдат обикновените редници. Ясно е, че ръководителите никога няма да капитулират и няма да позволят да бъдат унищожени. Така че алтернативата, която вие предлагате, е нереална.

– Наказанието трябва да съответства на престъплението! – тонът на генерала беше жесток, отговорът му безпощаден. – Те са членове на агресивна нашественическа армия и намерението им бе да завладеят Ганиа.

– Обикновените редници едва ли са имали такива намерения – усъмни се Модуун. – От друга страна, каквито и да са били индивидуалните отговорности, условията се промениха. Те вече са готови да напуснат тази планета, стига вашата ударна група командоси да напусне

космическия кораб и ни позволите да приберем хората си.

Мисловната конфигурация на съществото, стоящо пред Модуун, оставаше все така неумолима.

– Веднъж вече започната, трудно е да прекратите войната! Ние изискваме пълна капитулация на този кораб и на планетата... Земя, така ли я нарекохте, която се осмели да изпрати войски да завладеят Ганиа!

Модуун поклати глава.

– Мислите ви ме озадачават – каза му той. – Войната не устройва нито едната, нито другата страна. Преди всичко тя е нещо, което никога не трябва да се започва. Но при положение, че в нашия случай тя вече е започнала, ние сме длъжни да я прекратим колкото се може по-скоро. Имахте късмет, че атаката претърпя неуспех. Колкото по-бързо се замислите над това, толкова по-скоро ще разберете, че нищо не печелите с непреклонния си отговор. Прекратете войната, докато моята армия все още се чувства победена. Защото обикновените редници могат да измислят и друга тактика или като стимул у тях да се появят желания, подобни на вашите. И тогава вече те няма да се предадат.

Последва дълга пауза. Генерал Доеер се изправи, впери в Модуун проникновените си очи. Изглежда се опитваше да разбере смисъла на думите на човешкото същество. В крайна сметка запита:

– Смятате ли, че говорим за едно и също нещо?

Модуун бе изненадан. Струваше му се, че беше изложил своята позиция както обикновено, по същество. Но сблъсквайки се с неразумни личности, той бе забелязал, че те по всякакъв начин се стремят да изопачат основната истина. Затова отново ясно и категорично заяви:

– Говоря ви за евакуацията на вашите армии от този кораб и за мирното натоварване на нашите наземни войскови подразделения. В замяна на това Главнокомандващият Нуноули е съгласен да се откаже от плана си за завоевание на Ганиа.

– О! – със сарказъм произнесе генералът. – Не бих могъл да съм сигурен в това. Имам впечатлението, че неприятелят ни е изпратил за посредник някой си ненормален.

– Здравомислието, разбира се, е относително понятие... – започна Модуун, но рязко го прекъснаха.

– Вашата армия и вашият кораб са изцяло в ръцете ни. А ти идваш при нас, като че ли е обратното. Кой си ти, дяволите да го вземат? И какво означават всичките твои несвързани брътвежи?

Естествено, това не бе точен превод, а просто вежлива интерпретация на особено грубия му език.

– Аз съм обикновен пасажер – започна Модииун. – тоест...

После замълча и заразмишлява дължен ли е да му обяснява положението си на последен представител на човешката раса. Ролята му на кораба: неканен гостенин, когото не считаха за опасен, но от когото не можеха да се отърват. Модииун предполагаше, че онова, което трябваше да направи, бе да намери Судлил и да се срещне с член на комитета. Затова довърши започнатото, като смътно имаше предвид тези две свои намерения:

– Нямам нищо общо с всичкото това – той махна с ръка по посока на Ганианските войници и жестът му обходи огромния екран. – Аз исках да говоря с вас. Но ако вие продължавате да мислите и да държите на това, което казахте, то по-нататъшен разговор не е необходим. След като не мога да ви убедя, а очевидно така се получава, аз ще се върна в моята част на кораба.

– Тук обаче се лъжеш! – многозначително подхвърли събеседникът му. – Ти никъде няма да отидеш. На Ганиа ние връщаме главите на неучащите парламентъори на техните началници!

Другите същества на сцената започнаха да издават някакви звуци. Модииун ги определи като ганиански подигравателен смях.

С упрек той поклати глава.

– Трябва да ви предупредя, че моето тяло не понася персонални заплахи. За мен беше истински урок да откроя, че древните хора действително не са могли да живеят според някаква си пасивна философия. Опитах се да анализирам начина, по който да се справям с такива автоматични реакции и реших, че изходът в критическа ситуация като тази, е да наруша умишлено и леко тайните на вашия мозък. Предварително се извинявам за това и преди да го направя, искам да ви обърна внимание и на факта, че аз съм единственият на борда на кораба, който... хм... говори езика ви. Сигурен ли сте, че искате да заплашвате преводача, който...

Той млъкна.

Защото точно в този момент почувства силна енергийна горещина в един от своите центрове за въздействие. Извърна се леко и погледна в посоката, откъдето идваше горещината. В същия миг всички лампи в аудиторията замигаха.

Една-единствена мисъл успя да се проправи път в съзнанието му: „Мили Боже... *но това...* у такава примитивна цивилизация като Ганиа!“ След това му мина през ума, че те явно не осъзнаваха опасността при използването на такива източници на енергия и то на повърхността

на планетата.

А после вече никакви критически размишления не бяха възможни.

Той трябваше да се концентрира във всичко, което неговият мозък можеше да възприеме за всяко конкретно мигновение.

## XXVI

След първите сблъсъци Модииун не беше предвидил какво да прави по-нататък.

Ако такава мисъл го беше споходила, той би се разколебал, а при подобни свръхскорости, това щеше да се окаже фатално. Каквото и да се бе случило, за него то беше енергетично явление. И в дадения момент Модииун бе чисто и просто изключително заинтересуван да наблюдава едно пространствено явление, за каквото много бе слушал да се говори, но никога не бе виждал.

В самото първо полумигновение мозъкът му сигнализира за появата на черна дупка. Действителните ѝ размери, които можа да определи, бяха осем километра.

Черната дупка беше неизмеримо малка, по-скоро нищожна!

Доколкото успя да прозре, първоначално тя бе синьо слънце. След изгарянето на всичкия водород, слънцето се бе увеличило до размерите на червен гигант, и бързо, необичайно бързо бе изконсумирало своя хелий, въглерод, кислород, силиций и така до момента (в понятията за звездно време), в който бе стигнало до желязото и бе възникнало устойчиво положение. Ала желязото също се беше изчерпало. Огромната стара звезда бе продължила да търси и за кратко време бе намерила друго устойчиво състояние под формата на бяло джудже.

Следващият етап бе неправдоподобното безумие на материята – неутронна звезда. Но да се установи равновесие, дори и за такава малка маса с размерите на земна луна, се бе оказало невъзможно за тази необичайна структура. Така в пространството се бе появило това особено нещо с диаметър от осем километра.

Гравитационна дупка.

Модииун бе озадачен, а безброй мисли се рояха и блъскаха в главата му. „Ганианците трябва да имат такова чудо-невиждано в близкото околно пространство. Явно са изучавали някои от нейните закони и сега се готвят да нанесат съкрушителен удар на комитета!“ На пръв поглед изглеждаше невероятно. Колкото и да напругаше мозъка си, трудно му бе да осмисли, че технологията им е толкова напреднала. Но... нямаше никакво съмнение: те управляваха гравитацията ѝ от разстояние.

Тъкмо затова сухопътният торпильор бе изгубил маневреност и се бе застопорил на повърхността, впримчен в жестоката гравитация на



гигантското червено слънце, което не му позволяваше да мръдне.

Десетина секунди отминаха, докато Модуун осмисляше станалото. Твърде много време за микрокосмоса на една черна дупка.

Той чувстваше как под краката му корабът вибрира, а компютрите се опитваха да го балансират в непрестанния гравитационен и магнитен поток. Опитваха да се противопоставят на особеностите на пространството, на безумието на материята и енергията. Което, разбира се, бе невъзможно.

За десет секунди гравитационните сили преодоляха уравниоветеващата сила на гигантските корабни двигатели, които не успяха да намерят устойчиво положение.

Огромният кораб започна стремително да пропада.

Тогава Модуун се досети, че гравитацията не бе сила. Даже не беше поле, в обичайния магнитен смисъл на думата. За две тела в пространството бе много *по-лесно* да се стремят към привличане, отколкото да се отблъскват едно от друго. Това бе единствената причина, поради която такъв огромен кораб можеше да се приближава към повърхността на планетата. Да, беше по-лесно да се привличат... но такава връзка не бе задължително да съществува. Двигателите на кораба се стремяха да създадат поле, в което всяка частица от корпуса на гигантската машина да *игнорира* присъствието на планетата.

Силата можеше да бъде контролирана, можеше да се регулира с *изключителна* точност. По същия начин корабът бе маневрирал и по-рано, достигайки гравитационно равновесие на около осемстотин метра височина над повърхността на Ганиа.

Използването на гравитацията на черната дупка обаче бе нарушило това равновесие.

Корабът падаше със скоростта на свободното падане в атмосферата. На Земята тя бе 4,9 метра в течение на първата секунда и 9,8 метра във втората. На Ганиа бе почти същото.

Не съществува никаква система за въздействия, която директно може да се справи с такива колосални сили.

„Някой упражнява контрол и направлява всичкото това! – прокрадна се в съзнанието на Модуун. – Тъкмо с него или с тях би трябвало да установя контакт!“

Той все още не мислеше за случилото се като за битка. Той просто изпълни своето взето по-рано решение – да се вмъкне в мозъка на генерал Доер и да извлече оттам информация. Когато го стори, откри там страх и и объркване. Мозъкът и тялото на Ганианеца излъчваха фатална

увереност в очакващото ги неминуемо бедствие.

– Добре, добре! Съгласен съм, с всичко съм съгласен! – крещеше неистово в тъмното предводителят на Ганианците. – Ще се махнем! Но за Бога, само не разрушавайте кораба!

*Той не знае.*

Озадачен, Модииун предприе следващата стъпка: включи системата за въздействие и възприятия към съзнанието на окръжаващото пространство.

И тогава пред него изплува лице.

Не беше лице на човек. Не беше на Ганианец. Не беше и на Нунули.

Лицето бе сурово, напрегнато, изпълнено с решимост. Триъгълна глава. Две тесни очи, червени, почти кървави. Дръпнатите очички сякаш се бяха вперили право в очите на Модииун. А може би наистина беше така – за кратко мигновение погледите им се кръстосаха в грубия физически смисъл на думата. В продължение на това безкрайно кратко мигновение, съзнанието на извънземното не долови, че някой го наблюдава.

Точно този миг използва Модииун. Отправи към съществото своята мисъл с въпроса:

– Кой сте вие? Защо правите това?

Автоматическият отговор мълниеносно долетя през пространството:

– Аз съм един от членовете на комитета – специален агент, който унищожи хората, живеещи зад бариерата. Сега с помощта на друг способ със същата сила, чиято тайна е приоритет единствено за членовете на комитета, аз...

В този момент съществото долови присъствието на Модииун. Автоматическият поток на мислите му се прекрати.

Модииун бе стъписан от реакцията на извънземното.

В надвисналия край него непрогледен мрак Ганианците обезумели се мятаха и надаваха несвързани хрипливи звуци. С неопикуема бързина корабът падаше под краката му. Стомахът на Модииун се надигна, все едно човекът се бе озовал в пропадащ с бясна скорост асансьор.

За Модииун събитията бяха второстепенни. В настоящия момент жаждата му за знания беше такава, че той насилствено бе пожелал да получи отговор от член на комитета... без да обърне внимание на факта, че нарушава неприкосновената тайна в мозъка на извънземното.

Когато силата на желанието му достигна своя максимум, причудливото, изпълнено с решимост лице не стана по-ясно. Напротив –

помръкна, изчезна. Вместо него, все едно прозиращи през бистро, но набраздено от повеите на вятъра езеро, се появиха глава и рамене, посипани със златисти коси. Видението се залюля, после се стабилизира, за да се превърне в...

Судлил.

Модиун почувства, че между жената и него има огромно разстояние. Ала сините ѝ очи сезираха право в неговите, сякаш двамата бяха на сантиметри един от друг. Мисълта ѝ достигна до приемника му на мисли – чиста, ясна и безпогрешна, но удивително тъжна.

*Модиун, нужна ми е твоята помощ. Аз съм пленница на член на комитета...*

Телепатичната връзка се прекрати. За такова разстояние изображението ѝ оставаше удивително ясно и видимо, но до Модиун не достигаше никаква мисъл. Тогава той си припомни какво му беше разказал Нунули за метода на контрол на Зувгите и за едностранния способ за управление на разума.

Оказа се истина!

Немислимо и невероятно, но един Зувг, без ничия помощ, се оказваше способен да излъчи толкова интензивен едностранен мисловен поток, че... създаваше съпротивления и блокираше предаването на мисли.

## XXVII

Модиун направи нещо необичайно за него. Повярва, че неочакваната замяна на изображението на член на комитета с изображението на Судлил, е съгласувана. Беше предварително начертан и подробно обмислен план с причинно-следствена връзка и той много добре го разбираше, тъй като постепенно бе принуждаван да настройва честотите на възприятията в мозъка си си към изопачените цели на същества с потайни мотиви.

Когато паметта му се проясни и той осъзна реално какво ставаше, около себе си съзря тъмнината на огромната аудитория в съвършено неосветения кораб. Както обикновено се случва с големите тела, падащи в пространството, корабът леко се бе килнал встрани. Все едно огромното количество атмосфера, понесло се като вихрушка из безконечните долни палуби, не бе успяло да се освободи и сега търсеше пролуки, отвори и пробойни за дестабилизация на корабното чудовище. Подът бе започнал да се накланя напред. За да не падне, Модиун бе принуден да се държи досущ като алпинист, катерещ стръмен хълм – единият крак леко прегънат в коляното, другият изпънат.

Докато се мъчеше да запази равновесие, той не преставаше да размишлява: „Призоваха вниманието ми към участта на Судлил, за да не се занимавам с падането на кораба!“

Което щеше да продължи още дузина секунди...

Хитро се бяха досетили!

Тялото му усещаше топлина. Лицето му бе почти сгорещено, очите му се напрегнаха и засълзиха. Модиун стисна здраво зъби. „Членът на комитета още е тук... Прикрива се зад изображението на Судлил!“

Оставаше да направи едно-единствено нещо!

Той активира възприятията си и изиска от него цялата истина!

Отново всичко като че ли стана мълниеносно, макар че се изнизиха дълги секунди. През цялото време силата на неговото желание продължи да се съпротивява на члена на комитета и на образа, който той се опитваше да съхрани.

После неочаквано образът на Судлил помътня. Отново възникна чувството за разстояние... Модиун дори изпита усещането, че тя се отдалечава от него.

Докато най-накрая изчезна. След странния призив за помощ,

Судлил беше пропаднала в...

Тъмнина и мъртвило.

В големия амфитеатър лампите замигаха и светнаха. И едновременно с това изникна усещането като в празен стомах, когато асансьорът намалява. Спирането напомняше скок от три-четири метра в тинеста гмеж. Модуин изгуби дъх. Колената му се подгънаха и той тронаво се свлече на пода.

„Асансьорът“ отново включи и се устреми нагоре. Импулсът на скоростта бе по-голям от гравитационния и веднага прикова Модуин за лепен на пода. Проснат така, моментално парализиран, той можа да осмисли какво ставаше. За да се изплъзне от въздействието на Модуин, членът на комитетата явно бе трябвало да се оттегли. Да изостави каквото бе започнал да прави. Да отсече черната дупка.

Много неща бяха станали.

Подемната система на гигантския кораб автоматически възстановяваше предишната връзка с планетата под него. Налягането беше безмилостно. Конструкциите на звездолета прасяха. Всяка молекула се изменяше, теоретически еднакво, но в действителност между стенещите различни елементи съществуваха незначителни различия. Подовете ревяха, стените се тресяха, всичко се извиваше и се огъваше във вихрите на водовъртежа.

За нещастие онова, което ставаше, слабо напомняше за реалната опасност. Черната дупка се бе оказала в непосредствена близост до планетата и оттук тя се опитваше да възстанови *своето* равновесие. А когато същото това уравнивяване в крайна сметка щеше да се обърне против макрокосмоса, то тогава щяха да възникнат невероятно силни, вихрени потоци.

Веднага щом успя да се съвземе, Модуин отмаляло се надигна на крака. Забеляза, че генерал Доер се мъчеше да направи същото. При това с желание да е ного бърз и да изглежда много смел. Но първите думи на Ганианеца се оказаха съвсем глупави. До Модуин долетя репликата на извънземното:

– Знаех си, че няма да позволите на кораба да се размаже върху вашата армия!

Моментът бе неподходящ, за да се занимава с грешките на командира. Модуин му нареди:

– Веднага ме свържете с вашия главнокомандващ!

След което активира изиска от Ганианеца незабавно подчинение.

Малко след половин минута той накратко излагаше историята на

Звугите на друг Ганианец със сурово лице, чието изображение мигновено се бе появило на екрана. Разказа му за намеренията на комитета да установи повсеместно галактическо господство, опита се да му опише гравитационните вихри, каквото въщност представляваше черната дупка.

Последният съвет на Модуин бе:

– Разпространете предупреждение за всеобща тревога. Кажете на вашите хора да се скрият под здраво укрепени обекти, в домове с бетонни фундаменти, например. Закрепете по пода матраци или нещо меко, за да може, когато разрушителната гравитационна сила ги устреми нагоре, те да се прилепят в матраците. Тъй като времето в черната дупка тече изключително бавно, то вероятно първата реакция ще настъпи след часове.

Модуин приключи връзката като ги призова към всеобщо и пълно съгласие.

Дали щяха да проработят поне някои методи за защита? Модуин не можеше да бъде уверен. Като най-черен вариант предвиждаше и евентуалната възможност Ганиа да се разлети на парчета из безбрежния космос.

Бъдещето на Ганианците му изглеждаше толкова ужасно и мрачно, че той се обърна към генерал Доер:

– Мисля, че вашите войски трябва да останат на борда. Ако е възможно, вземете тук същия брой жени-ганианки. Сега ме изведете от вашата територия, за да мога да установя контакт с центъра за управление на звездолета. Имам чувството, че е откъснат от тази част на кораба.

Не му се наложи да чака връзка. Докато се придвижваше, включи системата за въздействия и веднага се свърза с Нунули.

Той се съсредоточи, съзнанието му отправи мисловни вибрации и от разстояние долови съгласието:

– ...Качете на борда войските. Издигнете се бавно и задръжте на сто и шестдесет километра височина над армията. Разпространете всеобщо предупреждение, че по всяка вероятност ще бъдем подложени на въздействието на разнородни гравитационни сили. Всички да са в легнало положение и здраво овързани с ремъци.

Това в общи линии бе всичко, което можеше да направи.

Модуин се върна в каютата. Едва тогава чувството за вина трескаво го замъчи.

„Как си позволих до такава степен да наруша неприкосновеността на мислите на други същества?“

Спа неспокойно, с обременено съзнание.

## XXVIII

Разбуди го някакъв глух шум... Мозъкът му потърси контакт и долови зараждаща се тревога. Шумът долиташе през стените на каютата, отвън – от коридора. Мисълта го навести: „Къде ли е бил Нунули, когато го открих и докато му предавах моите нареждания?“

Доколкото си спомняше, не беше на обичайното за един Нунули място. Както обикновено, разбира се, Модииун нямаше навика да се меси в работите на другите, освен в случаите, когато бе абсолютно необходимо за целите му.

*„Не трябва никога да забравям, че всичко, което се случува, стана заради мен!“*

Заради Модииун, Земянина, Зувгите се опитваха да унищожат кораба. Той се надигна от кревата и докато се обличаше, мисълта за това продължаваше упорито да гложди съзнанието му. Трябваше да предположи, че вече се подготвяше друг смъртоносен план. Беше напълно облечен, когато долови първите признаци.

\* \* \*

Модииун отвори вратата.

Посрещна го небивала суматоха.

Нещо не беше наред. Поне такива бяха първите му впечатления. Непрестанен надигащ се рев на гласове и тътрене на стотици крака.

Гледката го поразуи! Коридорът беше претъпкан с блъскащи се мръсни хора-животни, натоварени с мешки и електрически оръжия. Тълпата беснееше. Въздухът лепнеше от неприятната смрад на кал и тиня, най-вероятно ганиански, размесена с мириса на неземна растителност. Всеки един от хората-животни очевидно се бе въргалиял в тревата, из листата и храстите по земята и сега всички воняха.

Модииун стоеше и наблюдаваше тази жива река от завръщащи се на борда войници. Чувство на удовлетворение пълзеше в него, изпълваше тялото му. Може би в крайна сметка цялата тази неразбория бе за добро?

Но той още помнеше как по-рано се бе опитвал да си проправи път в същия този коридор и колко трудно им се беше удало да се промъкнат двамата с Нунули в насрещния поток от хора-животни. „Действително ли желая да бъда въвлечен във всичкото това?“ Хилядолетната човешка



ненамеса в делата на другите му казваше „не“. Ала дълбоко в себе си той долови мисловни вибрации и зараждането на ново, силно усещане – особено гореща решимост, която произтичаше от убеждението му, че е длъжен да проведе поне един разговор с комитета, преди да вземе решение за своето бъдеще. Тъкмо това чувство тласна Модииун напред.

Сред настаналата суматоха и голям шум краката му го понесоха напред и той си проправи път до първото ниво асансьори. Тълпата го вмъкна в препълнения елеватор, отнасящ ги нагоре. Слезе на последния етаж с единственото същество, останало в асансьора – офицер-хиена със златни нашивки, когото Модииун никога преди това не бе мяркал.

Остана леко изненадан, когато видя, че като него спътникът му пресича фойето и се отправя към същия асансьор. Съпадението бе дотолкова удивително, че Модииун невярващо се обърна да изгледа офицера... Веднага забеляза, че униформата на хиената беше изрядна, нямаше каквото и да е петънце. Явно не бе от онези, които се бяха валяли долу в калта на Гания.

Двамата мълчаливо изчакваха пред асансьорната клетка. Едва когато вратите леко взеха да се отместват встрани, офицерът проговори. Явно до този момент тайно бе наблюдавал Модииун и за нещо бе размишлявал.

– Сигурен ли сте, че трябва точно оттук да се качите? – запита го той. – Това е служебна зона!

– Да, разбира се – бе небрежният отговор на Модииун. Беше решил, че всякаква съпротива на този етап е, естествено, напълно безсмислена.

– Мога да се закълна – възрази отривисто човекът-хиена, – че маймуни в този сектор не се допускат по никакъв повод!

– Мен обаче ме пускат!

Модииун беше спокоен, веднага влезе в асансьора. Офицерът го последва, загледа го със съмнение. Докато се издигаха, човекът-хиена като че се вцепени – не трепна нито за миг. Видимо беше объркан и се опитваше да преодолее съмненията си. Зае с своите намерения – да намери Нунули и да поговори с него, – Модииун не остана безучастен към терзанията на своя спътник. Вероятно някоя остоумна забележка щеше да разсее съмненията му.

– Имам среща с Главнокомандващия Нунули!

Съвсем отблизо се взря в загорялото почерняло лице на събеседника си. Не можеше да има колебания – тук действаша правилата на йерархията. Офицерът беше високопоставен и познаваше отлично Нунули. Гласът му прозвуча учудено:

– Значи и вие ще идвате с нас?

– Да.

В желанието си да получи повече сведения, Модуин го запитва:

– Кога ще излетим?

– Може би примерно след дванайсет часа – бе отговорът. След което, без да забележи, че издава тайна, която несъмнено му бяха забранили да обсъжда с когото и да било, офицерът-хиена добави: – Учените все още инсталират водородната бомба, която ще бъде взривена дистанционно веднага след излитането. Налага се по-напред да ги изчакаме да се върнат на борда.

Ако беше останал да спи до сутринта, Модуин за малко щеше да ги изпусне. За малко... но не съвсем. „Значи така – помисли си с горчивина. – Оставих се да ме изиграят като последен глупак! Заради единствено същество за малко не позволих на малцинствена групичка да унищожи един милион хора. А бяха готови да ги пожертват!“ В известен смисъл, разбира се, това нямаше никакво значение! Те всичките бяха смъртни и рано или късно все някой ден щяха да умрат. Други мисли обаче пораждаха тревога у него – несправедливото предимство на комитета с неговите по-напреднали знания и наука. Да... злоупотреба със сила, ето как се наричаше! Усети враждебност, зловещо излъчване на изкривено съзнание, почувства как цялото му тяло настръхва срещу тази несправедливост.

После долови и желанието в себе си да оправи тази несправедливост. Което бе част от първоначалната му програма.

Асансьорът спря, Модуин нямаше време за по-нататъшни размишления. Вратата се отвори. Не можеше да има никакво съмнение – на няколко метра от себе си той забеляза въздушния шлюз на кораб, готов за излитане.

*Ето* какво смътно беше видял по време на предната си среща с Нунули.

Корабът почти се бе скрил зад стените на изстрелващите конструкции, но Модуин успя да огледа извитите контури на туловището при шлюза и долепения мостик. Външните врати на шлюза бяха отворени и почти прилепили хълбоци един о друг, двамата с офицера-хиена се вмъкнаха вътре. Първата личност, която Модуин забеляза след като мина през втората врата, бе Главнокомандващия Нунули.

Извънземният стоеше гърбом към него и обясняваше необходимостта от бързо излитане. Забележката му предизвика вежливия отговор на половин дузина инженери-хиени. Всички се поклониха. Единият от

тях, навярно техният говорител, заяви:

– Готови сме за старт, господине. Затваряме всички врати, задействаме три превключвателя и вече летим!

– Тогава заемете местата си! – изкомандва Нунули. – Лично аз ще изчакам тук последните пристигащи и...

Докато говореше, той се извърна. Веднага млькна, забелязал Модуун.

Заниза се дълга минута на неловко мълчание. После Модуун спокойно се намеси в разговора:

– Доколкото разбирам, сега е моментът да си изясним дали няма нов заговор срещу мен и дали не е необходимо да забраня всякакви допълнителни разпореждания за излитане, преди да сме минали през черната дупка.

– Преди да сме минали през *какво?* – възкликна другият.

– Опасявам се, че наистина нямам време да ви обяснявам – отговори Модуун. – Но ми е интересно, защо не са ви осведомили. Били са готови и вас да пожертват, не е ли така? Самият факт, че дойдохте в моята каюта да молите за помощ, доказва, че не сте знаели какво ще се случи!

Модуун се извъртя на пети с намерението да се връща обратно, но с настойчив глас Нунули извика след него:

– Почакайте!

Модуун любезно спря.

Извънземният продължи:

– Може би трябваше да ви предупредя... Съобщиха ми, че имайки предвид новите обстоятелства, член на комитета е готов да ви обясни дългосрочната програма на комитета.

Модуун бе изумен.

– Какви нови обстоятелства? – реши да запита.

Извънземният като че ли също остана учуден.

– Става въпрос за идването ви на борда на този спасителен космически кораб, което сведе до нула окончателното логическо разрешение, което, както се надявахме, щеше да реши веднъж и завинаги проблема с последния мъжки човешки индивид.

Модуун все така се стараеше да долови основния смисъл в думите на Нунули.

– Момент, не мога да разбера... – продължи да упорства. – Искате да кажете, че член на комитета е вече готов да се срещне с мен *лично?*

– Да.

Модуун стоеше озадачен и потресен. Не можеше да повярва, но в

същото време усети галещите нежни вълнички топлина, надигнали се в нервния център в долната половина на тялото му. Победа? Твърде вероятно! И беше приятно. „Значи отново ще видя Судлил...“ Мисълта го накара да осъзнае колко много заминаването ѝ го беше разстроило. „Може би – продължи да се прокрадва в паметта му, – може би дори ще мога да премахна сензорните ограничения, които изградих при преминаването ми отвъд бариерата?“

Нещо, което на Судлил не се беше удало. Тъкмо това бе предизвиквало у нея неумолимата нужда постоянно да е в движение, тъкмо заради неизброимите двигателни клетки в своя мозък тя беше излязла онзи следобед да се разходи. В резултат се бе озовала пленена някъде, в някаква отдалечена, наистина, много отдалечена част на галактиката. Трудно бе да разбере как те бяха успели да я примамят и заловят жива... защото молбата ѝ за помощ потвърждаваше верността и на едното, и на другото.

Спомените напиреха и Модиун се замисли за предохранителните мерки, които трябваше да вземе, за да се увери, че срещата му със Зувга няма да се окаже поредния заговор срещу него.

– Кога заминаваме? Готов съм да тръгна по всяко време!

– Вие да не сте се побъркали? – извънземният явно разбра грешката на Модиун. – Имах предвид, че член на комитета е готов да се срещне с вас тогава, когато все някой ден вие узнаете къде се намира.

После Нунули изведнъж омекна.

– Получихте голяма отстъпка! – обясни му. – Сега вече имате предварителна договореност за това, че член на комитета е съгласен на такава среща!

Модиун любезно изчака събеседникът му да свърши. Едва след това реши да провери логическите си изводи:

– Точно това си и мислех. Доколкото разбирам, за мен не е голям проблем да го откроя. Знам три отделни метода, а като имаме предвид, че определянето на местонахождението в пространството е една от моите телепатически способности... както и вие, навярно, се досещате...

Модиун замълча. Съвсем леко се обърна настрани. Гигантът бе там, два метра и четиридесет, с пропорционално оформена глава. Красиво, решително лице. Едва-едва присвити очи.

– Започва се – каза Модиун. – Скоро всичко ще се обърне с краката нагоре. Вземете си матрака и бъдете готов да се прикрепите към пода, когато му дойде времето.

Модиун отново се извърна към вратата и за сетен път бе спрял от

гласа на Нунули.

– *Какво* време? – запитва го разтревожено съществото. – *Какво* се започва?

– Навлизаме в черната дупка – обясни Модуун. – Мисля си, че ще преминем по най-краткия път. Нали помните какво ви наредих – да изпратите предупреждение за всеобща тревога, че корабът ще се окаже подвластен на разрушителни гравитационни сили през цялата нощ!

– Н...но ... защо? – възкликна Нунули.

– Струва ми се, че такава великолепна малка черна дупка от нищо и никакви си осем километра, в никакъв случай не може да е отдалечена от мястото, откъдето собственикът ѝ да я контролира и направлява.

Съзнанието на Нунули изглежда се проясни и смисълът на казаното взе да си пробива път в мозъка му. Очите му помътнях, станаха почти сини.

– О, Господи! – изрева той на животински език.

– Такааа! – провлече в заключение Модуун. – Когато гърмежите и фейерверките престанат, ние със сигурност ще се намираме някъде в близост до планетата Зувг... Такива са моите предвиждания. Ще ни отнеме повече или по-малко един земен ден. Лека нощ, господине!

Краката му се насочиха към вратата и този път той побърза да излезе.

## XXIX

Останал без дъх, Модииун нахълта в своята каюта. „Сега – замисли се, – когато Нунули вече не може да действа срещу мен, трябва да внимавам и да очаквам евентуално пряко нападение непосредствено от комитета.“

Той се съблече, легна в постелята, овърза се с ремъците и... заспа.

...събуди се, защото ремъците остро се бяха врязали в тялото му.

Нещо витаеше във въздуха.

„Силата на тежестта е към  $3 G!$ “ – приблизително определи.

Не се чувстваше никак добре, но... продължаваше да гледа философски на нещата. Теоретически, силите на привличане и отблъскване в черната дупка можеха да достигнат хиляди гравитационни единици. Двигателите и механизмите в кораба бяха предвидени за такива екстремни ситуации. Което, в съчетание с възможностите им за ускорение, правеше маневрирането и смяната на позиция сравнително лесно – нагоре, надолу, наляво, надясно. Компютърът избираше винаги най-оптималната позиция...

„Няма защо да се безпоя. Трябва да се доверя на...“

Четири пъти се увеличава максималната сила на тежестта. Модииун лежеше в тъмнината – или по-скоро плуваше в размазаното пространство около него, – и осъзнаваше колосалното ускорение на кораба, а после забавянето. Гигантският звездолет преминаваше разстояние, еквивалентно на десетки парсека.

И прелетя през черната дупка.

В момента, в който се изтръгна от нея, Модииун беше заспал. В съзнанието му се рееше образът на Судлил, разсъблечена, такава, каквато без никакъв помен от страст той я бе наблюдавал първия ден. Ала сега, в съня, подсъзнанието му раздвижи древни, първични импулси и мъждивият, блед спомен разбуди у него... ново усещане. Модииун вече се канеше да изследва що за чувство можеше да бъде това, когато изведнъж с изумление проумя, че той, човекът, действително сънуваше!

Събуди се поразен. Сън? Не беше за вярване! Нима той можеше да сънува? Сънуваха животните, за да решат подсъзнателно своите проблеми и да се избавят от ежедневните си конфликти!

„Навярно умирам!...“

Главата му се замая от това първо, внезапно и неочаквано

съждение. Сънят беше първият симптом, че здравият, философски настроен разум вече не се справя.

В началото Модииун не обърна внимание на съдържанието на съня. Уплаши го по-скоро самият факт на съновидение. Но бързо разбра, че сънят е породил възбуда в половия му орган, каквато преди бе наблюдавал при животните, по-точно у мъжките индивиди.

„Интересно! Значи така се получава всичко?“

Безкрайно заинтригуван, той стана и се зае да изучава явлението пред огледалото в банята. Но не можа да проведе сериозно изследване. Органът му много бързо омекна.

Развеселен, Модииун започна да се облича. На няколко пъти мислено се връща към съня с една-единствена цел, както скоро се досети – заради еротическото му съдържание. Оправяше прическата си, когато неочаквано и късно в съзнанието му нахлу друг, зловещ импулс: можеше ли необичайното събитие, подобно на сън, да има друг смисъл?

Нова атака?

Може би докато мозъкът му бе погълнат от първата страст, нещо друго се бе случило, а той не бе забелязал? Разтревожен и объркан, той активира системата на възприятия.

Корабът кротко браздеше космическото пространство, поел курс към близката слънчева система. В полето на своя обхват умствената енергия на Модииун долавяше една-единствена тъмна област: Нунули. Всъщност, дори и тя вече не беше така тъмна, както по-рано.

„Ако нещо се е случило – с тъга реши Модииун, – то вече е и приключило. Значи не е толкова важно, че да се мисли за него!“

Такъв сън, разбира се, би бил идеална атака срещу човек като него.

Той се облече и продължи да размишлява за възможната природа на нападението, когато на вратата се позвъни. Реакцията му бе мигновена. Той инстинктивно тръгна да отвори. Но почти веднага след това го обзе колеблива тревога... Модииун се спря насред пътя.

„Крайно време е да престана да бъда безупречен и да разбера, че техният план е насочен срещу един-единствен човек – срещу мен! – разсъди. – Изглежда невероятно, но не подлежи на съмнение. Започна се с двете нападения на хората-хиени и достигна висшата си точка с колосалното явление: атаката с неправдоподобното безумие – мощната черна дупка, където човешката раса в лицето на един-единствен мъж, се оказа мишена!“

Да, те бяха предизвикали у него този сексуален сън. Очевидно нещо им бе необходимо, за да отвлекат напълно вниманието на Модииун,

докато не подготвят поредното покушение. След като Модиун бе вързал ръцете на Влемогъщия Нунули и той не можеше нищо да предприеме срещу него... сега „те“ съвсем явно намесваха в играта член на комитета.

Все още бе трудно за вярване, че един Зувг проявява личен интерес към съдбата на някакъв си човек от неголяма планета. Но съмнение в горното твърдение нямаше. Съществува с червени и зловни очички, което за съвсем кратък миг бе контактувало с Модиун по време на атаката на черната дупка, бе разкрило своята идентичност, беше позволило на човека да го види. От голямо значение беше и фактът, че те бяха готови да изоставят своя роб Нунули да се разбие с кораба – нали не го бяха предупредили за атаката! Реалност, граничеща с фантастиката, но не можеше да се отрече!

*„Каквото и да се случи, готов съм на всичко!“* Неподвижен, Модиун провери всички нива на своите възприятия. Искаше да е сигурен, че ако заработи едно, ще се включат и останалите.

Така успокоен, той уверено тръгна към вратата и я отвори. Както и бе предположил, на прага с притеснени усмивки стояха четиримата му приятели-животни.

– Хей! – извика ги Модиун. – Влизайте!

Едва бе произнесъл тези думи и вече се бореше за живота си.



## XXX

Ярък пламък изригна от дулото на една пушка. Сякаш изгърмя мълния, а коридорът се разтресе от грохота. Зарядът прелетя четири метра, връза се в пода.

– Иггдооз! – ядосано изпищя Руузб. – Внимавай какво правиш!

После се обърна към Модииун:

– Здравсти! – каза му и се усмихна.

Всичко бе станало с шеметна бързина. Бяха се опитали да прогорят черепа му, а след неуспешния опит следваше моментално унищожение на използвания механизъм.

Сега той нямаше ни най-малка представа какъв метод те щяха да противопоставят на човешката система за възприятия. Явно членовете на комитета бяха отчаяни и твърдо решени, след като бяха стигнали дотам да рискуват и му показват, че у тях действително има друг такъв метод.

Модииун нема време да се справи с връхлетялата го лавина от мисли. Дуулдн вече бе влязъл и човекът се озова в притиснат в прегръдките му, после поред го прегърна всеки от хората-животни.

– Приятелю, как се радваме да те видим!

Неистово размазаха десницата му. Нежната лапа на Неррл го прегърна през врата и раменете, после го изтика към мощните гърди на Руузб, който така притисна Модииун, че му изкара дъха.

– Хей, приятели! – успя да изгъгне задавено Модииун. – Стига толкова, няма ли да престанете?

Много бързо той разбра, че те напълно се бяха възстановили след скорошното им преживяване. Но и четиримата все още бяха възбудени.

– Приятелю – обърна се към него човекът-мечка, като кимаше с глава. – Тая дупка тук е пълна с невидоизменени гърмящи змии! Май си премерихме силите с по-корави от нас, а? Колкото по-скоро напуснем тази планета, толкова по-добре!

После набързо добави:

– Успяхме да се измъкнем и да натоварим войските на борда, но...

Млъкна, лицето му помръкна.

Огромният звездолет наистина беше достатъчно отдалечен от Гания, но по въпроса Модииун не знаеше много повече от тях. „Дупката тук“, напротив, бе доста по-интересна. За което Модииун предпочете да

запази мълчание.

Когато човекът-мечка млъкна, човекът-лисица край Модииун издаде нечленоразделен звук. Модииун го изгледа.

– Какво има, Неррл?

По бузата на човека лисица се търкулна сълза.

– Смешно е, но аз никога не съм си представял, че това пътешествие ще се окаже завоевателно. Да предположим, че ги бяхме завладели... как се казваха, там? Какво щяхме да правим с тях?

– Проклетите хора-хиени! – свирепо заръмжа Иггдооз. – Прав беше Модииун – всичките са шайка завоеватели с извратени идеи!

Докато слушаше думите им, Модииун се почувства малко по-добре. Те прехвърляха вината на хората-хиени, които вероятно не бяха чак толкова глупави като тях, но той беше сигурен, че те никога повече нямаше да нападнат Гания. Ала в силата на протеста им Модииун откриваше все пак някаква надежда, възможността, че и други хора-животни на борда можеха да окажат съпротива.

Той тръсна глава, пропъди подобна несериозна мисъл, предполагаща някакво разрешение – все едно един-единствен човек да успееше да си възвърне контрола над всичките хора-животни на Земята!

Даде си сметка, че е прекалено рано за подобни дела и изрече на висок глас:

– Ами в такъв случай вие четиримата повече няма да слизате на земята! Мисля, че е дошъл ред на другите, какво ще кажете?

– Тогава защо ни извикаха и ни заповядаха да носим постоянно със себе си електрическите оръжия до нова заповед? – оплака се Дуулдн.

Значи такава беше работата.

– Да не би да имате някакви проблеми с пушките? – запита небрежно Модииун, все едно нищо не предполагаше.

Руузб сви рамене отегчен.

– Да, преди да дойдем при теб един офицер май откри нещо в пушката на Иггдооз и това ни задържа. Трябваше да го изчакаме, докато я поправи. А, може би...

Големите му кафяви зеници се разшириха, простодушните му очи се облещиха.

– Може би... хм... не я е поправил, както трябва. Може би затова изгърмя край вратата? Иггдооз, ти как мислиш?

Човекът-хипопотам кимна. Най-правдоподобно в това бе обяснението. Модииун разбра простотата на заговора – вероятно някой от членовете на комитета, без да се допита до Нунули, бе въздействал пряко на

човек-хиена, внушавайки му непосредствени указания.

– Е, след всичко, което се случи, напълно нормално е да ви карат да си носите оръжията. Действат от чисти предохранителни мерки! Което съвсем не означава, че ви чакат нови бойни действия!

Очевидно, не бяха обмисляли такава възможност. Лицата им веднага се разведриха и скоро те заразказваха патилата си на Гания. Сега, когато всичко бе свършило, в края на разказа смехът им прозвуча гръмко и облекчено, сякаш по този начин те се надсмиваха над сполетелите ги ужасни и отвратителни моменти.

Скоро Модуун прецени, че бе минало достатъчно време. Докато приятелите му се надпреварваха да разказват, той бе обмислял нещата.

Най-сетне бе взел решение.

Изправи се, направи няколко крачки встрани. Решителният момент беше настанал. Обърна се, застана с лице към четиримата си другари вдигна ръка да привлече вниманието, после им съобщи:

– Приятели, имам да ви казвам нещо важно!

И започна. Обясни им кой е, какво беше направил и какво оставаше да направи. Когато свърши, в каютата се възцари дълго мълчание. В един момент Руузб стана, приближи го и без да проговаря, му стисна ръката. Това беше сигнал и за другите: те веднага направиха същото. После отново седнаха и в очакване го загледаха. Отново Руузб бе първият, който набра кураж да се обади:

– Значи те могат да унищожат твоите способности за въздействие?

Модуун трябваше да се съгласи, че казаното бе истина.

– Има само едно нещо, което не мога да разбера – той се вкопчи в тази спасителна мисъл. – Не ще и съмнение, че онова, което показах на мен, са го показали също и на Судлил. Но не са я убили. Защо?

– Запазили са я, за да я използват срещу теб – мрачно заяви Неррл. – Този Зувг я държи в известен смисъл пред себе си, за да не можеш да му нанесеш бърз ответен удар.

– Но ако те действително могат така добре да въздействат мислено на живите същества – възрази Модуун, – защо тогава толкова усложняват всичко?

Дуулдн, който до този момент беше мълчал, неочаквано се намеси:

– Занапред аз не виждам реални проблеми. Моят съвет е просто да стоиш настрана от тези Зувги и да се пазиш от коварния им метод да проникват, да ровят и контролират мозъка ти.

Той ядно махна с ръка.

– Така неприятностите ти ще приключат!

– Ами да, разбира се! – съгласи се Иггдооз.

Руузб и Неррл просияха.

– Правилно! – присъедини се и човекът-лисица.

– Хм... – провлече Модуун, но се колебаеше.

Мълчанието, което последва, го смути. Хората не правеха онова, което неговите приятели току-що му бяха подхвърлили. Причината беше съвсем проста: те приемаха като съвсем естествено и нормално, че човешкото същество е висша форма на живот.

Неговият проблем никога не се бе заключавал в това – ще може ли, ще се осмели ли нещо да направи? Модуун никога не бе пренебрегвал опасността, доколкото у него не се бе появявало чувството за страх. Ако някога беше избягвал дадена ситуация, то бе заради философски съображения, каквото сега бе неприемливо. В настоящето положение той твърдо беше решил да се срещне с член на комитета. Обясни решението си на своите приятели.

– Някой трябва да отиде и да види на какво са способни, да ги разубеди, ако те не успеят да дадат подходящо обяснение. Ето, на този кораб, например, те са взели един милион земни същества с цел да завладеят нови планети! Някой трябва да им обясни колко неподходяща е тази програма както за тези, които участват в нея, така и за онези, които биват нападани. Животът за няколко мигновения изчезва. Нима на вас ви беше приятно да се ваяте в ганианската кал? – запита ги накрая той.

Четиримата приятели се присъединиха към мнението му.

– Това е, което имам предвид – продължи Модуун. – Ще ми се да кацна в близост до някое тяхно здание, да вляза вътре и да си поговоря с някой от членовете на комитета.

– Но той ще използва своите телепатични възможности и ще стане още по-силен – възрази Неррл. – Ще те приами в капан!

Както често правеше самият Неррл, Модуун презрително махна с ръка.

– Да става, каквото ще! – каза му.

– Господи, ти съвсем си се побъркал – избухна Дуудн. След което се обърна към останалите. –приятели, мозъците на хората мозъците са се размекнали.

Такава беше реакцията им след падането на бариерата.

Те се страхуваха за него! Човекът! Та той беше потомъкът на техните древни създатели!

Но все пак се подчиниха на представата, останала в съзнанието им

за свръхчовека. Избухването на човека-ягуар ги пречупи.

Руузб изръмжа:

– Виж какво, приятелю, ти имаш добри намерения, но с такава философия никога няма жив да си тръгнеш от Зувгите!

– Да видим – намеси се и Неррл, – ти си овладял всички научни знания на Земята. Не може ли по някакъв начин да се узнае в какво Зувгите са узвими?

Въпросът на човекът-лисица удиви Модуун. Той бавно отговори:

– Честно казано, ако се оставя и тръгна по пътя на насилието... Всъщност, комитетът не знае чак толкова много за Единното Психопроостранство, нито за черната дупка, колкото са знаели хората, използвали преди много години техните сили!

Дууддн отведнъж скочи на крака.

– Остави скрупулите и никога повече не се занимавай с безполезни интелектуални дейности! – каза му. – Имаш ли някаква идея, която на практика може да ни бъде полезна?

Модуун дълбоко въздъхна.

– Третият закон на движението – започна той тихо, – действа както в Единното Психопроостранство, така и в обикновеното пространство. Разбира се, с тази разлика, че представлява продължителна вълна, съхраняваща енергията.

– Какво означава това? – запита Иггдооз и силно се наклони напред.

Дууддн нетърпеливо му подхвърли:

– Действието и противодействието са равни и с противоположни посоки.

После разясни и на останалите, а Модуун запита:

– Та, доизкажи се... какво точно имаш предвид?

– Те не трябваше да взривяват човешкия град зад бариерата, използвайки енергията на Единното Психопроостранство. Защото там някъде ядрените реакции продължават.

После Модуун с упрек поклати глава:

– Ако някой някога узнае каква сила се крие в това... Бог да им е на помощ!

– Нима *ти* знаеш? – запита го Руузб.

– Аз ли? – възкликна Модуун изненадано.

Те останаха изумени. Човекът бе споделил с тях тази информация, без да я свързва пряко с когото и да било, а най-малкото със себе си. Модуун преглътна, после с мъка изрече:

– Не, аз не бих могъл да направя нещо такова! Цялата тази история да приключи с масово унищожение!

– Чуйте го, ама слушайте какви ги приказва! – с възмущение подсвирна Иггдооз.

Руузб се изправи.

– Виж сега какво – заяви му. – Идваме с теб. Ще те прикриваме с нашите електрически оръжия. А по-късно ще обсъждаме твоите постъпки.

– Мислех си – предложи Модуун, – дали няма да е по-добре да стоварим най-напред една армия. Нямам предвид нови военни маневри или каквато и да е там агресия. Просто искам да я дислоцираме правилно, защото на Зувгите ще е трудно да предприемат някакви действия срещу такъв брой същества, особено ако те са, така да се каже, у дома им!

– Да, идеята ми харесва! – одобри Дуулдн.

## XXXI

Закусиха. После, придружен от четиримата си обезпокоени за него приятели, Модиюн се отправя към залата за управление.

– Сигурно няма да ни пуснат да влезем? – усъмни се Неррл, когато стигнаха до вратата, разположена в дъното на дълбока ниша. Навсякъде покрай вратата светеха цветни лампички, а на металната табела беше написано:

САМО ЗА ПЕРСОНАЛА

Модиун активира системата и мислено унищожи всички препятствия. Мисловната му енергия отпрати намиращите се вътре хора-хиени, инженери и техници. Когато персоналът си замина, той огледа блокиращите устройства по всички врати.

Няколко минути по-късно се появи...

Планетата Зувг!

На огромен видеоекран в контролната зала, затулен зад облаци, трептеше светъл призрачен кръг на фона на черно небе. При увеличението се появи и някакво градче сред планините – мястото, където живееха Зувгите.

Комитета!

От такова разстояние светлинката на миниатюрната защитна бариера, окръжаваща градчето, оставаше невидима. Издигнатият щит изглеждаше непроницаем, но за Модиюн нямаше проблеми с бариерите, така че лесно я преодоля.

Трудно бе да различи какво имаше на повърхността. Отвесни скали, планински ждрела, проточени сенки, тъмни оврази; тук и там съзираще някакви сгради. Едните, извисили снаги на висок планински връх, други, спотаили се на дъното на тристаметрови пропасти.

Модиун наблюдаваше тази величествена гледка и не преставаше да трепери. Едва успяваше да се овладее. Разразилата се буря от пулсации го връхлетя. Той изпитваше трепет по цялото тяло, а не на отделни места. Понякога в крака, после по рамото, в ръката... В стомаха и вътрешностите, в бедрата, в дробовете и така нататък – усещанията на тласъци се движеха напред и назад по цялото тяло и нито за миг не преставаха.

Модиун се беше отворил за възприятия, откъдето идваше и активизирането на всички вътрешни сили.

Усещаше налягането на пода върху ходилата и подметките на обувките си; ефирната тъкан на панталона, която прилепваше в краката; той вдишваше въздух, който леко гъделичкаше лигавиците на гърлото, преди да стигне дробовете. Лицето му бе сгорещено от някакво постоянно напирашо чувство. Гняв? Модиун не можеше да определи точно какво. Но беше чувство, което го безпокоеше.

За да се увери какво *не* бе, Модиун повтори древното *кредо*:

1. Хората са такива, каквито са, и животът е такъв, какъвто е – заслужава си да бъде изживян.

2. Ако му (им) се доверяваш и той (те) ще ти се доверява (доверяват).

3. Дарявай им любов и те ще ти отвърнат с любов.

4. Животът, по принцип, е хубав. Никога не заплашвай и ще видиш колко спокоен може да бъде животът.

5. Винаги подавай и другата си буза.

Обсъди всяко едно от тези твърдения. Не виждаше логическа връзка помежду им. Поредица от мисли, които, несъмнено бяха правилни до известна степен, но не и универсални. Защото бе очевидно, че *в дадения момент* Нунули не бяха такива. Зувгите също, поне засега. Нито дори и някои същества на Земята. Може би по-късно, в бъдеще, щяха да станат. Но не и сега.

Значи трябваше много повече да внимава. Той все още не можеше да убива. Освен това имаше и достатъчно други задръжки. А Зувгите със сигурност знаеха за него тези неща.

През целия ден заедно със своите приятели Модиун наблюдава как огромната армия дебаркира от другата страна на бариерата и заема разположение сред планините – без да срещне никаква съпротива. Чакаха него, Модиун бе съвършено уверен в това. Краката му се понесоха във вихрен танц – спонтанен израз на неговото удовлетворение.

„Аз действително преодолях вътрешните бариери...“ Тялото отблизо следеше усещанията му, изпълняваше веднага всички негови заповеди. Беше по-скоро приятно.

Малко по-късно, когато всички седнаха и започнаха да се хранят, стана ясно, че другите внимателно го бяха наблюдавали. По едно време Дуулдн реши да се заинтересува:

– Толкова ли много знаеш? Откъде научи всичките тия неща за черната дупка?



– Методите за въздействие, използвани като система за възприятия, могат непосредствено да възприемат всички природни явления – отговори му Модуун, а после съдържано добави: – Просто аз бях усъвършенстван като индивид, за което са виновни Нунули. Аз не съм по-умен или по-добър от когото и да било друго... освен с тази разлика, че притежавам някои по-специфични способности.

Руузб, който както винаги се хранеше енергично, надигна глава.

– Така трябва да е, приятели. Откакто го познаваме, повечето от действията на нашия приятел са като че ли по-скоро наивни. Той има добра душа, но не е достатъчно хитроумен. Колкото до другото, не ще и съмнение – има нещо в мозъчето му. Не е ли тъй, Модуун?

Модуун не се зарадва на подобна характеристика от човека-мечка. Много му се искаше приятелите му животни да го приемат с добро, затова енергично закима:

– Така е, така е! – а след минутка допълни: – Но вече не съм толкова наивен, колкото преди!

– Ще видим, ще видим! – отговори му Руузб и го загледа. – Не се обиждай, приятелю. Аз просто констатирам фактите. Например – и той тъжно поклати глава, – как ще ни обясниш, че позволи да ти отнемат единствената останала жена по такъв елементарен начин? И даже не смяташ нищо да предприемеш!

– Но аз знам къде е тя! – защити се Модуун.

– Къде е? – веднага изръмжа Руузб.

– Тя е при този Зувг, естествено!

Човекът-мечка се обърна към останалите и безпомощно разпери ръце.

– Разбирате какво имам предвид! – каза им.

От другата страна на масата Неррл се усмихна на Модуун.

– Спомням си за една женска, която ужасно ме привличаше. Преди да се реша да я оставя, тя ме напусна заради друг, дето много му знаела балалайката! Е, в крайна сметка и аз знаех къде е!

– Аз пък – намеси се Игдооз, – имах един приятел, който беше решил да прекоси океана с кораб. Извила се буря и той потънал. Знаем също къде е – на дъното, на три километра под водата!

– Виждаш ли, Модуун – отново подхвана Руузб и се взря в човека. – говориш ни така, сякаш не можеш да сметнеш колко е две и две!

Дружеската им атака беше постигнала целта си. Модуун бе силно огорчен. Даде си сметка, че нещо в цялата работа не е наред...

„Човекът претърпя поражение! – замисли се той. – Беше буквално

унищожен, до последния индивид! А аз продължавам да говоря и да се държа като победител!...“

Смешно беше. И все пак...

Когато най-сетне станаха от масата, Модуун предложи:

– Най-добре е да легнем и да се наспим. Възможно е през нощта да дойде съобщение, че въздействието ми е изиграло своята роля и те са пожелали да се срещнем. Ако отдъхнем, когато настъпи решаващият момент, телата ни ще се чувстват по-добре.

Дуулдн недоверчиво го изгледа.

– Имаш ли някакъв план?

– Казах ви, не съм толкова наивен, колкото изглежда! – настоя Модуун. – Долу, на повърхността, армията ни не разполага с никакви продоволствия. А те не са свикнали да стоят гладни.

Краткото съобщение пристигна на борда на кораба малко след три часа сутринта.

## XXXII

По видеомониторите те видяха, че до местоназначението си нямаше да им е лесно да стигнат, освен ако не искаха да се приземят на покрива на зданието. Постройката сякаш се беше срастнала с висока, отвесна скала, която продължаваше после надолу. Всъщност, склонът не бе чак толкова стръмен и отстоеше на не повече от шестдесетина метра.

Под зданието се бе ширнала относително равнинна местност, опасана с алеи и стоборчета, които се усукваха през хрусталаци и рекичка до края на една гора, отдалечена от зданието на двеста метра. Да се приземят наред това място означаваше да унищожат алеите и стоборите, което в никакъв случай нямаше да е учтиво.

Модиун различи проточилата се плетеница от стълби, които от градината – ако това беше градина, – се катереха до постройката. Ала беше съвсем очевидно, че зданието и местността се явяваха като част на един и същи архитектурен и парков ковмплекс.

По склоновете на планината се мяркаха стотици фигури – не можеше да има съмнение: армията животни безусловно настъпваше. Но те все още се намираха далеко отдясно и им оставаше доста да изкатерят. „Навярно ще е необходим цял час, докато пристигнат!“ – угрижен пресмяташе Модиун. Може би щеше да се наложи и той да забави своето заминаване.

Най-близкото свободно пространство се оказа стръмно бърдо на двеста метра от планината. Тъкмо над него закръжиха и там Модиун приземи кръстосвача. Оттук поведе групичката от четиримата си приятели. Надолу по склона полъхваше прохладен ветрец. За чувствителни личности, какъвто бе Модиун, въздухът се оказа силно наситен с кислород. Според данните на компютъра – 35 процента в атмосферата. Скоро веселият квинтет се вмъкна под сянката на дърветата. Тук те за първи път срещнаха живи представители на зувгската фауна.

Онова, което видяха, приличаше на птици: малки крилати създания пърхаха по връхните клони на дърветата. Модиун активира възприятията си и долови хаос от мимолетни пулсации и съвсем прости форми на вълни. До съзнанието му кротко достигаха мисловни вибрации, картини на клонки, късчета небесен лазур, каквито ги бяха видели малките, блестящи очички.

Нямаше никакви задни помисли. Създанията бяха такива, каквито

изглеждаха. А край тях се простираше дивата природа. Всичко беше естествено, дори примитивно.

„Защо този, който живее в такъв рай, чувства необходимост да се свързва с други планети и да ги завладява? – запита се той удивен. – Всичко, което могат да се надяват да получат от такова господство, е особен вид съзнание, че оказват влияние на живота в отдалечено и непознато място. Но е малко вероятно, а може би и невъзможно, да посетят някой ден планетите, които владеят. Затова пълното удовлетворение зависи от собствената им представа за хода на събитията!“

Защо им беше необходима точно такава представа?

Намеренията на Зувгите изглеждаха твърде тъжни и безполезни.

В това време бяха стигнали до края на градината. Точно пред тях се оказа първата белезникава алея. Въодушевен, Модюн тръгна напред, после спря, обърна се към своите другари.

– Мисля, че вие трябва да изчакате тука – каза им. – Скрийте се в храстите.

Гласът му като че ли прогърмя в захлупилалата ги тишина.

– Системата ми на защита действа на такова разстояние, че каквото мога да направя за себе си, мога да направя и за вас на същото разстояние. Ако не се върна преди идването на войниците, качвайте се на кръс-тосвача. Може би тогава ще ми дотрябва вашата помощ.

Четиримата необичайно лесно се подчиниха. Модюн се вгледа в човекоподобните им лица и сякаш съзря сянка на уплаха, отражение на нарастваща тревога. Най-сетне Руузб наруши неловкото мълчание и с дрезгав глас заяви:

– Разбрахме, приятелю. Работата е лична и важна за теб!

Стисна ръката на Модюн, като мърмореше:

– Късмет, приятелче! Забий им гол във вратата!

Останалите се приближиха и подред всички му стиснаха ръката.

– Пази се, приятелю! – предупреди го Дуулдн.

Модиун кимна, обърна се и пое напред.

Отгоре всичко им се бе сторило невероятно близо. От земята обаче градината изглеждаше по-plosка, отколкото се виждаше от небето. Сега се разбра, че и онова, което бяха помислили за земя, се оказа всъщност някакъв вид пластмаса, върху която бяха посипали прах. Същата прах бе наслоена и по алеите, само че в друг цвят. Над рекичката висяха няколко мостчета, богато украсени с орнаменти. Какво означаваша орнаментите, бе непонятно, ако въобще нещо означаваша.

Без да се озърта, Земянинът вървеше напред и скоро премина над

рекичката по един от мостовите. Както и другите, отдалеч мостът изглеждаше паянтов, макар под краката си Модуун да чувстваше твърдостта му като стомана. Само след минутка човекът вече се катереше по стълбището към постройката, подобна на замък.

Леко задъхан, той стигна до върха. Видя една посипана с прах алея, водеща към прозрачна като стъкло врата, отстояща на десетина метра от ръба на пропастта.

За първи път Модуун се огледа. Забеляза долу фигурите на четиримата си приятели, които го наблюдаваха.

Помаха им с ръка. Те му отвърнаха.

И това бе всичко. Но не съвсем... Когато се обърна, очите му бяха пълни със сълзи.

„Навярно трябва да е така – нахлу в съзнанието му, – израстваш в ново тяло и започваш да се привързваш към другите!“

Моментът обаче бе неподходящ за излияния. С уверени крачки Модуун се насочи към вратата, като се стараеше да не мисли за нищо. Наближи я. Тя автоматически се отвори.

А когато прекрачи прага, се затвори зад него.

### XXXIII

Модиун се събуди с мисъл в съзнанието: „Предполага се, че самоубийството е най-простото разрешение на нещата. По същия начин човек трябва да се убеди, че не си заслужава да се създава потомство!“

Как и по какъв начин, човек във всеки случай трябва да стигне до края на своя живот.

Модиун се прозя, протегна се и приседна на ръба на леглото в кабинката, съседна на залата за управление в кръстосвача. „Дневното“ осветление се бе включило и може би това го беше разбудило. В глъбините на неговия мозък тлееше въпрос, назряваше загадка. Ала чувството бе слабо, едва-едва доловимо, за да му обърне внимание.

Той се надигна от кревата и ... за малко не падна върху проснатия на пода Руузб, дълбоко заспал.

– Хей! – извика Модиун.

Забеляза и други фигури, които лежах на пода зад Руузб. Те се размърдаха, приседнаха. Модиун разпозна Дуулдн, Неррл и Иггдооз. Тримата хора-животни скочиха на крака. Хвърлиха се към Модиун, като всеки от тях се препъна в тялото на Руузб.

Неррл пръв стигна до човека.

– Как си, малкия? Всичко наред ли е? – запита го.

Модиун остана изумен.

– Разбира се. Защо? Какво се е случило?

Дуулдн, който бе започнал да рътърсва Руузб, се отказа от опита си и се изправи.

– Струва ми се, че нашият приятел се опитва да пребори древния си инстинкт за зимен сън. Всяка година в определено време захърква...

Думите му явно се отнасяха за човека-мечка, но сигнал до този момент в своите разсъждения, той със закъснение осъзна какво бе запитал Модиун.

– Ти ли ни питаш какво се е случило? – повтори и продължи с войнствен тон. – Миналата нощ ни каза, че на сутринта ще ни обясниш какво се е случило. Сега е сутрин, приятелче!

– Какво искаш да кажеш? – човекът бе поразен. – Какво да ви обясня?

Той млъкна. Споменът като мълния се вряза в мозъка му, паметта му се проясни.

– Влязох през онази врата... – замънка несвързано.

– Така, а после какво? – избоботи Иггдооз.

Модиун огледа насочените към него погледи. Дори и този на Руузб, който беше приседнал и сънено го наблюдаваше, навяваше тревога.

Модиун поклати глава... Чувстваше се малко объркан.

– Не си спомням. Как се озовах тук?

– Разкажи ти, Неррл – обади се човекът-мечка. – Ти имаш дар слово!

– Няма какво толкова за разказване – започна Неррл. – Ти влезе, видяхме те как се вмъкна в зданието през онази врата. След това мина малко повече от час. През това време армията на Земяните изпълни терена, качи се по стълбищата и също проникна в зданието. После получихме от теб команда да дойдем и вземем Судлил, което и сторихме. По-нататък ни каза, че си длъжен да се върнеш, за да изпълниш някакво обещание, но тъй като се свечеряваше и нощта приближаваше, убедихме те да останеш. И ето ни тук!

– Защо е трябвало да се връщам? – Модиун нищо не помнеше. – Какво обещание?

– Не си ни казал.

Модиун бавно се отпусна на кревата.

– Изглежда ми на пръв поглед спонтанна амнезия – заразмишлява той бавно на глас. – Трябва много да внимавам занаяпред.

– Имаш предвид хипноза? – Дуулдн бе развълнуван.

Човекът сдържано кимна.

– Навярно те са преодолели моите защити! – Модиун едва сдържаше удивлението си. – Проклет да съм, ами да!

После им обясни:

– Това е техен специфичен метод на управление. Внушават ни необходимостта от някакво действие, а после направляват нашите постъпки.

Щеше да продължи, когато си спомни мисълта, с която се беше събудил.

– Чуйте, аз имах намерението да се самоубивам! Не, не! – поправи се. – По-скоро е наложително да се убедя, че двамата със Судлил не трябва да имаме потомство. А при това положение човешкият род ще изчезне...

За пореден път той млъкна. Прекалено много мисли се блъскаха в съзнанието му и всяка звучеше различно. Седнал на ръба на леглото, той се опита да ги овладее, да прочисти разума си от наслоилата се там

плесен.

– Судлил! – произнесе името ѝ. – Казввате, че сте я довели тук...

Къде е?

Хората-животни многозначително се изгледаха, поклатиха печално глави.

– Приятелчето ни май действително не е добре! – отбеляза Дуулдн.

По-мек, Руузб тихо му изшептя:

– Модииун, виж на кревата зад теб!

Модииун бавно се обърна. Не можеше да повярва, че е станал толкова безчувствен. Минаха няколко секунди, докато осъзна. Беше лежал с лице, обърнато към външната част на леглото, и след като се бе събудил, веднага бе станал. Беше спал с гръб към Судлил.

Разбрал какво е станало, той загледа жената. Същите златисти коси... привидно същото лице, както, когато за първи път я бе срещнал... Дори в съня си тя... сияеше от здраве и жизнерадост. Не можеше да намери по-точни думи, за да я опише.

„Дали някога и аз като нея съм изглеждал така прекрасно?“ – запита се.

За първи път такава мисъл си пробиваше път в съзнанието му. Действително, какъв ли изглеждаше той в очите на другите?

Без да извърща поглед от жената, той запита приятелите си:

– Какво се е случило с нея?

– Ти ни каза ни, че тя е в безсъзнание. Направихме носилка и я пренесохме тук – припомни му Неррл. – Не е идвала на себе си, откакто я донесохме.

Нещо голямо започна да намира в Модииун.

– Казвал съм това, все едно съм го знаел? Тогава защо аз не съм я върнал в съзнание?

Напомниха му, че е пожелал да не бързат, да я оставят сама да се събуди.

– Предполагам, че миналата нощ съм знаел какво върша – Модииун продължаваше да е озадачен. – Явно наистина не е трябвало да действам прибързано!

– Аз пък си мисля, че е наложително да свикаме военен съвет – разнесе се гласът на Руузб. – Или да се направи нещо такова...

„Нещо да се направи, непременно!“ – проблесна в съзнанието на Модииун.

Един час се изниза. Те се нахраниха. Бяха се събрали в контролната зала, успокоени, уравновесени. Модииун пое дълбоко дъх.



– Така-а-а, ето че нещичко започвам да си припомням – започна. – Виждам се как вървя към онази врата. Сега ще активирам системата на паметта... Ще се постарая да ви разкажа какво се случи...

## XXXIV

Когато Модииун влезе, Нунули се надигна иззад бюрото, на шест метра срещу вратата.

– Разпишете тук! – нареди му.

В едната си ръка държеше подобие на химикал, с другата му посочи нещо, което явно бе книга за посетители.

Модииун спря на входа. Овлaдa се, съзнателно не изпълни веднага онова, което поиска Нунули. Остана на място и се огледа. Стаята не беше голяма, но висока. Стените изглежда бяха направени от същата лъскава, белезникава пластмаса, както оградките и алеите отвън. Модииун забеляза още две врати, освен тази, чийто праг току-що беше прекрачил. Намираха се в двата края на помещението, което, поне засега, докато размишляваше, той не можа да определи по друг начин, освен като приемна. Вратите бяха огромни – най-малко три метра високи и богато украсени с причудливи мотиви във формата на позлатени листа. Стаята бе ярко осветена, все едно бе ден. Модииун не се напруга да разбере как го бяха постигнали.

Удовлетворен от повърхностния оглед, той бавно закрачи напред. Всичките му вътрешни възприятия бяха активирани. Под краката си Модииун чувстваше твърдата подова настилка, бедрата и прасците се отдаваха на нежната ласка на платнената тъкан. Ризата галеше меко гърдите, обвиваше се с трепет ръцете му. Въздухът беше горещ и парлив, наситеността с кислород му се нравеше. Долавяше в тялото си множество своеобразни усещания и всяко като че ли му предаваше: „Отпусни се, тук е добре!“

Скоро Модииун се озова пред бюрото. Сведе поглед надолу и... видя празната страница. Докато се вираше в белия лист, с крайчеца на окоото забеляза химикалката на Нунули, на няколко сантиметра от себе си.

Модииун замря. Две мисли породиха тревога у него. И двете изразяваха критическото му отношение към ставащото. Първата мисъл бе следната: Обстановката е създадена за Земянин, за да се чувства тук той удобно. Преддверието, приемната, книгата за посетители: всичко бе невероятно опростено (и без съмнение, направено набързо) по подобие на прастарата човешка институция – търговската кантора. Предположи, че познатата сцена е с цел да приспят бдителността му. Вероятно очакваха от него да изпълни всичките процедури, свързани с такава

подобаваща обстановка. Втората мисъл произтичаше от първата: след като бяха отделили немалко грижи и внимание да направят това, значи срещу него сега се кроеше нов заговор.

Всички системи в мозъка му бяха готови да реагират. Ала Модиюн не пожела пряко волята му да го вмъкват в ниво, което бе под нивото на Зувгите. По тази причина той поклати глава като животно, за да каже „не“.

– Имам уговорена среща – каза.

Нунули не се впусна да възразява.

– Оттук, господине! – долетя до него отговорът.

И посочи вратата, която се намираще от лявата страна на Модиюн.

Модиюн не помръдна. Думите на Нунули предизвикаха у него не едно, а цяла поредица от възприятия. Тонът на гласа му. Физическото му поведение, докато говореше: мускулите му едва забележимо потрепваха. И най-главното – усещането (един вид лукавство), което стигаше до Модиюн чрез „паразитните шумове“ в мозъка на съществото.

Нов заговор? Какъв ли можеше да бъде? Най-напред чувството, че не трябва да се разписва във фалшивата книга за посетители. А сега същият сетивен инстинкт, че не трябва да влиза в посочената стая.

Съсредоточи се. Струваше му немалко усилия да сдържи желанието си от чисто любопитство да надникне и огледа стаята зад вратата вляво. „По-късно – помисли си, – ще мина през тази врата и ще се разпиша в книгата за посетители“.

Трябваше да разбере каква връзка съществуваше между двете.

Модиюн изрече въпроса си на висок глас:

– Мога ли да вляза най-напред в тази стая? – и показва вратата вдясно.

– Разбира се – последва отново вежливият отговор.

Звуците, вибрациите, силата... привидно всичко в тона като че ли бе правилно.

Нунули отиде до вратата и я задържа отворена. Когато наближи, зад отворената врата Модиюн забеляза най-напред неголяма ниша. Самата стая се намираще малко по-навътре и вдясно. Не можеше да види какво има там. Този път не се спря на прага, прекрачи го смело и влезе.

Две неща станаха почти едновременно: вратата хлопна зад Модиюн с почти метален звук, а лампите пред него угаснаха.

В погълналото го неочаквано тъмнило и в самото сърце на зувгската крепост, Модиюн се разколеба. Но само за секунда. Премина три метра по коридора, зави и се отправи към някакъв фотойл, чието

присъствие усещаше с помощта на комбинираното си съзнание. Направи четиринадесет стъпки до него, седна.

Някакъв глас изригна в мрака:

– Така, ето че ни позволихте да ви хванем в капан!

Няколко мига, след като думите бяха произнесени, вниманието на Модиюн обработваше данните. Както Нунули в приемната, така и Зувгът тук в стаята говореха универсален земен език.

*Положили са невероятни усилия заради едно-единствено човешко същество!*

Паметта му се проясни, започна постепенно да разбира. Усети враждебност. Тогава се породиха злоещият смисъл на думите, *независимо* на какъв език бяха изречени (нещо съвсем елементарно), намести се преимуществено в съзнанието.

В момента, в който бе влязъл, Модиюн бе усетил топлина в тялото си и присъствието на друго живо същество в помещението. Едно-единствено същество, което се намираше на около четири метра пред фотьойла, малко отляво. И някакъв едва различим полъх на извънземно. Модиюн долови, че съществото, което го излъчваше, беше изправено и по-високо от него с около тридесет сантиметра.

Дали членът на комитета не стоеше на някакъв подиум? Напразно напрегна мозъка си. Проникващото през тъмнината съзнание на Модиюн нищо не можа да определи. Мислите на съществото звучаха по-различно. Но той можа да предположи, че Зувгът е гигант. Два и седемдесет – три метра.

Твърде интересно!

Почувствал как члена на комитета внимателно се е възрял в него през дълбините на мрака, сякаш притежаваше особено зрение и можеше да го види, Модиюн се замисли над казаното:

*„Може би станах жертва на онова мигновено убеждение, което дава на Зувгите висшата им сила?“*

Гласът на съществото наистина бе по-различен от другите, които до този момент бе чувал. На всичкото отгоре говореше с изключителна прямота. *„Попаднах в капан!“*

Модиюн преустанови критическия самоанализ. Нищо лошо не се е случило. Все още съм непокътнат. Мисълта му позволи да усети и друго чувство, надигащо се у него... Разочарование. Срещата с члена на комитета далеч не беше такава, каквато си я беше представял: открит диалог, лице в лице. Продължаваше да цари мрак и Модиюн трябваше да признае, че тъмнината продължаваше да го заслепява. Беше противоборство,

което те започваха не отначало, а от най-върховия момент.

Пръв заговори Модииун.

– За голямо мое съжаление – каза, – от вашите думи и маниери на поведение разбирам, че вие сте далеч от намерението да се отказвате от завладяване на галактиката.

Първата ответна реакция на Зувга бе да се приближи до Модииун в тъмното. Съществува се вгледа по-внимателно в човека, седящ във фотойла. Едва след това се чу гласът му:

– Изглежда двамата с вас неправилно се разбираме. Ние нямаме никакви завоевателни планове. Откъде вни хрумна подобна идея?

Модииун се отпусна назад. Твърде късно си спомни за думите на Нунули, произнесени в звездолета – бяха абсолютно същите. Тогава Всемогъщият Нунули се беше опитал да се оправдае със статуквото им на поробени раси. Планетите те бяха завладявали от името на Зувгите и за Зувгите. Но на Земята хората бяха изчезнали. Ганиа безмилостно бе атакувана.

Гласът на Модииун бе станал твърд. Констатирал неумолимите факти, той стигна до заключението:

– У мен се създаде впечатлението, че в различни варианти вие сте прилагали едни и същи методи към десетки хиляди други планети.

– Онова, което ние правим, не е завоевание! – Зувгът беше категоричен. – Ние просто решително унищожаваме случайните еволюционни проявления на неправилни форми на живот. Веднага щом дадената планета установи правилното направление на еволюцията, за известно време ние допускаме развитието ѝ, под наш контрол, разбира се, като в крайна сметка я оставяме сама да продължи еволюцията, без допълнително да се намесваме. Никакви усилия на въображението не могат да представят това като завоевание!

Изумлението на Модииун беше такова, че той зяпна с отворена уста. После я затвори. В словесния поток, с който го бяха залели, се намираше... *обяснението*.

„Господи – замисли се. – Те навсякъде нападат най-приспособените раси, онези, които са преживели еволюционния естествен подбор на своите планети!“

Идеяна бе ужасяваща!

Дори когато самият човек бе започнал да виждоизменя животните, подобна идея не беше обсъждана. По-късно, когато подтикнати от Нунули, човешките същества бяха изменили и самите себе си, те бяха пожелали само да наблегнат на чертите, проявили се вече в мътния поток

на естествения подбор.

– Какъв е тогава критерият за селекция на подходящата раса? Според кои норми на поведение е бил установен? – заинтересува се Модуин.

– На всяка планета ние въвеждаме форми с най-голяма естествена продължителност на живот – отговори Зувгът. – Можете ли да ми посочите по-добър критерий или по-добра норма за подбор от дълговечността?

Гласът замлъкна. Модуин учтиво зачака съществува да се доизясни. Изминаха няколко секунди. По спокойното дишане на своя събеседник Модуин разбра, че такова обяснение няма да има.

– Вижте какво... – започна тогава той неопределено. После се смълча. Изчака изместно време, след което запита:

– Вашата раса има дълговечен живот... така ли да го разбирам?

– Дълговечен е правилното определение! Да, ние сме бързсмъртни! – гласът прозвуча гордо. – Това е едно от двете ни най-важни качества!

Модуин предположи, че второто важно качество на Зувгите е да направляват с разума си от разстояние други същества. Но реши да не се отвлеча и да не променя темата на разговора. Затова продължи.

– Накратко, вие сте избрали за критерий качеството, което вашата раса очевидно е придобила по пътя на естествения подбор без изменения. Казвам „очевидно“, защото ми се ще да се върна на този въпрос.

Членът на комитета оставаше привидно спокоен.

– Ние сме съвършено обективни. Взехме предвид *всички* възможни положителни черти на стотици раси!

– И в крайна сметка решихте, че вашите собствени са най-добрите! – не се сдържа и избухна Модуин, без да се интересува как Зувгите бяха стигнали дотам.

– Аз пак ви питам (не се ли появи в тона му искрица раздражение?) можете ли да ми предложите по-добро качество от дълговечността?

– Да – отвърна Модуин. – Човешката система за възприятия и преценка. Философията на човека е да живее и воден от един наистина толерантен разум, да позволява и на другите да живеят.

После неочаквано смени темата:

– Виждате ли – аз си мисля за чертите и качествата на човека, вие ми давате за пример чертите и качествата на Зувгите! И двамата в случая сме твърде субективни, не смятате ли?

Последва хладен отговор:

– В момента вие сте в ръцете ни, животът ви зависи изцяло от

нашето благоволение! Но от думите ви разбирам, че по-нататъшният ни разговор ще е чиста загуба на време.

Така, нещата се бяха върнали в началото.

Модиун остана в креслото привидно спокоен, но всъщност целият нащрек. Доколкото можеха да определят сетивата му, нищо не се бе изменило. Минутите се занизаха. В системите му за възприятие и въздействие не настана вълнение. Значи, каквото и да правеха, той не можеше да го почувства. Честотите за контрол на Единното Психопространство мълчаха, мълчеше и Космосът. Цялата окръжаваща го Вселена се движеше в пределите на атомната и молекулярната му логика, безразлична към намесата на чужд размирен разум. Коего предполагаше, че проблемът е в Модиюн, а не извън него.

Зает с тези размисли, в един момент той осъзна, че е настанало времето да направи онова, за което всъщност беше дошъл. Но какво точно и откъде да започне, все още не беше достатъчно ясно!

*Дойдох тук за разговор. Проведох го. И той не доведе до нищо...*

Все така, без да знае какво точно да предприеме, Модиюн подхвърли наслуки:

– Биологията е наука, която ние започнахме да разбираме по-добре, отколкото когото и да било друго. Благодарение на Нунули, които ни усъвършенстваха.

В тъмнината се разнесе някакъв шум. Идваше от гигантското същество, стоящо пред Модиюн. Никакви думи, просто гърлени звуци. Може би иронически смях?

Зувгът заговори със спокоен глас.

– По принцип, в настоящия момент ние не сме задължени нищо да правим. Контролът над вас бе установен доста отдавна, преди много години. Би трябвало да знаете, че никой нищо не може да прави срещу собствената си природа. Даден индивид може да разбере естеството на битката, която е *длъжен* да води – своеобразен етап на развитие, до който вие изглежда сте стигнали. Но вашата кожа винаги може да бъде пробита, сърцето ви винаги може да спре да тупти, а група клетки в мозъка ви да придобият по-специфични функции. И това е всичко! Например, вашата система за въздействия и възприятия! Продължителността на живота, която сте достигнали – та тя е по-малка от две хиляди земни години! Дори и за това сте задължени на Нунули, които са усъвършенствали човешките индивиди!

– Така е! – призна човекът. – Никога не съм го подлагал на съмнение и не смятам да го правя...

Зувгът отривисто го прекъсна.

– За да ви покажа, че сме реалисти и уверени в себе си, предизвиквам ви да използвате срещу нас вашата система за въздействия. Ще видите, че е невъзможно!

– Искате от мен наистина невъзможното! – възпротиви се Модииун.

– В моя мозък думата *срещу* няма никакъв смисъл! Аз не съм срещу вас!

– Точно както ви е програмирала нашата раса слуги! – със задоволство констатира Зувгът.

– За мен ще е безмерно трудно умишлено да действам срещу когото и да било! – продължи човекът.

– Тъкмо там е работата! – радостно откликна членът на комитета. – Попаднали сте в порочен кръг. Както вече казах, вие се борите нерешително срещу условието за дълговечност и не можете да се промените, освен да вървите по предначертания път. Характерът ви е такъв!

– Хмм – измънка Модииун. – Наистина виждам, че ние май не се разбираме изцяло.

После повтори забележката, която преди време Руузб беше направил за голямо неудоволствие на Дуулдн.

– Има много начини да одереш кожата на котката!

– Това пък какво е? Не мога да го разбера!

Модииун не се постара да обяснява.

\* \* \*

Повече му бе невъзможно да си спомни. Отново се бе озовал на спасителния кръстосвач и нищо не можеше да извлече от съзнанието си. Паметта му бе заличена.

– Така приключи всичко! – каза раздразнен.

– Каква котка си имал намерението да одереш и по какъв начин? – заинтересува се Руузб, като изгледа дяволито зачервения Дуулдн.

– Прости ми, че използвах подобно сравнение! – заоправдава се Модииун, седнал срещу човека-ягуар в столовата. – Приеми моите извинения, Дуулдн.

– Добре, добре – замърмори огромният човек-котка. – Май повече съм уплашен, отколкото ядосан. Значи, такива са Зувгите? Дяволите да ги вземат тези изчадия!

Иггдооз замислено клатеше глава.

– Приятели – той изгледа Модииун с намусено изражение. – Сред нас има страхливец. Може и да не толкова е уплашен, но аз съм сигурен, че не умее да се бие!



– Щях да го направя! – протестира Модуун.

– Тогава нещо ни лъжеш! Казал си на онзи Зувг, че нищо не можеш да направиш. А нас сега се мъчиш да ни убедиш в противното!

И четиримата загледаха Модуун осъдително.

– Къде е истината в този случай? – запита го Неррл. – Не мога да разбера какво е това лицемерие от тебе?

– Винаги сме те ценили заради честността ти – обади се Руузб. – В момента ни плещиш врели-некипели! Разбери ни добре, Модуун – побърза той да заключи. – Ние искаме да победим тези мръсници на всяка цена!

– Щях да ги атакувам с помощта на Единното Психопространство – обясни Модуун. – Единственият честен метод, който ми беше възможен. По-добре чуйте...

Когато всичко им обясни, Дуулдн невъзмутимо го запита:

– Мислиш ли, че точно това е трябвало да направиш?

– Да.

– А когато го направи, спомените ти се изпариха?

Модуун трябваше да се съгласи, че точно така се бе случило.

– Предполагам, че са контраатакували мозъка ми.

Неррл допълни:

– Енергията на Единното Психопространство може ли да убие Зувгите?

Модуун бе възмутен.

– Разбира се! Но не бих си позволил в никакъв случай да... Та това ще е равносилно на убийство!

Дуулдн надигна ръце към небето.

– Чуйте го, чуйте го какви ги говори този нехранимайко! – заръмжа.

Направи усилие, овладя нервите си, после продължи, сякаш му бе хрумнало друго:

– Можеш ли да откриеш друга подобна енергия в Единното Психопространство?

Модуун кимна.

– Навярно съществува такава и сигурно тъкмо там се намира. Но тази е единствената, която познавам! Трябва да си припомните, че както и Космосът, по същия начин и Единното Психопространство е така велико и необятно, само дето в него времето не съществува.

– Това означава ли, че си използвал всичките сипознания? – настояваше човекът-ягуар.

– Тъкмо в това възнамерявах да ви посветя! – съгласи се Модуун, като се защитаваше.

Лицето на Дуулдн стана ръждивочервено като тухла. Той се отпусна на облегалката на стола.

– Повече няма да говоря! – измърмори недоволно. – Най-добрата възможност в историята на галактиката се оказва пропиляна заради мекушавостта на някакъв дечко!

Изглеждаше съкрушен. Обърна се с приглушен глас към останалите:

– Приятели, вземете положението в свои ръце!

Заговори отново Руузб... и този път подходи съвсем дипломатично:

– Добре, Модуун... Защо не активираш системите си за възприетия? Ако не друго, то поне ще можем да разберем какво се е случило!

## XXXV

Модиун осъществи теста. Проведе го така, както трябваше. Предусетил, че може би втора възможност няма да има, той доведе експеримента докрай. Сякаш бе генерал, на когото бе хрумнала гениалната идея как да спечели битката, и сега я проверяваше в предварителните маневри, а не в боя.

Бе повече от ясно, че Модиун не можеше да атакува хиляда изключително добре развити и школувани мозъка, обединени вкупом срещу неговия. Все едно беше изпаднал в ситуация, в която няколко хипнотизатора се бяха съюзили срещу един-единствен човек. Затова той предпочете да не предприема никакви директни действия. Използва своята система за възприятия, за да провери дали наистина в Единното Психопространство вече не съществува и друг източник на енергия, включен там в съответствие с неизменните му закони.

Тъй като процесът на търсене бе виртуален и мигновен, Модиун не се удиви, когато тишината на потъналата в мрак зала бе раздрана от суровия глас на Зувга, който заяви:

– Ако се вярва на нашите прибори, вие активирахте ситсемите си за възприятия и въздействия. Нищо още не се е случило...

Зувгът млъкна, след което продължи със същия раздразнен тон:

– Почувствахме незначителни физически въздействия на ниво Единно Психопространство. Но всички знаят, че в Единното Психопространство нищо не може да има начало, без предварително разработен план. Естествено, за това не се изисква време в самото Психопространство, за разлика от големия преходен период от време, нужен му в нашия пространствен свят. А вие не разполагате с толкова много време.

Значи, те бяха усетили нещо. Модиун разбра, че всеки нов негов опит щеше да бъде разкрит.

С намек за предишната си смиреност, той заяви на своите приятели-животни:

– Онова, което в момента става, е най-вероятно физиологичен процес. Докато не се ускори, не се вълнувайте. Но когато се измени направлението, ще настане разместване на химичните връзки. Което от своя страна поражда...

Модиун се смълча, почувствал незапано натегналото напрежение в стаята. Сякаш членът на комитета бе силно ядосан. В зловещия мрак

гласът на извънземното прозвуча сухо и рязко.

– Може би искате да ми/да ни заявите, че вие физически ми/ни управлявате по някакъв начин?

– Онова, което се опитвам да направя – вежливо отвърна Модуун, – е да използвам енергията, която вие първоначално сте заложили в Единното Психопространство, да я използвам в качеството на носител за активизиране на биологичната пренастройка. А тя ще подейства на всички онези същества, свързани с вас. Както вие казахте – целият свят! Сега...

– Каква първоначална енергия?

Съществото не можа да разбере.

– Взривът в Единното Психопространство, посредством който уникожихте човешките същества отвъд бариерата. Всъщност, вие откъде разбрахте за Единното Психопространство?

– Разбрахме благодарение на една раса, която е вече изчезнала! – неохотно отвърна Зувгът.

– Другото неправилно еволюционно развитие, предполагам – подхвърли му Модуун. – Но съм длъжен съм да ви заявя, че техните знания за Единното Психопространство не са били съвършени. Аз успях да се възползвам от реактивната енергия на взрива, която, надявам се ще се съгласите с мен, съдържа в себе си сила, включваща всички възможни витални енергии...

– И за какво се използва тази енергия? – грубо го прекъсна съществото.

Модуун пое дълбоко дъх.

– От този момент нататък расата на Зувгите ще претърпи изменение и ще поеме по правилния еволюционен път на развитие! В течение на следващите няколко хилядолетия, продължителността на живота на всеки един неин представител ще е, предполагам, около... седемдесет-осемдесет земни години.

Докато обясняваше, Модуун бе започнал да изпитва ново усещане. Емоционалното напрежение на съществото нарастваше, надвисваше над тях в тъмната стая.

Ненадейно... Гласът на Зувга прозвуча неестествено променен.

– Това... изменение в направлението, което вие сте коригирали в нас... Един от моите колеги току-що ме запитва... дали не може да се отмени тази пренастройка и да се възстанови първоначалната ни посока на еволюционно развитие?

Модуун се колебаеше. Беше изненадан от бързината на тяхната реакция. Беше им нанесъл жестоко поражение... и на практика те

мигновено се бяха опитали да възстановят всичко.

„Време е да очаквам ответната контраатака“ – помисли си напрегнат. Но се беше възползвал от техния единствен недостатък – незнанието. Не искаше нищо повече да направи. *Неговото* препрограмиране вече бе факт и те много добре го осъзнаваха.

Ала се налагаше откровено да отговори на въпроса им.

– В действителност, не съм мислил, но надявам се, може да се даде утвърдителен отговор. Работата все някой ден може да стане, но ще е твърде отегчително, пък се изисква и много време. А трябва най-откровено да ви заявя, че аз нямам никакво намерение да...

Отговорът отново пристигна мълниеносно, което показваше в какъв шок бяха изпаднали.

– Ние сме единствената безсмъртна раса в космоса. – гласът на Зувга прозвуча грубовато. – А вие ни направихте смъртни! Това е неправилно и *пагубно зло!*

В известен смисъл те имаха право. Нещо, което бе уникално, каквато и да бе причината за безсмъртието им, трябваше да остане непокътнато.

„Но те са безчинствали над толкова хора! – заоправдава се Модуун. – Доводите им вече са несъществени!“

*Аз чисто и просто съм атакуван. Аз съм съгласен с тях.*

Зувгът продължаваше да настоява:

– Няма нищо по-неприкосновено от естествения подбор. На Земята хората го промениха, като видоизмениха животните...

Гласът продължаваше своя монолог, но за един определен момент той бе единственото, което Модуун възприемаше. Смесът на думите не достигаше до съзнанието му. Модуун се почувства физически нестабилен, отпаднал. Беше се изморил. Отмалял. Тръсна глава, помъчи се да проясни зрението си. Звучите се размиваха в мозъка му, превърнаха се в нечленоразделен поток от изшепнати звуци. С крайчеца на съзнанието той следеше възстановяването на своите сетива, а след това леко изумен се досети: „Силата на думите е необятна, тя не само създава, но и убива. Чрез думите в момента те започват да ме контролират и управляват!“

Възможно ли беше той да поеме огромния риск и да активира в отговор системите си за възприятия и въздействие, за да се защити?

Възникналата тревожна мисъл като че ли го облекчи, привидно безпокойството му намаля. Не изпитваше нищо, освен световъртеж. Разбира се, не фатален, дори не бе и непоносим. После го навести идеята, че всичките оскръбления, измами, заговорите на тези същества бяха

нарушили чистотата на неговите реакции. „Изминах дълъг път – замисли се той, – и вероятно по-голямата част от него в неправилната посока!“ Но при така стеклите се обстоятелства Модуун за нищо не съжаляваше.

Вече се бе посъзвел и контролираше положението.

Започна отново да възприема гласа на члена на комитета.

– Моят колега предлага да ви върнем жената в замяна на нашето възстановяване. Според него тази жена ви е нужна за оцеляването на собствения ви род. Тя самата е в безсъзнание и в опасност! Затова смятаме, че нямате избор!

Модуун бе зашеметен от бързината и безупречността на тяхната логика. Бяха позволили да открият пробив в системата им, бяха допуснали някои фатални грешки. Но и хората бяха сторили същото. А Зувгите отново вземаха превес. Човекът едва ли можеше да успее, освен ако...

„Хванаха ме – помисли си той. – Не мога да използвам системата за възприятия и въздействие, за да получа информация. Те могат да я унищожат. Но едва ли ще се осмелят да действат по този начин срещу мен, защото аз съм единственият, който може да им помогне...“

Получило се бе пълно равновесие на силите между човека и неговия най-опасен противник. В ситуацията имаше някаква зловеща красота.

Проблемът обаче продължаваше да съществува.

– Готов съм да ви възстановя и върна към предходното състояние. Но не знам как да го направя. Разбирате ли? – Модуун надигна безпомощно ръце, както често правеше Неррл. – Веднага щом върна в предходното му състояние който и да е член на комитета, той ще бъде свободен да прави каквото си поиска. А след това никакъв договор не би могъл да го застави да защити Судлил.

Замълча.

– Признавам, тя е в ръцете ви. Остави се да я подмамите и заловите. Представям си как със своята житейска философия, непризнаваща насилието, и типичната ѝ женска позиция Судлил е била изключително доверлива.

– Безкрайно сте прав! – нетърпеливо го прекъсна Зувгът. – Направихме тялото ѝ безсъзнателно, но, естествено, не пожелахме да въздействаме пряко на системата ѝ за възприятия. Така че сега вие бързо трябва да се отзовете и да вземете решение. Произхождайки от тази необходимост, решихме да не губим повече време. Разбираме, че човек с

вашата... хм... безупречна житейска философия, колкото и да е неправилна, ще удържи поетото обещание.

Останалото бе изречено набързо.

– Затова, ако ни обещаете, че ще възстановите нашето първоначално състояние в течение на следващата седмица, ние ще ви кажем къде точно се намира Судлил.

„Да, значи съм под контрол!“ Това бе единственото правдоподобно обяснение.

Каквото и да бе станало, в действителност Модюн не се чувстваше по-различен. Напротив, изпитваше усещането, че е свободен да взема самостоятелно решения...

„Мога да дам обещание и да не го изпълня!“ – такова бе чувството, напирашо в него.

Ала кой знае защо той действаше в противовес със същото това чувство.

Зувгът настойчиво го подкани:

– По-добре е да се решите да го направите! Необходимо е за безопасността на жената!

За Модюн решението вече не беше проблем. Той простичко заяви:

– Много добре. Обещавам да го направя. Къде е тя?

– Тя е в стаята, в която се влиза през лявата врата в приемната! – мълниеносно долетя до него отговорът на събеседника му. – Бяхме подготвили нещата така, че при посещението си да видите най-напред нея. И в момента, в който сетивата ви изцяло щяха да са погълнати от окаяното ѝ състояние, ние щяхме масирано да ви атакуваме.

Зениците на Модюн се разшириха.

– Хмм – измънка. – Интересно ми е да разбере какво ли щеше да се получи?

Но докато преценяваше, съзнанието му неочаквано бе разпалено от нова мисъл:

– Защо точно хиляда? – запита. – Как се получи така, че Зувгите останаха толкова малко на брой?

– Ние сме едно-единствено семейство – зае се да му обяснява членът на комитета, но изглежда вниманието му бе насочено другаде. – А е пределно ясно, че там, където има много семейства, в крайна сметка едно от тях е длъжно да унищожи другите. Това се случи много отдавна, преди години...

## XXXVI

Модиун се надигна в каютата на спасителния кръстосвач.

– В този момент пристигнаха войниците. Нунули и Зувгите избягаха по някакъв коридор, водещ към вътрешността на планината. Аз побързах да отида в приемната и засновах като стража пред прословутата врата вляво. Някои от войниците пожелаха да я разбият, но всеки път се задоволявах да им внушавам нареждане да се разотиват.

Модиун се замисли.

– В действителност, всички бяха твърде миролюбиво настроени. Лесно ми е да си представя обаче какви ли диваци са изглеждали в очите на членовете на комитета, които не бяха допуснали никого досега да проникне отвъд тяхната бариера и поради тази причина нямаха защита срещу голям брой врагове. Дори и да съществуваше някакъв проблем, той изчезна, веднага щом дадох указания на хората да слязат и се нахранят в столовите. За първи път в живота си хората-животни бяха толкова гладни. Въпреки това се подредиха на опашка като добре възпитани граждани. После веднага ви извиках и вие пристигнахте с носилката за Судлил.

Тържествуващо Руузб възкликна:

– Искам да отбележа, че този път паметта ти не изневери – ти си спомни всичко докрай! Така беше! Което означава, че онези изчадия адови не са те повредили с техните свръхмощни хипнози!

– Да, убедих се сам в това! – кимна Модиун в съгласие.

Той се отправи към пулта за управление. Усети как в гърба му се впиха внимателните им погледи, но натисна бутона, отварящ външния шлюз.

– По-добре да тръгвам! – каза им решително, а след това се насочи към двойната врата. Там се поспря на прага, обърна се към четиримата. – Ще се върна утре сутринта. Вие просто ме изчакайте тук!

После излезе и с широки крачки се закатери по склона. Пътечката скоро го изведе до градинката и зданието на Зувгите, надигнало своята грамада на около осемдесет метра от него. Трябва да бе изминал малко повече от половината разстояние, когато забеляза четиримата си приятели-животни да напускат кръстосвача и на бегом да хукват подире му. Продължи, без да спира, защото никой от тях не го повика, ала не се учуди, когато, запъхтени, те поеха редом с него.



– Накъде си се запътил? – долетя въпросът на Неррл. Дишаше тежко.

Модиун спря. Припомни им за обещанието, което бе дал на Зувгите.

– Знаете много добре къде отивам и какво трябва да направя!

Тъкмо се канеше да продължи, когато забеляза странното изражение, изписало се по лицето на Дуулдн.

Човекът-ягуар с дрезгав глас му подхвърли:

– Сигурно се шегуваш? Ти май не си с всичкия си?

– Какво имаш предвид? – Модиун бе смаян.

– Нали не смяташ да изпълниш обещанието, дадено на най-големите мръсници в галактиката?

– Обещанието си е обещание! – отвърна му Модиун, а след това веднага се развика изумено: – Хей, какво правите?

Четиримата хора-животни се бяха нахвърлили върху му и го държаха здраво.

– Оставаш тук и никъде няма да ходиш! – озъби му се Руузб.

После го помъкнаха назад към кръстосвача, преди още да е разбрал намеренията им.

– Чуйте ме добре, приятели... – опита се да ги вразуми. – Ако продължавате в същия дух, ще се видя принуден да активирам срещу вас системата за въздействия!

– Много добре! – предизвика го Дуулдн. – Щом можеш да направиш това срещу твоите единствени приятели, то действай тогава!

– Но... моето обещание... Нали аз... – замънка несвързано Модиун.

Дуулдн не го изчака да се доизкаже.

– Помниш ли, когато преди експедицията ме попита какво съм работил по-рано? Аз не ти отговорих...

Модиун си спомняше. Само дето май нямаше никаква връзка със случилото се.

– Е, и? – интересува се.

– Е, бях санитар-охранител в клиника за душевноболни!

Повече не се разпростираха в подробности.

Четиримата хора-животни продължаваха здраво да държат Модиун. Дърпаха го, тикаха тялото му, което се противеше, но те не обръщаха внимание на протестите. Предизвикваха го да използва системата за въздействия – единственото, което той нямаше да се реши да направи. Отведоха го право до креслото пред пулта за управление. Настаниха го пряко волята му и го задържаха там, докато той с неохота боравеше с

уредите. Най-сетне кръстосвачът се издигна, те закръжиха към оставения на орбита гигантски кораб, намиращ се на височина около 40 000 километра.

Модиун почувства възбуда в системата за възприятия... С невероятна бързина частичка от мозъка му определи чувството като сравнително безобидно.

*Сега ще започне играта на въображението.*

Те предизвикват това! Изпаднали са в отчаяние, защото виждат, че отлитам. Дали не се налага да изработя друга система за контравъздействия, която да реагира, докато има някаква заплаха, докато разбере каква е, по дяволите, тази илюзия?

Да.

После веднага се проявиха халюцинациите. Той отново се озова в приемната на Зувгите. В дясната си ръка държеше химикалката, беше се навел над книгата за посетители. Започна да разбира значението на онова, което се бе случило. Засегнатото възприятие в мозъка му щеше да подпише вместо него, все едно че се намираще там.

Много дорбе.

Във въображението си Модиун се подписа и тъкмо бе започнал да се изправя, когато...

\* \* \*

Модиун се разбуди в тъмното. Спомни си какво бе казал Дуулдн и неприятната мисъл изпълни съзнанието му: „Дявол да го вземе, моите приятели смятат, че не съм с всичкия си!“

Но онова, което го вълнуваше, бе, че той разбираше причините, накарали ги да действат така.

*Аз наистина не бях с всичкия си!*

„Бил съм програмиран и се оказах продукт на расово усъвършенстване.“ До неотдавна той никога не бе използвал своя интелект, за да премине отвъд тези граници. А ако случилото се с него не бе умопобъркване, то какво беше в такъв случай?

Модиун лежеше в краткия мрак и сега, когато очите му привикнаха с тъмнината, той осъзна, че е в своята каюта на борда на големия земен кораб. Смътно различи фигурите на двете същества, седнали край леглото. Проясни съзнанието си и разбра, че бяха Руузб и Дуулдн. „Пазят ме. Те са мои приятели!“ Някаква топлина и тъга се прокраднаха в него. Тъга, защото подозираше, че те щяха да бъдат нещастни, ако последният мъж и жена бяха изпълнили онова, което бе трябвало да изпълнят: да

си отидат от живота на живите.

Подозираше, че тази идея му е била внушена години преди това, тогава, когато Нунули бяха програмирали човека. После си даде сметка, че всъщност, източникът на правдива информация вече е без значение.

Във всеки човешки мъжки индивид съществуваше *нещо* тайнствено, една изплъзваща се, неестествена, безкрайно упорита и настойчива безсмислена умствено-емоционална нишка, която го правеше най-омразното същество в галактиката.

В далечните времена при най-малкия изгоден случай той изцяло щеше да използва преимуществата на всяка случайност, за да се издигне над другите човешки същества. И никаква политическа система не би могла да го удържи. Както и нямаше да има никакъв предел за неговата алчност.

Зувгите се оказваха прави. Човешката раса трябваше да изчезне.

Мисълта със закъснение се връза в съзнанието му. Те грубо бяха проникнали в мозъка му, бяха му внушили тази идея в момента, в който той бе изпитал лек световъртеж. Впечатлението, че бързо се е възстановил, се бе оказало невярно. Илюзията беше перфектна, осъществена от класни експерти.

„Битката бе истинска! Те ме победиха и аз ги победих! А сега нанаят своя съкрушителен удар, за да си отмъстят!“

„Странно!“ – удиви се той.

И двете раси бяха негодни. Разбира се, онова, което Зувгите правеха със себе си, засягаше не него, а единствено тях самите. Значи трябваше да отмени промяната, която бе направил в тях. Бе повече от ясно.

Съвсем наблизко в тъмнината се разнесе гласът на Руузб.

– Дуулдн, струва ми се, че нашето приятелче се събуди.

– Офффф!

За няколко секунди човекът-ягуар изглеждаше объркан. После тромаво се изправи на крака.

„Сега ще включи осветлението...“

Модиун неволно се напрегна, пригответи се да посрещне ослепителното изригване. Когато светлината блесна, той зажумя, примига с очи.

– М-д-а-а-а... Правилно си забелязал! Той действително се е събудил!

Беше Дуулдн. Двамата с Руузб наближиха кревата, надвесиха се отгоре му.

– Приехме твоите мисли! – долетя до Модииун дрезгавият глас на Руузб. – Преди да отиде на танци, Судлил ни помогна да осъществим

мисловна връзка с твоя разум. Направо си за оплакване, приятелю!

– Как така за оплакване? – Модииун не проумяваше и говореше като автомат. – За какви танци става въпрос?

Човекът-мечка се направи, че не чува въпросите му.

– Судлил ни обясни, че ти сам би трябвало да се справиш с тяхната хипноза... Иначе... За нея това би означавало да насили мозъка ти и да проникне в неприкосновеността на твоите тайни!

– Точно така! – съгласи се Модииун. Разумът му беше спокоен. – Н... но... след като ви е свързала телепатично с мен, все едно е направила същото! Това си е чисто посегателство!

– Е, Судлил прецени, че отгук нататък всичко вече е в нашите ръце! – обясни му Дуулдн, изпълнен с доволство. – И повярвай ми, друже, ние нямаме никакви скрупули! Готов ли си Руузб?

– Да, готов съм! – закима човекът-мечка. Бе някак си напрегнат.

– Чуй сега какво е положението, приятелю! – започна Дуулдн. – Трябва да се решиш! Помолихме Судлил така да подготви нещата, че или ни убиваш, или ни позволяваш да ти помогнем да унищожиш зувгската хипноза и да я изхвърлиш от нервната си система. Така че пригответи се да се сражаваш за живота си!

Модииун приседна на ръба на кревата. Погледът му се плъзна от едното лице на другото. И двете бяха изпълнени с решимост. Развълнуван от онова, което прочете, той каза:

– Ще съм принуден да активирам срещу вас моите възприятия!...

– Да! И това ще ни убие – отвърна Руузб, – след връзката, която установихме със Судлил и с теб...

След което, без да чака, юмрукът му се стрелна към гърдите на Модииун. Ударът бе толкова силен, че дишането на човека секна.

– Господи... – с мъка учлени Модииун.

Но не можа да довърши. В същия миг Дуулдн му нанесе жесток удар в слепоочието.

– Активирай възприятията, за да се освободиш от хипнозата! – закрещя човекът-ягуар.

Юмрукът на Руузб разтресе челюстта му и Модииун издаде странни гъргореци звуци.

– Слушайте, не е хубаво така да... – запищя неистово той. – ... тяхното безсмъртие...

Дуулдн прекрати думите му с директен прав в стомаха.

– Активирай възприятията, глупако!

Модииун направи отчаяни усилия да се защити. Съвзе се на колене

пред вратата, където Руузб го бе хванал за врата, душеше го и крещеше:

– Активирай, мръсник такъв безподобен!

Бавно, на тласъци, у Модуун започна да се оформя идеята, че внушението действително можеше да приема най-различни форми. Методът на Зувгите наистина бе повече от съвършен.

Минута по-късно лежеше проснат на пода. Дуулдн седеше върху краката му, а коленете на Руузб го притискаха в бицепсите. Юмрукът на човека-мечка висеше надвесен, явно готов с всичка сила да нанесе решителен удар в лицето.

Това вече бе прекалено. Човекът най-сетне се предаде.

– Не удрай! – произнесе с мъка. – Ще направя всичко, каквото поискате!

Дълбоко в съзнанието му проблесна искрица почуда. Определено Зувгите никога не си бяха помисляли, че някой ще се загрижи за съдбата на човешките същества.

Надвесеният юмрук се отпусна.

– Добре тогава! Активирай възприятията!

Модуун се подчини. После пое дълбоко дъх.

– Каквото било – било! Не е правилно, но стореното – сторено!

Те се изправиха на крака. Прегърнаха го. Очите на Руузб се бяха налели със сълзи.

– Приятелю... – захълца той. – Беше най-трудното, което съм вършил в живота си! Но сега има още нещо, което си длъжен да направиш! Четири милиарда човешки създания са решили, че животът не си заслужава да бъде живян. Така ли е?

Модуун изчакваше. Долавяше, че не е необходим никакъв отговор на подобен въпрос. Човекът-мечка продължи:

– У теб все още трябва да се таят наслоени утайки от подобна нелепост, когато под хипноза си помагал на Зувгите. Прав ли съм?

Беше самата истина.

– Значи сега е време да въздействаш на твоите приятели, за да се убедят те, че няма нищо подобно. Тъй че ето какво – или тази жена ще забременее от теб през следващите няколко седмици, а защо не и по-рано, и ние ще останем тук да следим дали работата е свършена, както трябва, или ще ти хвърлим още един здрав бой, но много по-жесток, отколкото преди малко! Знаеш какво трябва да правиш! Избирай!

– Ами-и-и... – започна колебливо Модуун. – Струва ми се, че съм съгласен. После, в края на краищата, тя е и моя жена!

\* \* \*

Модиун се смееше, танцуваше и подскачаше. Всички хора-животни край него се носеха, весело пляскаха с ръце. Но той бе най-освободеният. Двигателните му центрове винаги бяха имали някакви ограничения, но сега за известно време ограниченията бяха изчезнали. Ритмичната музика се разливаше, акордите звучаха в ушите му, подбуждаха тялото му към движение. Резултатът бе бърз, но удивително изящен танц.

Той умело се промъкна сред жизнерадостната подскачаща тълпа, за да стигне с последно грациозно завъртане до жената и да я улови в същия миг, в който и тя с пленителна лъчезарна усмивка се обръщаше към него. Преливаща от щастие, Судлил със звънлив смях пое ръцете му, които я обгърнаха и понесоха уверено в ритъма на танца.

И тъкмо в този момент, когато стъпките им се обединиха, за първи път погледите на двамата се срещнаха.

## XXXVII

За пореден път същата мисъл, или по-скоро нов неин вариант, проблясна в мозъка на Модуин.

*Всичко е твърде убедително!*

Модуин остави мисълта да проникне на тласъци в съзнанието му, изчака я да приеме форма и докато хаосът от повърхностни пулсации търсеше контакт с него, разумът на човека трескаво се вкопчи в нещо друго, ужасяващо: *не всичко е толкова убедително!*

Пред него лицето на жената като че ли потрепера. Двамата продължаваха да танцуват. Но илюзията, защото в момента Модуин така го възприемаше, продължаваше да е относително стабилна.

Ала той вече не бе част от играта. Изпълнен с любопитство, зачака паметта му да се прочисти от наслоилата се в нея плява, докато правилното възприятие си проправи път. Затова не бе особено изненадан, когато следващото проявление бе ново видение, поредната халюцинация: Банлт, човекът-плъх, неочаквано изникна пред него. Заговори му неуверено:

– Моята философия ли... Какво е това философия?

Двамата стояха един срещу друг: високият едър човек и човекът-плъх, също висок, но малко по-слаб... Стояха неподвижни в блещукащия мраморен коридор на земната съдебна зала и Модуин се мъчеше да му обясни, че философията е, така да се каже, една постоянна *причина* за действие. Затова...

– Коя беше причината, накарала те да откраднеш колата?

– Казах ти вече, прецених, че имам пълното право да го направя!

Банлт замълча. Протегна безпомощно ръце и зачака.

– Значи искаш да кажеш, че в този, създаден от хората свят, хората-хиени могат съвсем законно да поемат управлението на планетата, докато останалите да влизат в раздори заради незначителни нарушения на равенството?

Човекът-плъх замига на парцали.

– Хей? Аз ли съм казал всичкото това?

Изглеждаше впечатлен.

След което виденията на Банлт и на коридора се стопиха, изчезнаха като сцена във филм.

Макар все още Модуин да беше в плен на халюцинацията, краката

му здраво го държаха. Той търпеливо зачака това състояние да премине, убеден, че мозъкът му продължава да се стреми да преодолее окончателно всякакво съпротивление. Краткият диалог с Банлт, който никога не се бе състоял в реалния живот, бе поредният опит от страна на Зувгите да дискредитират човечеството. Още веднъж те му бяха показали, че човекът и неговите разумни животни бяха шайка разглезени, непоправими, изпуснати и нерационални същества.

„Реално погледнато – замисли се Модуун, – положението на човека бе значително по-лошо, отколкото го беше представил Банлт. Зад обичайната съпротива по повод на нечии лъжи, у всеки човек се таи егоцентрично безумие!“

Импулсът за пробив назряваше, неуморимо търсеше пролука в противоречивите съждения на другите. И ако само за миг в цялото това програмирано съпротивление на мозъци се появеше пробойна, колкото и фатална да изглеждаше тя, ако само за миг чакащият безумец зърнеше някакъв изход, той веднага щеше да се устреми по този път. Каквито и подбуди да го водеха – желание за господство, за пари, за имущество, за власт, по какъвто и да е начин – с помощта на убийства, мъчения или арести на *всички* противници без състрадание, – той, човекът-безумец трябваше да получи желаното.

Колкото до жената, тя беше готова да бъде до своето божество – безгрижна и безразлична принцеса, не задаваща никога въпроси, изискваща от божеството единствено да е на върха... и да прави всичко възможно да се задържи там.

А онези мъже и жени, които не постигаха своите цели и бяха лишени от подобни облаги, чакаха търпеливо да дойде техния ред.

Зувгите бяха прави. Човешката раса бе недостойна да съществува.

Модуун не се изненада, че всичкото това вече не го вълнува. Той бе започнал постепенно да осъзнава, че се е променил.

Цялата тази неспирна битка... Така продължителна! Враговете му бяха безмилостни и изпълнени с решимост. Със своите постоянни агресивни действия те се бяха опитали да го препрограмират. Започнали с автоматичното активиране на защитните му системи срещу първите хора-хиени... до величавата битка (макар той да не я бе възприел като чак толкова величава!), до атаката с неправдоподобното безумие – мощната черна дупка! За да приключат най-накрая с безпощадното покушение над самия него.

„Какви глупаци! – помисли си Модуун. – Успяха да ме превърнат във войн, без сам да разбера как!“



Мисълта проникна в мозъка и... освободи съзнанието му!

Видя се изправен прод прозрачните врати на зданието на Зувгите. Край него, зад него, пред него – навсякъде цареше безмерна тишина, такава, каквато никога не бе имало.

„Разбира се! – потрепна в него. – Напълно нормално е!“

Той току-що беше пристигнал.

Още в първия миг на пристигането му Зувгите бяха предприели колективен опит да овладеят разума му и да установят контрол над него. За тези няколко секунди мозъкът и способностите на човека, така великолепно усъвършенствани от Нунули, бяха водили битка за оцеляване на ниво подсъзнание, където, уви, единственият действащ фактор беше човекът!

Вечни и безмерни, скритите в дълбините на човешкия мозък сили бяха довели човешкия род до ръба на пропастта и нито един въпрос не беше възникнал. Съгласяващо се с всичко, толерантно към всичко, дори и към безсмислието на мимолетните настроения, човечеството бе стигнало до този повратен момент, в който един мъж и една жена се бяха озовали сега пред лицето на Вечността...

За сетен път Модиун обходи с поглед планинския пейзаж, после погледът му се плъзна към вратите на зданието. Едва след това човекът се вгледа в себе си. Той повече не изпитваше съмнения.

– Всичко сега е наяве! – увери се. – Този път аз действително съм тук!

Оставаше единствено да вземе решението за своето бъдеще.

Модиун енергично отвори вратата и влезе в приемната. На десет метра от него Нунули седеше зад бюрото. Подаде химикалката и му посочи книгата за посетители.

Модиун взе химикала, наклони се напред и твърдо, без да се колебае, завъртя подписа си. Написа:

*Модиун, човек от Земята, дошъл тук да обсъди идеята за постоянен мир в качеството си на победител, диктуващ своите условия на победения противник...*

Написал тези няколко думи, той осъзна едва тогава, че те бяха в пълно противоречие с неговата житейска философия. „Е, какво пък? – хрумна му. – Убежденията ти са се променили, ти си станал различен!“

Сега разбираше, че една раса трябва да направи всичко възможно, за да оцелее. И никаква негативна мисъл, поставяща под въпрос

съществуването на групата индивиди, не би била приемлива. В такъв контекст несъгласните личности можеха да очакват, че израстването и еволюцията в крайна сметка ще могат да премахнат неприятните моменти, придружаващи еволюционното приспособяване на расата към окръжаващата я специфична среда. Но човешкият род *никога* нямаше да приеме такива ограничения.

Една раса приемаше живота.

Да, това беше съвсем друго чувство. Да, да, да, да.

Модиун размисли, после взе отново химикала и към онова, което беше написал, добави:

*...и воден от един наистина толерантен разум.*

Той подчерта думичката, носител на ключовата идея: „*Наистина*“.

След това се изправи в цял ръст. Осъзна, че изпитва ново, непознато чувство. Един вид своеобразно ликуване, защото след като се разписа, в резултат не последва никаква ответна реакция.

– Коя врата? – запита Модиун и гласът му проехтя като гръм в тишината на приемната.

Последва дълга пауза. Странно, напрегнато и уплашено изражение се изписа на гладкото сиво лице на Нунули. „Получава инструкции“ – помисли си Модиун.

Нунули бавно надигна ръка и с неохота посочи вратата вдясно.

Ликоващ като победител, Модиун се шумгна в другата стая.

КРАЙ

© 1971 Алфред Ван Вогт  
© 2000 Любомир Найденов, превод от английски

Alfred van Vogt  
The Battle of Forever, 1971

Източник: Преводачът

**Публикация:**  
Издавателство „Аргус“ – София, 2000  
Редактор: Петър Колев

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/5515>]